

РЕЙ БРЕДБЪРИ ОТ ПРАХТА РОДЕНИ

Част 0 от „Семейство Елиът“

Превод от английски: Крум Бъчваров, 2002

chitanka.info

ОТ ПРАХТА РОДЕНИ е писан в продължение на 55 години и представлява истинско събитие в света на книгите. Лиричен и тъжен, трогателен и смразяващ, романът ни отвежда в удивителна посока — в самото сърце на Вечното семейство, проникнато от усещане на обреченост.

*На двамата кръстници на тази книга:
Дон Конгдън, който беше в началото през 1946-а,
и Дженифър Брел, която помогна за завършването ѝ
през 2000-та.*

С признателност и обич.

ПРОЛОГ

КРАСАВИЦАТА Е ТУК

На тавана, където напролет дъждът нежно галеше покрива и където се усещаше снежната мантия навън, на няколко сантиметра разстояние в декемврийските нощи имаше една хиляди пъти прабаба. Тя не беше жива, нито завинаги мъртва, нея... просто я имаше.

И сега, когато предстоеше Великото събитие, когато настъпваше Великата нощ, когато всеки момент щяха да избухнат фойерверките на Завръщането, трябваше да ѝ се отиде на гости!

— Готова ли си? Идвам! — тихо извика Тимоти под потрепващия капак на тавана. — Да!

Тишина. Египетската мумия не помръдваше.

Тя стоеше опряна в тъмния си ъгъл като стара сушена слива или като зарязана дъска за гладене, цялата на изгорени петна, със завързани на съсухрената гръд ръце, пленница на времето, с тъмносини лазуритени очи под защитите с конец клепачи, и устните ѝ и спаруженият ѝ език нашепваха за всеки час от всяка изгубена нощ преди четири хиляди години, когато тя, дъщерята на фараона, облечена във фин лен и мека коприна, с пламтящи по китките накити, бе тичала из мраморните градини, за да види как пирамидите изригват в огнения египетски въздух.

Тимоти повдигна прашния капак и викът му огласи среднощния свят на тавана.

— О, Красавице!

От древните устни на мумията се посипаха невидими пращинки.

— Вече не съм красавица!

— Тогава баба.

— Не съм и просто баба — разнесе се прошепнатият отговор.

— Хиляди пъти прабаба?

— Така е по-добре — въздъхна в смълчания въздух старческият глас. — Вино?

— Вино. — Тимоти показва малката бутилка.

— Откога е, малкия? — промълви гласът.

— Отпреди Христа, прабабо.

— Колко години?

— Две хиляди, близо *три* хиляди преди Христа.

— Чудесно. — От съсухрената усмивка заваля прах. — Ела насам.

Тимоти се запровира през купчините папируси и се приближи до онази, която вече не беше Красавица и чийто глас все още бе невероятно прекрасен.

— Малкия? — попита съсухрената усмивка. — Страх ли те е от мен?

— Да, прабабо.

— Навлажни ми устните, малкия.

Той протегна ръце и капна съвсем мъничко вино върху устните. Те затрепериха.

— Още — прошепна тя.

Втора капчица вино докосна прашната усмивка.

— Още ли те е страх?

— Не, прабабо.

— Седни.

Той се настани върху капака на една кутия с изображения на воини и богове с кучешки муцуни или лъвски глави.

— Защо си дошъл? — изхриптя гласът под ведрото сухо лице.

— Утре е Великата нощ, прабабо, нощта, която чакам цял живот! Семейството, *нашето* Семейство пристига, долита със самолети от целия свят! Кажете ми, прабабо, как е започнало всичко, как е била построена тази къща, откъде сме дошли и...

— Стига! — тихо извика гласът. — Трябва да си спомня хиляди дни. Трябва да се гмурна в дълбокия кладенец. Тишина?

— Тишина.

— И тъй — разнесе се шепотът отпреди четири хиляди години, — ето как беше...

ГЛАВА 1

ГРАДЪТ И НЕГОВОТО МЯСТО

Отначало, каза хиляди пъти прабабата, имало само място в обширната тревиста равнина и хълм, на който нямало абсолютно нищо освен още трева и едно дърво, криво като черна мълния, и на това дърво не растяло нищо, докато не дошъл градът и не се появила Къщата.

Всички знаем как градовете набират нужда по нужда, докато сърцата им изведнъж не затуптяват и не започват да изпомпват хората към техните местоназначения. Но как, питате вие, се появяват къщите?

Истината е, че един пътуващ за Далечния запад дървар се облегал на дървото и предположил, че сигурно си расте там още отпреди Иисус да реже греди и да рендосва дъски в бащината си работилница или Пилат Понтийски да си измие ръцете. Дървото, казвали някои, призовало Къщата от хаоса на бурите и странстванията на Времето. Щом се появила там, тя дълбоко вкоренила избите си в китайските гробища. Къщата била толкова великолепна — с фасада, за последен път виждана в Лондон — че фургоните, които възнамерявали да прекосят реката, започнали да се колебаят и семействата решили, че щом това пусто място е достатъчно подходящо за папски палат, царствен паметник или замък на кралица, едва ли има причина да го напуснат. И така, фургоните спрели, конете били напоени и когато се озърнали, семействата видели, че и обувките, и душите им са пуснали корени. Толкова ги била поразила Къщата, която се издигала до дървото със ствол като мълния, че се страхували да не ги преследва в сънищата им, ако я напуснат, и да им провали удоволствието от всички очакващи ги нататък места.

И така, първо се появила Къщата и нейното появяване станало предмет на нови легенди, митове или пиянски небивалици.

Изглежда, че над равнините се надигнал вятър и донесъл себе си лек дъждец, а той се превърнал в буря, която се развихрила със страшна сила. От полунощ до зори ураганът помел всичко подвижно

между градовете-фортове в Индиана и Охайо, оголил горите в северен Илинойс, стигнал до все още нероденото място, утихнал и като с ръка на невидим бог, струпал дъски и керемиди, строителен материал, който оживял и много преди изгрев-слънце се оформил в нещо, мечтано от Рамзес, но довършено от Наполеон, избягал от сънуващия Египет.

Имало достатъчно греди, за да стигнат за покрива на катедралата „Свети Петър“, и достатъчно прозорци, за да ослепят ято отлитащи на юг птици. Имало веранда, която отвсякъде заобикаляла къщата. Зад прозорците имало цял кошер, лабиринт от стаи, достатъчни за все още неродени отделения, взводове, батальони и легиони, но обитавани от обещанието за тяхното идване.

И така, Къщата била довършена и покрита преди звездите да се стопят в светлина и дълги години се издигала сама на върха на своя хълм, кой знае защо, без да може да призове бъдещите си деца. Във всяка цепнатина трябвало да има мишка, щурец — във всяко огнище, дим — в многобройните комини, и почти човешки същества, зъзнеци на всяко легло. И също: бесни кучета на двора, живи капчуци на покрива. И всичко това очаквало някакъв мощен гръм от отдавна стихналата буря да извика: „Начало!“

И накрая, след дълги години, това наистина се случило.

ГЛАВА 2

ПРИСТИГА АНУБА

Първа дойде котката, за да е най-първа.

Дойде, когато всички стаички, килери, изби и тавани все още се нуждаеха от октомврийски криле, есенни въздишки и огнени очи. Когато всеки полилей беше дом и всяка обувка — стая, когато всяко легло копнееше да бъде заето от странни снегове и всички перила очакваха по тях да се пързаят същества, по-скоро сенки, отколкото материя, когато всеки изкривен от вековете прозорец разкриваше криви лица, надзъртащи от ъглите, когато всеки стол изглеждаше зает от невидими неща, когато всеки килим мечтаеше за нечути стъпки и помпата в задния двор изсмукваше отвратителни течности към земята, изоставена заради евентуално повръщане на кошмари, когато всички летвички на паркета хленчеха от паркетин, направен от изгубени души, и когато всички ветропоказатели по високите покриви се въртяха от вятъра и се хилеха с грифонски зъби, докато из цепнатините цъкаха бръмбари мъртви часовничета...

Едва тогава пристигна царствената котка Ануба.

Входната врата се затръшна.

И се появи Ануба.

Облечена в пищна козина от високомерие, със съвсем тих двигател — векове преди лимузините. Тя обиколи коридорите, благородно същество, току-що дошло от трихилядолетно пътуване.

Пътуването ѝ започна с Рамзес, когато я опаковаха и поставиха в царствените му нозе, за да проспие няколко века заедно с множество котки, мумифицирани и увити в превръзки, и да се събуди, когато Наполеоновите убийци се опитаха да надупчат с топовете си лъвското лице на Сфинкса преди барутът на мамелюците да ги прогони в морето. След което котките, заедно с това царствено животно, обикаляха търговските улици, докато локомотивите на Виктория започнаха да прекосяват Египет, използвайки за гориво откънати от гробниците, увити с асфалтови превръзки мъртъвци. Тези вързопи от

кокали и леснозапалим катран издимяваха през комините на така наречения „Експрес Нефертити-Тут“. Заедно с черния дим, издигащ се в египетското небе, излетяха братовчедите на Клеопатра и вятърът ги понесе, докато експресът не стигна в Александрия, където все още неизгорените котки и тяхната императрица бяха натоварени на кораби за Щатите и увити в огромни бали папируси, заминаха за хартиената фабрика в Бостън. Там ги разопаковаха и ги натовариха на керваните от фургони, а папирусите, развити сред невинните майстори печатари, убиха двеста-триста спекуланти с ужасни бактерии. Болниците в Нова Англия бяха претъпкани с болни от египетски болести, които скоро се преместиха на гробищата, а котките, зарязани в Мемфис, щата Тенеси, или Кайро, щата Илинойс, изминаха остатъка от пътя до града с тъмното дърво, хълма и извънредно странната Къща.

И така, в онази особена нощ Ануба — с лъскава козина и мустаци като искри — влезе с оцелотските си лапи в Къщата, без да обръща внимание на пустите стаи и безсънните легла, и отиде до голямата камина в главния салон. Докато се завърташе три пъти, за да седне, в огромното огнище лумна огън.

Докато тази котешка царица почиваше, в спалните се запалиха огньовете — в десетки камини.

Димът, който в онази нощ се кълбеше от комините, носеше спомените за звуците и гледките на експреса Нефертити-Тут, тътнещ из египетските пясъци.

И това, разбира се, беше само първата поява.

ГЛАВА 3

ВИСОКИЯТ ТАВАН

— А кой дойде втори, прабабо, кой дойде *после*?

— Спящата, която сънува, малкия.

— Какво чудесно име, прабабо! Защо е дошла Спящата?

— Високият таван я привлече от другия край на света. Таванът над нашите глави, втората по значение мансарда, която събира ветровете и въздушните течения разнасят гласа ѝ по земното кълбо. Сънуващата, която броди по тези течения в бурите, фотографирана от мълнии, копнееща за свое гнездо. Тя дойде тук и сега е там! Слушай!

Една хиляди пъти прабаба вдигна лазуритените си очи нагоре.

— Слушай.

И в още по-плътния мрак над тях се разшава нещо като сън...

ГЛАВА 4

СПЯЩАТА И НЕЙНИТЕ СЪНИЩА

Много преди да има кой да слуша имаше един Висок таван, през чийто счупен прозорец нахлуваха ветровете от скитащите облаци, които отиваха кой знае къде, караха тавана да си приказва сам и покриваха дъсчения му под с японска пясъчна градина от прах.

Никой не можеше да каже какво нашепват ветровете, докато клатят зле подредените дървени керемиди, никой освен Сеси, която пристигна малко след котката, за да стане най-красивата и странна дъщеря от Семейството със своята дарба да докосва ушите на хората, да прониква в умовете им и в техните сънища, където се изтягаше в древната японска пясъчна градина и оставяше малките дюни да я местят, докато вятърът си играеше по покрива. Там слушаше езиците на времето и далечните земи и знаеше какво става зад хълма и отвъд моретата, включително стария северняк и горещия летен вятър, който тихо въздишаше от Залива и амазонските джунгли.

И докато спеше, Сеси вдишваше сезоните, чуваше шепота на градовете в прериите зад планините и ако човек я попиташе на масата, тя щеше да му разкаже за жестоките или спокойни занимания на непознати, отдалечени на десетки хиляди километри. Устата ѝ винаги бе пълна с клюки за хора, които се раждали в Бостън или умирали в Монтерей и за които чула през нощта, докато очите ѝ били затворени.

В Семейството често се казваше, че ако напъхаш Сеси в музикална кутия като ония с назъбените пиринчени цилиндри и я завъртиш, тя ще засвири за пристигащите и заминаващите кораби и, защо не, за всички земи по синия свят, а после и във вселената.

С една дума, тя беше богиня на мъдростта и тъй като го разбираше, Семейството се отнасяше с нея като с порцелан и я оставяше да спи колкото иска, защото когато се събудеше, устата ѝ щеше да говори на дванадесет езика и с двадесет мирогледа, с достатъчно философии, за да изяде Платон или Аристотел за закуска.

И сега Високият таван чакаше със своите арабски плажове от прах, със своите японски бели пясъци, керемидите се местеха, шептяха и си спомняха за време, само на няколко часа в бъдещето, когато щяха да се завърнат кошмарните наслади.

И Високият таван шепнеше.

А Сеси слушаше и животът в нея пулсираше.

Преди размаханите криле, сблъсъка на мъгли и кълбящите се като дим души, тя видя собствената си душа и жажда.

Побързай, помисли си Сеси. О, по-бързо! Тичай. Лети като птица. Защо?

— Искам да се влюбя!

ГЛАВА 5

ВЕЩИЦАТА СКИТНИЦА

Сеси летеше под звездите над долини, реки, езера и пътища. Летеше невидима като есенни ветрове, свежа като ухание на детелина, носещо се над здрачни поля. Рееше се сред гълъби, меки като бял хермелин, кацаше по дърветата, живееше в листата и се сипеше като дъжд от огнени багри, щом подухнеше вятърът. Криеше се в жълто-зеленикавата жаба, студена като мента край искрящ вир. Тичаше в рунтавото куче и лаеше, за да чуе ехото от стените на далечните плевници. Живееше в призрачните глухарчета и сладките бистри течности, извиращи от благоуханната земя.

Сбогом лято, помисли си Сеси. Тази нощ ще съм във всяко живо същество.

Ту се вселяваше в щурците по асфалтовите пътища, ту искреше в росата по желязната порта.

— Любовта — рече тя. — Къде е моята любов?

Каза го на вечеря. И родителите ѝ се сковаха на столовете си.

— Търпение — посъветваха я те. — Не забравяй, че си изключителна. Цялото ни Семейство е странно и изключително. Не бива да се женим за обикновени хора. Така ще изгубим тъмните си души. Нали не искаш да изгубиш способността си да „пътуваш“, когато си пожелаеш? Тогава внимавай. Внимавай!

Ала когато млечната луна се издигна над Илинойс и превърна реките в сметана и пътищата — в платина, Сеси си капна парфюм на шията и тръпнеща и обзета от страх, се изтегна под балдахина на леглото си.

— Да — въздъхна тя. — Аз съм дете от странно семейство и нощем летя като черно хвърчило. Мога да живея в абсолютно всичко — камъче, минзухар или богомолка. Сега!

Вятърът я понесе над поля и морави.

Сеси видя топли светлини на къщи и ферми, сияещи със здрачни цветове.

Щом не мога да се влюбя лично, помисли си тя, заради своята странност, ще се влюбя чрез някой друг!

Пред една селска къща в свежата нощ тъмнокосо момиче на не повече от деветнадесет години вадеше вода от дълбок каменен кладенец и пееше.

Сеси падна като сухо листо в кладенеца. Отпусна се върху мекия мъх и се вгледа в тъмния хлад. После се превърна в шаваща невидима амеба. След това — в капка вода! Накрая попадна в студена чаша и усети, че се издига към топлите устни на момичето. Разнесе се тих нощен звук на пиене.

Сеси погледна през очите на момичето.

Влезе в тъмнокосата глава и отправи блестящи очи към дланите, които теглеха въжето. Заслуша се през мидените уши, за да чуе света на момичето. Вдиша дъха на вселената му през изящните му ноздри, усети туптенето на сърцето му. Почувства движението на езика му с песента.

Момичето ахна. И се вгледа в нощните поляни.

— Кой е там?

Никакъв отговор.

„Само вятърът“ — прошепна Сеси.

— Само вятърът. — Момичето се засмя, ала потръпна.

Имаше прекрасно тяло, това момиче, с тънки прави кости, скрити под закръглена плът. Мозъкът бе като розова чайна роза, увиснала в мрак, в устата ѝ имаше ябълково вино. Устните решително покриваха снежнобели зъби, веждите се извиваха като лъкове, меката коса нежно се спускаше над млечнобялата шия. Порите на кожата му бяха малки и затворени. Носът се вирна към луната и бузите пламнаха като малки огньове. Тялото заплува леко като перце от движение на движение. Устните сякаш вечно си тананикаха. Животът в това тяло беше като да се грееш пред огнище, да живееш в мъркане на спяща котка, да плискаш топлите нощни води на поток, който тече към морето.

„Да!“ — помисли си Сеси.

— Какво? — сепна се момичето, сякаш я беше чуло.

„Как се казваш?“ — предпазливо попита Сеси.

— Ан Лиъри. — Момичето потрепери. — Защо ли си казах името на глас?

„Ан, Ан — прошепна Сеси. — Ти ще се влюбиш, Ан.“

Сякаш в отговор на думите ѝ, откъм пътя се разнесе мощен рев, тропот и хрущене на колела по чакъл. Появи се открита кола, шофирана от висок мъж, който стискаше волана с яките си ръце и широко се усмихваше.

— Ан!

— Ти ли си, Том?

— Че кой друг? — засмя се той и скочи от колата.

— Не говоря с теб! — Ан се завъртя и ведрото в ръцете ѝ се разплиска.

„Не!“ — извика Сеси.

Ан се вцепени. И погледна към хълмовете и първите звезди. И зяпна Том. Сеси я накара да пусне ведрото.

— Виж какво направи!

Том се втурна към нея.

— Виж какво направих заради теб!

Той засмяно избърса обувките ѝ с носната си кърпичка.

— Махай се! — Момичето се опита да го ритне, но Том отново се засмя и като го гледаше от километри разстояние, Сеси видя заоблеността на главата му, големината на черепа му, разширените му ноздри, блясъка на очите му, широчината на раменете му и силата на ръцете му, които изящно работеха с кърпичката. Докато надзърташе от тайния таван на тази прелестна главица, тя дръпна една скрита медна вентрилоквистка струна и красивите устни се разтвориха. — Благодаря ти!

— О, значи все пак си била възпитана? — Мирисът на кожа от дланите му и на откритата кола от дрехите му нахлуха в нежните ноздри и Сеси, някъде много далеч над нощните морави и есенните поля, се размърда от някакъв сън в леглото си.

— Не и за теб, не! — отсече Ан.

„Шт, я по-нежно“ — скара ѝ се Сеси и повдигна пръстите на момичето към главата на Том. Ан рязко отдръпна ръка.

— Полудявам!

— Виждам. — Той кимна и се усмихна, ала явно беше озадачен. — Щеше да ме погалиш, нали?

— Не зная. О, върви си! — Бузите ѝ поруменяха като алени въгленчета.

— Бягай! Не те спирам. — Том се изправи. — Промени ли решението си? Ще дойдеш ли тази вечер с мен на танци?

— Не!

„Да! — извика Сеси. — Никога не съм танцувала. Никога не съм носила дълга рокля, цялата шумоляща. Искам да танцувам до зори. Нямам представа какво е да си в жена и да танцуваш — татко и майка не ми позволяват. В кучета, котки, скакалци, листа, по едно или друго време съм познавала всичко на света, но никога жена напролет, никога в такава нощ. О, моля те — трябва да танцуваме!“

Тя разпери мисълта си като пръсти в нова ръкавица.

— Да — прошепна Ан Лиъри. — Не зная защо, но ще дойда с теб, Том.

„Хайде вътре, бързо! — извика Сеси. — Изкъпи се, кажи на вашите, облечи си роклята!“

— Майко — каза Ан. — Промених си решението!

Колата изрева по пътя, стаите в селската къща се оживиха, в банята закипя вода, майката се засуети с няколко фибри в уста.

— Какво те прихваща, Ан? Та ти не харесваш Том!

— Така е. — Ан се закова на място наред трескавите приготовления.

„Но това е прощалното лято! — помисли си Сеси. — Лятото преди да дойде зимата.“

— Лято — каза Ан. — Прощаване.

„Чудно за танци.“

— ... танци — промълви Ан Лиъри.

После скочи във ваната и сапунената пяна покри гладките ѝ бели рамене, под мишниците ѝ се образуваха сапунени гнезда, топлата плът на гърдите ѝ се плъзгаше под дланите ѝ и Сеси помръдна устните ѝ, накара я да се усмихне, да продължи с приготовленията. Не биваше да има спиране, иначе цялата пантомима можеше да отиде по дяволите! Ан Лиъри трябваше да продължи да се движи, да действа, да се изкъпе, да излезе от водата!

— Ти! — зърна се в огледалото Ан, цялата бяла и розова като лилии и карамфили. — Коя си ти?...

„Седемнадесетгодишно момиче. — Сеси я погледна с теменужените ѝ очи. — Ти не ме виждаш. Знаеш ли, че съм тук?“

Ан Лиъри поклати глава.

— Дала съм тялото си на вещица, ясно.

„Почти! — засмя се Сеси. — А сега се облечи!“

Колко приятно бе плъзгането на фината коприна по закръгленото тяло!

— Ан, Том дойде!

— Кажу ми да почака. — Момичето седна. — Няма да отида на танци.

— Какво? — извика майка ѝ.

Сеси се стресна. Мимолетното напускане на тялото на Ан беше фатално. Бе чула далечния рев на автомобил по осветения от луната път и си беше помислила: „Ще открия Том, ще вляза в главата му и ще видя какво е да си двадесет и две годишен мъж в такава нощ.“ И бързо бе полетяла по пътя, ала сега се понесе обратно като птица към кафез.

— Ан!

— Кажу ми да си върви!

— Ан!

Ала Ан вече бе възвърнала властта над себе си.

— Не, не, мразя го!

„Не биваше да я оставям — дори за миг. — Сеси внимателно вля ума си в дланите на момичето, в сърцето и главата ѝ. — Стани.“

Ан се изправи.

„Облечи си мантото!“

Ан си облече мантото.

„Върви!“

— Не!

„Върви!“

— Хайде, Ан — каза майка ѝ. — Какво ти става?

— Нищо, майко. Лека нощ. Ще се приберем късно.

Ан и Сеси се затичаха заедно в лятната нощ.

* * *

Зала, пълна с кротко танцуващи гълъби, зала, пълна с пауни, зала, пълна с блестящи очи и светлини. И наред всичко това танцуваше ли танцуваше Ан Лиъри.

„О, каква прекрасна вечер“ — каза Сеси.

— О, каква прекрасна вечер — каза Ан.

— Странна си — отбеляза Том.

Музиката ги мятеше в сумрака, те плуваха в реките на песните, гмуркаха се и изплуваха на повърхността, поемаха си дъх и се притискаха един към друг, като че ли се давеха, въртяха се под шепота и въздишките на „Красивия Охайо“.

Сеси си тананикаше. Устните на Ан се разтваряха. И оттам излизаше музика.

„Да, странна съм“ — потвърди Сеси.

— Не си същата — каза Том.

— Тази нощ не.

— Не си оная Ан Лиъри, която познавах.

„Не, ни най-малко, ни най-малко“ — на много километри оттам промълви Сеси.

— Не, ни най-малко — казаха разтворените устни.

— Имам адски странно усещане — продължи Том. — За теб. — Той я завъртя и се вгледа в пламналото ѝ лице, сякаш търсеше нещо. — Очите ти, не мога да го определя.

„Виждаш ли ме?“ — попита Сеси.

— Ти си тук, Ан, и в същото време те няма.

— Да.

— Защо дойде с мен?

— Не исках — отвърна Ан.

— Тогава защо?

— Нещо ме накара.

— Какво?

— Не зная — почти истерично призна Ан.

„Хайде стига, шт — прошепна Сеси. — Шт, стига. Продължавай да танцуваш.“

— Но все пак дойде — каза Том.

— Да — потвърдиха Сеси и Ан.

— Насам. — И той леко я насочи към една отворена врата, тихо я изведе от залата, музиката и хората.

Качиха се в откритата му кола.

— Ан. — Разтреперан, той я хвана за ръцете. — Ан. — Но сякаш не изричаше нейното име. Продължаваше да се взира в бледото ѝ лице и сега очите ѝ отново бяха отворени. — Обичах те, знаеш го — каза Том.

— Зная.

— Но ти винаги си била сдържана и не исках да разбиеш сърцето ми.

— И двамата сме съвсем млади — отвърна Ан.

— Не, наистина, съжалявам — каза Сеси.

— Какво искаш да кажеш? — Том пусна ръцете ѝ.

Нощта беше топла, наоколо ухаеше на пръст и дърветата шумоляха с листа.

— Нямам представа — призна Ан.

— Аз обаче имам — заяви Сеси. — Ти си висок и си най-красивият мъж в целия свят. Вечерта е чудесна — завинаги ще я запомня. — Тя протегна чуждата студена ръка, намери неохотната му длан, стопли я и силно я стисна.

— Но тази нощ ту си тук, ту те няма — запремигва Том. — Исках да те заведа на танци заради едно време. Когато ти предложих, нямах предвид нищо сериозно. И после, когато стояхме при кладенеца, разбрах, че нещо в теб се е променило, наистина се е променило. Имаше нещо ново и нежно, нещо... — Той потърси нужната дума. — Не зная как до го кажа. Нещо в гласа ти. И сега пак съм влюбен в теб.

— Не — възрази Сеси. — В мен, в мен.

— А ме е страх да съм влюбен в теб — каза той. — Ще разбиеш сърцето ми.

— Възможно е — съгласи се Ан.

„Не, не, ще те обичам от цялата си душа! — помисли си Сеси. — Кажи го вместо мен, Ан. Кажи, че ще го обичаш!“

Ан мълчеше.

Том тихо се приближи и постави длан върху бузата ѝ.

— Намерих си работа на стотици километри оттук. Ще ти липсвам ли?

— Да — отговориха Ан и Сеси.

— Може ли да те целуна за сбогом?

— Да — преди да успее да се обади някой друг, рече Сеси.

Той доближи устни до странната уста. Целуна я и целият трепереше.

Ан седеше като мраморна статуя.

„Ан! — скара й се Сеси. — Размърдай се! Прегърни го!“

Ан седеше като изваяна кукла на лунната светлина.

Том отново целуна устните й.

— Обичам те — промълви Сеси. — Тук съм, ти ме виждаш в нейните очи и аз те обичам, дори тя никога да не се влюби в теб.

Той се отдръпна с вида на човек, който е пробягал голямо разстояние.

— Не зная какво става. За миг...

— Да?

— За миг ми се стори, че... — Том вдигна ръце към очите си. — Няма значение. Да те закарам ли вкъщи?

— Да — отвърна Ан Лиъри.

Той уморено подкара огрения от луната автомобил във все още ранната лятно-есенна нощ. Сияещите морави и пустите поля бързо се плъзгаха покрай тях.

И загледана в полята и моравите, Сеси си помисли: „Ще си струва, ще си струва всичко, за да съм с него от тази нощ нататък.“ И пак чу тихите гласове на родителите си: „Внимавай. Нали не искаш да се осакатиш — да се омъжиш за обикновено, оковано за земята създание?“

Да, да, каза си Сеси, ако той ме пожелае, ще се откажа от всичко. Тогавя няма да има нужда да се скитам през изгубените нощи, няма да има нужда да живея в птици, кучета, котки и лисици, ще искам само да съм с него. Само с него.

Пътят летеше отдолу им и шепнеше.

— Том — каза накрая Ан.

— Да? — Той спокойно се взираше в пътя, дърветата, небето, звездите.

— Ако някога, когато и да е, отидеш в Грийнтаун, Илинойс, на няколко километра оттук, ще ми направиш ли една услуга?

— Каква?

— Ще ми направиш ли услугата да се отбиеш при една моя приятелка? — пресекнато и неловко попита Ан Лиъри.

— Защо?

— Тя ми е добра приятелка. Разказвала съм ѝ за теб. Ще ти дам адреса ѝ. — Когато колата спря при фермата на родителите ѝ, момичето извади молив и лист хартия от чантичката си и надраска няколко реда на коляното си. — Разбираш ли почерка ми?

Той погледна листа и озадачено кимна.

Прочете думите.

— Ще ѝ отидеш ли на гости? — изрекоха устните на Ан.

— Някой ден.

— Обещаваш ли?

— Какво общо има това с нас? — яростно извика Том. — За какво са ми имена и адреси? — Той смачка листа на топка.

— О, моля те, обещавай ми! — каза Сеси.

— ... обещавай... — повтори Ан.

— Добре, добре, добре! — викна Том.

Уморена съм, помисли си Сеси. Не мога да остана. Трябва да се прибера вкъщи. Мога да пътувам само по няколко часа на нощ. Но преди да си тръгна...

— ... преди да си тръгна... — промълви Ан.

Тя го целуна по устните.

— Аз те целувам — каза Сеси.

Том я отдръпна от себе си и впери очи дълбоко, много дълбоко в Ан Лиъри. Мълчеше, ала лицето му постепенно започна да се отпуска, бръчките му изчезнаха, устните му изгубиха твърдостта си и той отново се вгледа в огряното от луната момиче пред себе си.

После я свали от колата и без дори да ѝ пожелае лека нощ, бързо потегли по пътя.

Сеси излетя.

Сякаш освободена от затвор, Ан Лиъри се затича по пътеката към дома си и затръшна вратата.

Сеси поостана още малко. С очите на един щурец видя топлия нощен свят. Самотно поседя в една жаба край вира. С очите на една нощна птица погледна от високия, прозрачно осветен от луната бряст и видя да гаснат светлините в две селски къщи, едната тук, другата на километър и половина разстояние. Замисли се за себе си и своето Семейство, за своята странна способност и за факта, че никой от Семейството не можеше да се жени за хората от широкия свят зад хълмовете.

„Том? — Разбуждащият ѝ се ум полетя с нощната птица над полята с див синап. — Още ли пазиш листчето, Том? Ще дойдеш ли някой ден, когато и да е, да ме видиш? Тогава ще ме познаеш ли? Ще се вгледаш ли в лицето ми, за да си спомниш, че си ме виждал и ме обичаш, както те обичам аз, с цялата си душа, завинаги?“

Спря в хладния нощен въздух на милиони километри от градове и хора, високо над ферми, континенти, реки и хълмове. „Том?“ Тишина.

Том спеше. Беше дълбока нощ — костюмът му висеше на стола. И в неподвижно отпуснатата длан до главата му имаше лист хартия с няколко думи. Пръстите му лека-полека, милиметър по милиметър се затвориха и я стиснаха здраво. И той дори не помръдна и не забеляза черния кос, който тихо почука по прозрачните лунни кристали на прозореца и сетне полетя на изток над заспалата земя.

ГЛАВА 6

ОТКЪДЕ Е ТИМОТИ?

— Ами аз, прабабо? — попита Тимоти. — И аз ли съм дошъл през прозорчето на Високия таван?

— Ти не дойде, малкия. *Откриха* те. Оставен пред вратата в кошница с Шекспир под краката и „Ашър“ на По за възглавничка. И с бележка, закачена на блузката ти: „ИСТОРИК“. Ти беше пратен да разкажеш за нас, да ни изброиш в списъци, да регистрираш нашите полети от слънцето, нашата любов към луната. Но Къщата в известен смисъл наистина говореше и твоите ръчички жадуваха да пишат.

— За какво, прабабо, за какво?

Древните устни зафъфлиха и замърмориха, замърмориха и зафъфлиха...

— Ами, на първо място, за самата Къща...

ГЛАВА 7

КЪЩАТА, ПАЯКЪТ И ДЕТЕТО

Къщата бе загадка в загадката, защото обгръщаше мълчания, всяко различно от другите, и легла, всяко с различна форма, някои с капаци. Имаше тавани, достатъчно високи, за да позволяват полети с места за почивка там, където сенките можеха да висят с главата надолу. Трапезарията подслоняваше тринадесет стола, всеки с номер тринадесет, така че никой да не се чувства изключен от особеностите, които загатваше това число. Полилеите бяха с форма на сълзи, пролети от измъчени души, от петстотин години изгубени в морето, а в избата имаше петстотин бъчви вино от отлични реколти със странни имена и свободни кабинки за бъдещи гости, които не обичат леглата или ъглите на високите тавани.

Мрежата от паяжини се използваше от един-единствен паяк, който се спускаше отгоре надолу и се издигаше отдолу нагоре, така че цялата Къща представляваше килим, изтъкан от свирепо светкавичния Арах, който можеше да се види ту при бъчвите с вино, ту забързан към обитавания от вихрите таван, мигновен и безшумен, сновящ назад-напред по паяжините, вечно кърпещ скъсаните нишки.

Общо колко бяха стаите, кабинетите, килерите и бъчвите? Никой не знаеше. Хиляда щеше да е преувеличение, ала сто нямаше нищо общо с истината. По-приемливо изглежда числото сто петдесет и девет и всички те дълго останаха празни, зовящи обитатели от другия край на света, копнеещи да привлекат квартиранти от облаците. Къщата беше място, жадуващо да бъде обитавано от призраци. И докато ветровете стотици години кръжаха около Земята, за Къщата се разчу и мъртъвците, които бяха полегнали за дълга дрямка, се надигнаха в ледена изненада, и им се прииска да си намерят по-странно занимание от това да мъртвеят, продадоха мъртвешкия си бизнес и се приготвиха за полет.

Бяха обрулени всички есенни листа по света, понесоха се в небето, спряха насред Америка и се спуснаха надолу, за да облекат

голото дърво, да го украсят с есенни премени от Хималаите, Исландия и нос Добра Надежда, в огнени багри и погребално траурни одежди, докато то не избухна в октомврийски цъфтеж и не даде плодове, много напомнящи на издълбаните тикви на Все светии.

И по това време...

Някой, който минаваше по пътя в мрачни Дикенсови бури, остави кошница за пикник пред желязната порта. Вътре нещо хленчеше, хлипаше и плачеше.

Вратата се отвори и навън се появи комитетът по посрещането. Състоеше се от една жена, съпругата, извънредно висока, един мъж, съпругът, още по-висок и по-мършав, и една старица, родена в младостта на крал Лир, в чиято кухня вряха само котли и в котлите имаше супа, която по-добре да не включвате в менюто си, и тъкмо тези троица се надвеси над кошницата за пикник, за да разгърне тъмната пелена на чакащото бебе, не по-голямо от една-две седмици.

Те се смаяха от цвета му, розов като изгрев и зазоряване, от дишането му, като клобочене на извор, от туптенето на сърцето му, като пърхане на колибри в клетка, и Господарката на мъглите и блатата, защото именно с това име я познаваха по света, импулсивно повдигна най-малкото от огледалцата, които държеше, не за да разглежда своето лице, защото то никога не се виждаше, а лицата на непознати, в случай че им има нещо.

— О, вижте — извика тя и протегна огледалцето към бузката на бебето. И ето, там ги очакваше пълна изненада!

— Проклятие — измърмори мършавият блед съпруг. — Лицето му се отразява!

— Той не е като нас!

— Не е, но *все пак* — заяви съпругата.

Сините очички ги гледаха и се отразяваха в огледалцето.

— Остави го — каза съпругът.

И те може би щяха да се приберат вътре и да го оставят на дивите кучета и свирепите котки, само че в последния момент Тъмната господарка отсече:

— Не! — И се пресегна и вдигна кошницата заедно с бебето и всичко останало, след което се обърна и я внесе в Къщата — в една стая, която мигом се превърна в детска, тъй като четирите стени и дори таванът бяха покрити с изображения на играчки, поставени в

египетските гробници за синовете на фараоните, които пътуваха по хилядолетна река от мрак и се нуждаеха от забавления, за да запълват тъмното време и да разтягат устните си в усмивка. И затова навсякъде по стените лудуваха кучета и котки и бяха нарисувани житни ниви, самуни смъртен хляб и китки пресен лук за здравето на мъртвите деца на някой тъжен фараон. И в тази задгробна детска стая се появи едно весело дете, за да застане в центъра на леденото царство.

И като докосна кошницата, господарката на зимно-есенната Къща попита:

— Нямах ли един светец с особена светлина и обещание за живот на име Тимотей^[1]?

— Да.

— И толкоз е по-хубав от светците — рече Тъмната господарка, — че съмненията ми премахва и страха ми спира — не светец, а Тимоти е той. Нали, малкия?

Чул името си, новодошлият в кошницата нададе радостен плач.

Който стигна до Високия таван и накара Сеси наред съня си да се завърти и да повдигне глава, за да чуе отново този странен радостен плач, и това накара устните ѝ да се усмихнат. Защото докато Къщата беше странно смълчана, зачудена какво може да я сполети, докато съпругът не помръдваше и съпругата се надвесваше и почти се питаше какво да прави, Сеси мигновено разбра, че нейните пътувания не са достатъчни, че за да завърши онова, което започва с виждането, чуването и вкусването, трябва да има някой, с когото да ги сподели и който да разкаже за тях. И ето че разказвачът бе тук, и немощният му вик решително заявяваше, че малката му ръчица ще заякне, ще стане свободна и бърза и ще запише всичко, колкото и да е странно. Усетила това уверение, Сеси прати паяжина от безшумна приветствена мисъл, която се уви около бебето и му показа, че двамата са едно цяло. Успокоен, Тимоти спря да плаче, заспа и засънува сън, дар невидим. И като видя това, вцепененият съпруг целият се разтопи в усмивки.

И от одеялата изпълзя един паяк, до този момент останал незабелязан, озърна се и се втурна да се прилепи към ръчичката на детето като кошмарен папски пръстен, който да благославя някакъв бъдещ двор с всичките му придворни сенки, и застана толкова неподвижно, че приличаше на абанос на фона на розовата детска кожа.

И без да подозира какво има на пръстчето си, Тимоти видя малки варианти на големите сънища на Сеси.

[1] Тимоти е английското произношение на Тимотей. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 8

МИШОКА. ДАЛЕЧНО ПЪТУВАНЕ

Тъй като в Къщата имаше един-единствен паяк, трябваше да има и...

Само една мишка.

Избягал от живота в смъртта в една египетска гробница от Първа династия, този малък призрачен гризач най-сетне получи свободата си от неколцина любопитни войници на Бонапарт. Те счупиха печата и пуснаха навън облаци бактериален въздух, който изтребваше войската и объркваше Париж дълго след като Наполеон умря, Сфинксът със сипаничавото от френските топове лице победи и Съдбата разпери своите лапи.

След дългото пребиваване в мрака призрачният мишок замина за едно пристанище и се качи на кораб, ала не заедно с котките за Марсилия, Лондон и Масачузетс, и след един век пристигна точно в мига, в който детето Тимоти заплака пред вратата на Семейството. Този мишок изтопурка под вратата и бе посрещнат от едно бдително осмокрако същество, чиито многобройни колене се свиваха над отровната му глава. Смаян, Мишока замръзна на място и благоразумно остана така часове наред. После, когато арахнидският папски пръстен се умори и отиде да закусва с мухи, Мишока изчезна в тайните пролуки под лампериите до детската стая. Там бебето Тимоти, което имаше нужда от повече другари, независимо колко са малки или странни, го прие под одеялото си, за да го нахрани и да се сприятели с него за цял живот.

И така, Тимоти порасна и стана голямо момче, и на тортата за рождения му ден засияха десет свещички.

И Къщата, дървото, Семейството, прабабата, Сеси в своите тавански пясъци, Тимоти със своя слуга Арах в ухото, Мишока на рамото и Ануба в скута, зачакаха най-важната поява...

ГЛАВА 9

ЗАВРЪЩАНЕ У ДОМА

— Идат — легнала в праха на Високия таван, каза Сеси.

— Къде са? — извика до прозореца Тимоти, като любопитно надничаше навън.

— Някои са над Европа, други — над Азия, едни са над Островите, други — над Южна Америка! — със затворени очи отвърна Сеси. Дългите ѝ кафяви мигли потрепваха, устните ѝ се разтваряха, за да прошепват думите.

Тимоти се приближи по голите дъски и купчините папируси.

— *Кои са?*

— Чичо Ейнар и чичо Фрай, братовчедът Уилям, виждам Фрулда, Хелгар и леля Моргиана, братовчедката Вивиан, виждам и чичо Йохан! Бързо се движат!

— Горے в небето ли са? — извика Тимоти и светлите му очи проблеснаха. Изправен до леглото, той не изглеждаше на повече от своите десет години. Вятърът навън духаше и в мрачната Къща проникваше само лунната светлина.

— Идват по въздух и по земя, по най-различни начини — каза спящата Сеси. Тя лежеше неподвижно и се вглеждаше в себе си, за да обяснява какво вижда. — Виждам нещо като вълк да газии през бродовете на тъмна река точно над един водопад. Лунните лъчи пламтят по козината му. Виждам кленови листа да се реят високо в небето. Виждам да лети мъничък прилеп. Виждам много зверове да тичат под дърветата в гората и да скачат по високите клони, и *всички идват насам!*

— Навреме ли ще пристигнат? — Паякът на ревера на Тимоти се разлюля като черно махало и развълнувано затанцува. Той се наведе над сестра си. — За Завръщането?

— Да, да, Тимоти! — Сеси се вдърви. — Върви си! Остави ме да пътувам по местата, които обичам!

— Благодаря! — Той изтича по коридора до стаята си, за да си оправи леглото. Беше се събудил по залез-слънце и когато бяха изгрели първите звезди, бе отишъл да даде воля на вълнението си при Сеси.

Докато си миеше лицето, паякът увисна на сребристо ласо, прехвърлено през тънката му шия.

— Само си помисли, Арах, утре вечер! Нощта на Все светии!

Тимоти вдигна лице към огледалото, единственото огледало в Къщата, отстъпка на майка му пред неговата „болест“. О, само да не беше толкова нещастен! Той отвори уста и погледна отворотелните зъби, които му бе дала природата. Царевични зърна, кръгли, меки и светли! Ами кучешките му зъби? Тъпи кремъци!

Сумракът се сгъсти. Изтощен, Тимоти запали свещ. През изтеклата седмица всички членове на малкото Семейство бяха живели като в някогашните си родини — денем спяха и се събуждаха по залез-слънце, за да побързат с приготовленията.

— О, Арах, Арах, само да можех *наистина* да спя през деня като останалите!

Той взе свещта. О, защо нямаше зъби като стомана, като гвоздеи! Или ум, който волно да се носи, като на Сеси, сънуваща сред своите египетски пясъци! Но не, него дори го бе страх от тъмното! И спеше в *легло*! А не в полираните ковчези долу! Нищо чудно, че Семейството го избягваше като попски син! Ех, защо на раменете му не поникнеха криле! Тимоти разголи гърба си и погледна. Нямаше криле. Нямаше да лети!

Долу шумолеше черен креп, който се надигаше във всички коридори, по всички тавани, на всяка врата. Миризмата на горящи черни свещи се виеше нагоре по стълбището, гласовете на майката и бащата кънтяха от избата.

— О, Арах, дали ще ми позволят да участвам, *наистина* да участвам в празника? — попита Тимоти. Паякът се завъртя на края на копринената си нишка. — А не само да нося отровни гъби и паяжини, да провесвам креп и да дълбая тикви. Искам да тичам, да скачам, да викам, да се смея, да лудувам, да *участвам* в празника. *Да!*?

В отговор Арах изпреде паяжина на огледалото с една дума в средата: „Не!“

Долу единствената котка в Къщата беше като побъркана, единственият мишок в цепнатините на вибриращата стена с нервни

звуци повтаряше едно и също: „Завръщането!“

Тимоти пак се качи при Сеси. Тя спеше дълбоко.

— Къде си сега, Сеси? — прошепна той. — В небето ли си? Или на земята?

— Скоро — промълви тя.

— Скоро — грейна Тимоти. — Все светии! Скоро!

Заотстъпва заднишком, като се взираше в сенките на странни птици и увиснали с главата надолу животни по лицето ѝ.

Вдиша усойния мирис на пръст, който излизаше през отворената врата на избата.

— Татко?

— Тук съм! — извика бащата. — При двойния!

Тимоти се поколеба достатъчно, за да зърне хиляди сенки по таваните, обещания за появи, сетне се затича надолу по стълбището.

Бащата престана да лъска дългия ковчег и направи знак с палец нагоре.

— Лъсни го за чичо Ейнар!

Тимоти зяпна.

— Колко е висок чичо Ейнар! Над два метра, нали?

— Почти два и половина!

Момчето лъсна ковчега до блясък.

— И сигурно тежи сто и двайсет кила, а?

Бащата изсумтя.

— Сто и четирийсет! Ами вътре в ковчега?

— Място за *криле*? — ахна Тимоти.

— Място за криле — засмя се бащата.

В девет часа Тимоти изскочи в октомврийската нощ и два часа в ту топлия, ту студен вятър бра отровни гъби в горичката.

Мина покрай една ферма.

— Само да знаехте какво става в *нашата* Къща! — каза на светещите прозорци той. Изкачи се на хълма и погледна далечния град, който се готвеше за сън, и кръглия бял часовник на камбанарията. „Изобщо си нямате представа“ — помисли си момчето.

И занесе отровните гъби вкъщи.

В избата проведеха церемония. Бащата редеше заклинанията, бледите ръце на майката описваха странни благославящи жестове и се събра цялото Семейство, освен Сеси, която лежеше на тавана. Ала и тя беше с тях. Ту надничаше през очите на Брайън, ту на Самюъл, ту на майката — усещаш раздвижване, Сеси поглежда през очите ти и след миг изчезва.

Тимоти се помоли на мрака:

— Моля те, много те моля, помогни ми да порасна и да стана като тях, като ония, дете скоро ще са тук, дете никога не остаряват и не могат да умрат, поне така казват, не могат да умрат каквото и да се случи, а може и отдавна да са умрели, но Сеси вика, майка и татко също викат, и прабаба само шепне, и сега те пристигат, а аз не съм никой, не съм като онези, дете минават през стени и живеят в дърветата или под земята, докато седемнайсетгодишните дъждове не ги прогонят, и ония, дете тичат на глутници, нека да съм като тях! Щом те живеят вечно, защо и аз да не мога?

— Вечно — повтори гласът на майката. — О, Тимоти, *трябва* да има начин. *Дай да видим!* Ето...

Прозорците затракаха. Ленените бинтове на прабабата зашумоляха. Бръмбарите мъртви часовничета из стените зацъкаха като обезумели.

— *Духай!* — извика майката. — *Започни!*

И вятърът задуха.

Врълхлетя света като грамаден невидим звяр и цялата земя го чу да преминава в сезон на скръб и плач, мрачен празник на нещата, които носеше, за да ги разпръсне над северен Илинойс. С приливи и отливи от звук той ограби очите на каменните ангелчета от прашните гробове, изсмука прашинките плът от гробниците, грабна траурни цветя без имена, разклати друидски дървета, за да подхвърли реколтата от листа високо в сух водопад, батальон от одрани кожи и огнени очи, които безумно запламтяха в океани от бушуващи облаци, разкъсващи се на приветствени знаменца, за да показват местата на množащите се обитатели на пространствата, пронизващи небесата с такива меланхолични изригвания на изгубени години, че милиони заспали из фермите се будеха със сълзи на очи и се чудеха дали през нощта е

валяло и никой не е разбрал, и в реката на бурята отвъд морето, което се вълнуваше в гравитацията на идването и заминаването, в хаос от листа и прах, вятърът закръжи над хълма, Къщата, посрещачите и над тях Сеси в своя таван, спящ тотем в египетските си пясъци, която зовеше с ума си и с дъха си даваше разрешение.

От най-високия покрив Тимоти усети, че Сеси премигва и...

Прозорците на Къщата широко се разтвориха, десетина тук, двадесетина там, за да поемат древния вятър. Вратите последваха примера им и цялата къща се превърна в една лакома паст, която приветствено вдишваше нощта и всичките ѝ килери, изби и тавани трепереха от мрачен смут!

Когато Тимоти се надвеси като капчук от плът и кръв, армадата от тленен прах, паяжини, криле, октомврийски листа и гробищни цветя затрополи по покривите и в същия момент по пътищата около хълма се затичаха сенки, запровираха се между дърветата в гората и въоръжени със зъби, кадифени лапи и наострени уши, започнаха да вият към луната.

И това сливане на небе и земя връхлетя Къщата през всеки прозорец, комин и врата. Неща, които летяха плавно или на невъобразими зигзази, които вървяха изправени, тичаха на четири крака или куцаха като сакати сенки, прогонени от някой гробищен ковчег и изпратени от някакъв побъркан сляп Ной, само зъби без език, размахващи вили и изпълващи въздуха със смрад.

Всички се дръпнаха настрани, когато този говорещ потоп от сянка, облак и дъжд напълни избата, напъха се в ковчези, обозначени с годините на смъртта, само за да се изправи отново, на столовете в салона се настаниха лели и чичовци със странна генетика, и готвачката се сдоби с помощници, които вървяха по-чудато от нея, изродени братовчеди, отдавна изгубени племенници и необичайни племеннички се тътреха, крачеха или летяха в танц около полилеите на тавана и усещаха, че стаите долу се пълнят, огромното множество на неестествено оцелелите негодни, както го нарекоха по-късно, караше картините да се кривят по стените, мишокът тичаше като побъркан из комините, докато египетският дим се стелеше, и паякът на шията на Тимоти се скри в ухото му, като нечуто крещеше „Убежище!“, докато момчето се възхищаваше на Сеси, тази спяща господарка на хаоса, и после отскочи да види прабабата, цялата надута от гордост, с

пламтящи лазуритени очи, и след това се запремята надолу по стълбището сред тупкане на сърце и звукови бомби, сякаш падаше през грамадна клетка, в която бяха заключени безброй среднощни същества, бързаци да пристигнат, ала готови да си тръгнат, докато накрая с оглушителен рев и гръм без мълния последният буреносен облак не се затвори като капак върху осветения от луната покрив, прозорците и вратите един по един и една по една се затръшнаха, небето се проясни и пътищата опустяха.

И насред всичко това зашеметеният Тимоти нададе силен радостен вик.

При което се обърнаха хиляда сенки. Две хиляди зверски очи запламтяха в жълто, зелено и сярно златисто.

И в цялата тази въртележка Тимоти с невинна радост бе заподхвърлян насам-натам и накрая го блъснаха в една стена, откъдето, неподвижен и окаян, можеше само да гледа върволицата мъгляви фигури, неясни лица и крака с копита, които подритваха и хвърляха искри, докато някой не го отлепи от стената на тласъци!

— Ей, това няма начин да не е Тимоти! Да, да! Ръцете му са твърде топли. Лицето и бузите са прекалено горещи. Челото му е потно. Не съм се потил от години. Какво е това? — Изръмжаване. Един космат юмрук удари Тимоти в гърдите. — Това не е ли мъничко сърце? Кое то бие като чук по наковалня? Да?

Едно брадато лице намръщено го изгледа.

— Да — потвърди Тимоти.

— Бедното момче, скоро ще го спрем!

И сред взрив от смях ледената ръка и студеното като луна лице се понесоха в див танц.

— Това — каза внезапно озовалата се наблизко майка — беше чичо ти Джейсън.

— Не ми харесва — промълви Тимоти.

— Няма нужда да ти харесва, синко, няма нужда да харесваш никого. Няма го в картите, както се казва. Той ръководи погребения.

— Защо трябва да ги ръководи, след като мъртъвците няма къде другаде да отидат? — попита момчето.

— Добре казано! Той има нужда от чирак!

— Не и аз — заяви Тимоти.

— Не и ти — мигновено се съгласи майката. — А сега запали още свещи. Раздай чашите с вино. — И му подаде поднос с шест пълни догоре бокала.

— Това не е вино, майко.

— По-хубаво е от вино. Нали искаш да си като нас, Тимоти?

— Да. Не. Да. Не.

Той изкрещя, пусна подноса да падне на пода, втурна се към вратата и изскочи в нощта навън.

Където отгоре му се стовари лавина от криле и заудря лицето, ръцете и дланите му, зашумоли в ушите му, задраска очите му и вдигнатите му юмруци и в ужасяващия рев на това изсипващо се върху него погребение момчето видя едно страховито усмихнато лице и извика:

— Ейнар! Чичо!

— Или дори чичо Ейнар! — отвърна лицето, грабна го и го подхвърли високо в нощния въздух — Тимоти увисна за миг и запищя, — сетне крилатият подскочи, хвана го и го завъртя. — Как ме позна? — със смях попита мъжът.

— Има само един чичо с криле — задъхано поясни момчето, докато се носеха над покриви и железни капчуци, докато се плъзгаха над керемидите и се издигаха над ниви на изток и запад, север и юг.

— Лети, Тимоти, лети! — извика чичото с огромните прилепови криле.

— Летя, летя! — изпъшка Тимоти.

— Не, наистина *лети*!

И като се смееше, добрият чичо го подхвърли и Тимоти започна да пада, размаха ръце и продължи да пада с писъци, само за да бъде хванат отново.

— Е, има време! — рече чичо Ейнар. — Мисли. Пожелай си. И след пожелаването: *направи го!*

Понесъл се под могъщите криле, които изпълваха небето и ослепяваха звездите, Тимоти затвори очи. Усети, че по лопатките му запламтяват пъпки от огън, пожела си го още по-съсредоточено и подутините продължиха да растат, още малко и щяха да се пръснат! Проклятие!

— Има време — предугади мисълта му, каза чичо Ейнар. — Някой ден. Иначе няма да си ми племенник. Бързо!

Плъзнаха се по покрива, надникнаха в дюните на тавана, където сънуваше Сеси, уловиха октомврийския вятър, който ги издигна в облаците, и плавно кацнаха на верандата, където двадесетина сенки с мъгла вместо очи ги посрещнаха с подobaваща врява и бурни овации.

— Чудесен полет, а, Тимоти? — извика чичото: той никога не шепнеше, всичко бе дива експлозия, оперна бомбардировка. — Стига ли ти?

— Стига ми! — Тимоти се разплака от удоволствие. — О, благодаря ти, чичо.

— Първият му урок — заяви чичо Ейнар. — Скоро въздухът, небето и облаците ще са негови, както са и мои!

Когато Ейнар отнесе Тимоти, отново се надигнаха бурни овации при танцуващите призраци при масите и пируващите почти скелети. От комините се издигна безформен пушек, придоби силуетите на племенници и братовчеди от спомените — те престанаха да са само дим и се превърнаха в плът, за да бъдат смачкани от танцуващите и тъпчещата се с лакомства тълпа. Докато в някоя далечна ферма не изкукурига петел. Всички се заковаха на място като треснати от гръм. Дивото веселие утихна. Пушеците, мъглите и дъждовните фигури се стопиха по стълбището на избата, за да се напъхат, излегнат, заемат кабинките и ковчезите с месингови табелки. Чичо Ейнар, който беше последен, разтърси въздуха със спускането си, засмя се на нечия полузабравена смърт, може би на своята, изпружи се в най-дългия ковчег, сви прилепово-паяжинните си криле от двете страни на смеховете си, затвори очи и кимна, с което накара капака да затвори смеховете му, като че ли все още летеше, и избата потъна в тишина и мрак.

Тимоти остана сам в студената утрин. Всички бяха изчезнали, всички спяха, защото се страхуваха от светлината. Той обичаше деня и слънцето, ала кой знае защо, му се искаше да обича тъмата и нощта.

— Уморен съм, Сеси — каза момчето, докато се тътреше нагоре по безбройните стъпала на Къщата. — Но не мога да заспя. Не мога.

— Спи — промълви тя, когато Тимоти легна на египетските пясъци до нея. — Чуй ме. Спи. Спи.

И той заспа.

Залез.

Тридесет капака се вдигнаха от продълговатите си сандъци. Тридесет нишки, паяжини, ектоплазми запулсираха и сетне — оживяха. Тридесет братовчеди, племенници, лели, чичовци и вуйчовци се материализираха от вибриращия въздух, тук нос, там уста, уши, вдигнати ръце и жестикулиращи пръсти, очакващи да се измъкнат навън крака, след което се изправиха в избата, докато странните бурета се пръсваха и от тях се изливаше вино, а есенни листа като криле и криле като есенни листа се втурнаха без нозе нагоре по стълбището, докато от комина не блъвна пушек, невидими музиканти не се впуснаха във вихрени мелодии и един невероятно голям гризач не засвири на пианото и не зачака аплодисменти.

И наред всичко това Тимоти с вулканичен рев рикошираше от дете-звяр в страшен роднина, докато накрая не се призна за победен, не се измъкна и не избяга в кухнята, където нещо се гушеше до мокрите прозорци. То въздишаше, плачеше и постоянно потропваше и изведнъж момчето се озова навън, дъждът го брулеше, вятърът го вледеняваше и целият мрак на свещите вътре изчезна. Танцуваха се валсове, а той не можеше да танцува. Поглъщаха се храни, а той не можеше да яде, пиеше се вино, а той не можеше да пие.

Тимоти се разтрепери и тичешком се качи по стълбището при огрените от луната пясъци и дюни с формата на дами, където спеше Сеси.

— Сеси — тихо я повика той. — Къде си тази нощ?

— Далеч на запад — отвърна тя. — В Калифорния. Край едно солено море, близо до кални тресавища, пара и тишина. Аз съм фермерска жена и седя на дървената веранда. Слънцето залязва.

— И още какво, Сеси?

— Чуй шепота на тресавищата — каза Сеси. — Те повдигат сиви главици от пара, разцепват се като гума и спадат с шум като от влажни устни. Мирише на сяр, придънно горене и древни времена. Там от два милиарда години се готви динозавър.

— Готов ли е вече, Сеси?

Спокойните ѝ устни се усмихнаха.

— Съвсем готов. Тук в планините вече е нощ. Аз съм в главата на тази жена, гледам през дупчиците в черепа ѝ, вслушвам се в тишината. Самолети летят като птеродактили с огромни криле. В далечината един

парен тиранозавър се взира в тези порещи небето влечуги. Аз наблюдавам и вдишвам миризмите на праисторическите гозби. Тихо, тихо...

— Докога ще останеш в главата й, Сеси?

— Докато чуя, видя и усетя достатъчно, за да променя живота й. Животът в нея не прилича на живота никъде другаде по света. Нейната долина с малката й дървена къща е разсъмващ се свят. Черните планини я обгръщат с тишина. Веднъж на половин час виждам да минава автомобил и да осветява с фаровете си тесния черен път, после отново се завръщат тишината и нощта. Цял ден седя на верандата и гледам как сенките изпълзват от дърветата, за да се слоят в една голяма нощ. Чакам мъжа си да се прибере. Той никога няма да дойде. Долината, морето, няколкото коли, верандата, люлеещият се стол, аз, тишината.

— Ами сега, Сеси?

— Отдалечавам се от верандата към тресавището. Серните пари са навсякъде. Прелита птица и надава крясък. Аз съм в птицата! И докато летя, с новите си малки мънистени очи виждам долу жената да навлиза в тресавището! Чувам звук като от хвърлен камък! Виждам бяла ръка да потъва в кален вир. Тинята я покрива. И сега летя към дома!

Нещо се блъсна в таванското прозорче.

Сеси премигна.

— Сега! — засмя се тя. — Вече съм тук!

Очите й откриха Тимоти.

— Защо си на тавана вместо долу на Завръщането?

— О, Сеси! — избухна той. — Искам да направя нещо, за да ги накарам да ме забележат, да ме направят страхотен като тях, да ме приемат при себе си, и си помислих, че ти можеш...

— Да — прошепна тя. — Я се изправи! А сега си затвори очите и не мисли за нищо, за *нищо*!

Тимоти се изпъна и пропъди мислите от ума си.

Сеси въздъхна.

— Тимоти? Готов ли си? Напълно ли си подготвен?

Като ръка в ръкавица тя се вмъкна в двете му уши.

— Върви!

— Гледайте всички!

Тимоти вдигна чашата със странно червено вино от особена реколта, за да могат всички да го видят. Лели, чичовци, братовчеди, племеннички и племенници!

И го изпи до дъно.

После махна с ръка на заварената си сестра Лора и привлече вниманието ѝ, за да я накара да замръзне на мястото си.

И изви ръцете на Лора зад гърба ѝ, като ѝ шепнеше. И лекичко я ухапа по шията!

Свещите угаснаха. Вятърът възторжено разтрака керемидите на покрива. Лелите и чичовците ахнаха.

Тимоти се обърна, налапа цяла шепа отровни гъби, глътна ги, плесна се с ръце по хълбоците и започна да тича в кръг.

— Чичо Ейнар! Сега ще полетя!

От горната площадка на стълбището чу вика на майка си:

— Не!

— Да! — Той се хвърли във въздуха и размаха ръце!

По средата на полета крилете му избухнаха. Тимоти падна с писък.

За да се озове в ръцете на чичо Ейнар.

Той бясно започна да се гърчи и от устните му изригна глас.

— Това е Сеси! — извика гласът. — Сеси! Елате да видите! На тавана! — Смях. Тимоти се опита да си затвори устата.

Смях. Ейнар го остави да падне. Момчето се втурна през тълпата, която бързаше нагоре към Сеси. Тимоти с ритник отвори входната врата и...

Виното и отровните гъби се изсипаха в студената есенна нощ.

— Мразя те, Сеси, мразя те!

Тимоти горчиво хлипаше в дълбоките сенки на плевника и удряше с юмруци благоуханното сено. После се отпусна неподвижно. Паякът изпълзя от кибритената кутия в джоба на блузата му, която използваше за скривалище, и се покатери по рамото и шията му до ухото му.

Тимоти потръпна.

— Не, не. Недей!

Лекото докосване на пипалцето до тъпанчето му, малките сигнали за голяма загриженост го накараха да спре да плаче.

Паякът се спусна по бузата му, настани се под носа му и се зае да проучва ноздрите му, като че ли търсеше меланхолията в тях, после тихичко продължи нагоре по носа му, седна и втречено се загледа в Тимоти. Момчето избухна в смях.

— Махни се, Арах! *Махай се!*

В отговор паякът се понесе надолу и с шестнадесет изящни движения изпреде зигзагообразните си нишки върху устата на Тимоти, така че от нея се разнасяше само един звук:

— Ммммм!

Тимоти се понадигна и сеното зашумоля.

Мишока беше в джоба на блузата му, приятна топлинка, която докосваше гърдите и сърцето му.

Там бе и Ануба, свита на меко кълбо, и реките на сънищата ѝ изобилстваха от вкусна риба.

Лунната светлина обагреше земята. От голямата Къща се чуваше смях — играеха на „Огледалце, Огледалце“ с едно огромно огледало. Веселбарите ревяха, докато се опитваха да разпознаят онези, чиито отражения никога не бяха се появявали и никога нямаше да се появят на стъклената повърхност.

Тимоти скъса паяжината на Арах върху устните си:

— А сега какво?

Паякът се спусна на пода и забърза към Къщата. Тимоти го хвана и пак го напъха в ухото си.

— Добре. Ще отидем да се забавляваме, въпреки всичко!

И затича. След него бавно затича Мишока и Ануба — бързо. По средата на двора от небето падна зелен брезент и го прикова с копринено крило.

— Чичо!

— Тимоти. — Крилете на Ейнар вдигнаха шум като литаври. Малкият като напръстник Тимоти се озова на Ейнаровото рамо. — Я се развесели, племеннико. За теб всичко е много по-интересно. Нашият свят е мъртъв. Целият е надгробно сив. Животът е най-хубав за онези, които са живи!

От полунощ нататък чичо Ейнар го разнасяше от стая в стая из Къщата и като пееха, двамата свалиха долу хиляди пъти прабабата, увита в египетския си саван, безкрайни ленени бинтове, усукани около крехките ѝ като на археоптерикс кости. Тя стоеше безмълвно, скована като огромен самун нилски хляб, и в очите ѝ проблясваха мъдри пламъци. На закуска я подпряха на дългата маса и ѝ дадоха да си пийне от невероятните вина, за да навлажнят сухите ѝ устни.

Вятърът се надигна, звездите запламтяха, танците се оживиха. Многобройните мракове се кълбяха, клокочеха, изчезваха и отново се появяваха.

Следваше „Ковчези“. Ковчези, строени в редица, заобиколени от маршируващи под звуците на флейта хора. Изнасяха ковчезите един по един. Чрез борба за излъсканата им вътрешност бяха елиминирани двама, четирима, шестима, осмина играчи, докато накрая не остана само един ковчег. Тимоти предпазливо обикаляше около него заедно със своя странен братовчед Роб. Флейтата млъкна. Тимоти се хвърли към ковчегата като лалугер към дупката си. Роб се вмъкна вътре пръв! Ръкопляскания!

Смях и веселие.

— Как е сестрата на чичо Ейнар? Крилатата.

— Миналата седмица Лоте летеше над Персия и я улучиха със стрели. Птица за банкет. Птица!

Смехът им бе ветровита пещера.

— Ами Карл?

— Оня, дето живее под мостовете ли? Клетият Карл. В цяла Европа няма място за него. Благославят новите мостове със светена вода! Карл е бездомен. Тази нощ има безчет бегълци.

— Така е! *Всички* мостове, а? Клетият Карл.

— Слушайте!

Веселието стихна. В далечината градският часовник удари шест сутринта. Завръщането беше свършило. Заедно с биенето на часовника сто гласа запяха многовековни песни. Чичовци и лели се хванаха за ръце и някъде в студената далечина на утрото градският часовник престана да бие.

Тимоти пееше.

Не знаеше думите и мелодията, ала въпреки това пееше и думите и мелодията бяха чисти, плавни, високи и прекрасни.

Когато свърши, той вдигна поглед нагоре към Високия таван с египетски пясъци и сънища.

— Благодаря, Сеси — прошепна момчето.

Задуха вятър.

— Прости ли ми? — отекна през неговата уста гласът ѝ. И сетне: — Сеси. Опростена.

После се отпусна и остави устата му да се движи както иска, и песента продължи, ритмично, чисто, мелодично.

Сбогуването бе много шумно. Мрачно щастливи, майката и бащата стояха на прага и целуваха всяка отиваща си буза. Небето на изток изсветляваше и розовееше. Нахлу студен вятър. Всички трябваше да полетят на запад, за да изпреварят слънцето около света. Побързайте, о, побързайте!

Тимоти отново се вслуша в гласа в главата си и рече:

— Да, Сеси. Благодаря.

И Сеси му помогна да премине от едно тяло в друго. Той мигновено се почувства в един древен братовчед, който се кланяше на вратата и допираше устни до бледите пръсти на майката, погледна я от сбръчканото пергаментово лице. Сетне излезе на вятъра, който го подхвана и сред вихър от листа го понесе над разбуждащите се хълмове.

Внезапно се озова зад друго лице на вратата и отново се сбогуваше. Зад лицето на братовчедата Уилям.

Бърз като дим, братовчедът Уилям се затича по един черен път. Червените му очи пламтяха, рунтавата му козина беше покрита с утринен скреж, меките му пръсти с безшумна увереност стъпваха по склона, после изведнъж летеше някъде много надалеч.

Тимоти ненадейно се вля във високата чадъровидна фигура на чичо Ейнар и с неговите невероятно весели очи видя как вдига едно бледо телце: *Тимоти!* Вдигаше себе си!

— И да слушаш, Тимоти. До скоро!

По-бърз от летящи листа, по-светкавичен от вълчето същество на черния път, толкова мигновен, че земята наоколо се замъгли и последните звезди се килнаха, като камъче в устата на чичо Ейнар, Тимоти остана в него по време на половината му полет.

Сетне беше запратен обратно в тялото си.

Виковете и смехът заглъхнаха и почти се изгубиха. Всички се прегръщаха, плачеха и си мислеха, че светът все по-малко е място за тях. Едно време се бяха срещали всяка година, ала сега изминаваха десетилетия, без да се съберат.

— Не забравяйте, следваща среща в Салем през две хиляди и девета! — извика някой.

Салем. Вцепененият ум на Тимоти опипа думата. Салем — 2009-а. Там щяха да са чичо Фрай, бабата, дядото и хиляди пъти прабабата в своя спаружен саван. И майката, бащата, Сеси и всички останали. Но дали *той* щеше да доживее дотогава?

Всички се стрелнаха с последния повей на утихващия вятър, безброй шалчета, безброй пърхащи бозайници, безброй сухи листа, безброй тичащи вълци, безброй воеве и роенета, безброй полунощи, зори, сънища и събуждания.

Майката затвори вратата.

Бащата слезе в избата.

Тимоти тръгна по увития с креп коридор. Свел глава, когато минаваше покрай останалото от веселбата огледало, той видя бледата смъртност на лицето си. И потръпна.

— Тимоти — повика го майката.

И докосна лицето му с длан.

— Синко — каза тя. — Ние те обичаме. Всички те обичаме. Колкото и да си различен, дори някой ден да ни напуснеш. — Целуна го по бузата. — И ако умреш, костите ти ще лежат необезпокоявани, ние ще се погрижим за това, вечно ще лежиш в мир и аз ще идвам да те виждам на всеки Все светии, и ще те завивам по-хубаво.

В коридорите отекна скърцането и затръшването на полираните капаци.

В Къщата се възцари тишина. В далечината вятърът преваля един хълм с последния си товар от малки тъмни полети, кънтящи и бърбещи.

Разплакан, той се заизкачва по стълбището, стъпало по стъпало.

ГЛАВА 10

НА ЗАПАД ОТ ОКТОМВРИ

Четиримата братовчеди Питър, Уилям, Филип и Джак бяха останали след Завръщането, защото над Европа беше увиснал облак от обреченост и меланхолия. В тъмната Къща нямаше място, затова ги напъхаха почти с главата надолу в плевника, който малко по-късно изгоря.

Подобно на повечето от Семейството, те не бяха обикновени.

Малко е да се каже, че повечето спяха денем и нощем се занимаваха със странни неща.

Или пък че едни можеха да четат мисли, а други да яхат мълниците и да се приземяват с листата.

Ако прибавим, че някои не се виждаха в огледала, докато други се появяваха в множество форми и на едно и също огледало, само ще повторим слухове, граничещи с истината.

Тези момчета приличаха на своите чичовци, лели, братовчеди, дядовци и баби като отровни гъби двойници.

Те бяха от всички цветове, които можете да смесите за една безсънна нощ.

Едни бяха млади, други бяха родени по времето, когато Сфинксът бе забил каменните си лапи в пясъчните вълни.

И четиримата бяха влюбени и копнееха за един специален член на семейството.

Сеси.

Сеси. Тя беше причината, истинската причина, основната причина дивите братовчеди да я обикалят и да останат. Защото тя изобилстваше на семена като нар. Тя бе всички сетива на всички живи същества по света. Тя бе всички киностудии, театри и художествени галерии на всички времена.

Помолете я да извади душата ви като болен зъб и да я стрелне в облаците, за да охлади духа ви, и в миг се озовавате в небесната вис.

Помолете я да грабне същата тази душа и да я въплъти в дърво, и когато на другата сутрин се събудите, в зелената ви глава пеят птици.

Помолете я да станете пречистващ дъжд и усещате, че валите върху всичко. Помолете я да станете луната и изведнъж поглеждате надолу, и виждате, че бледата ви светлина придава на изгубените градове цвят на надгробни камъни и нетленни призраци.

Сеси. Кой ви изваждаше душата, призоваваше мъдростта ви и можеше да я прехвърли в животно, растение или минерал — сами назовете отровата си.

Нищо чудно, че братовчедите останаха.

И някъде по залез-слънце преди страховития пожар те се качиха на тавана, за да смутят нейното ложе от египетски пясъци с дъха си.

— Е — със затворени очи и играеща по устните усмивка попита Сеси, — какво ще ви достави удоволствие?

— Аз... — започна Питър.

— Навярно... — запънаха се Уилям и Филип.

— Можеш ли... — заекна Джак.

— Да ви заведе в местната лудница — досети се Сеси, — за да надникнете в шантавите глави на хората, нали?

— Да!

— Готово! Идете да си легнете в плевника. Оттатък, нагоре и — навън!

Душите им изскочиха като тапи от бутилки. Полетяха като птици. Като блестящи игли се стрелнаха в различни смахнати уши.

— О! — радостно извикаха те.

Докато ги нямаше, плевникът изгоря.

В цялото викане и смут, тичането за вода и общата истерия всички забравиха кой е бил в плевника и какво може да правят високо летящите братовчеди и спящата Сеси. Тя беше потънала толкова дълбоко в реките на сънищата си, че не усети нито пламъците, нито ужасния момент, когато стени те паднаха и четирите факли с човешка форма се самоунищожиха. Над земята отекна гръмотевица, разтърси небесата, запрати носените от вятъра същности на братовчедите през крилете на вятърни мелници, докато Сеси не ахна, не се надигна и не нададе писък, който върна братовчедите. В момента на разтърсването и четиримата се бяха намирали в различни отделения в лудницата и бяха

надничали в черепите на тамошните обитатели, за да гледат въртопите от конфети с цветовете на безумието, тъмните дъги на кошмара.

— Какво стана? — извика Джак от устата на Сеси.

— Какво! — раздвижи устните й Филип.

— Боже мой — погледна през очите й Уилям.

— Плевникът изгоря — каза Питър. — Изгубени сме!

Измазани със сажди от димящия двор, членовете на Семейството се обърнаха като погребение на пътуващ музикант и смаяно зяпнаха Сеси.

— Сеси? — извика майката. — Има ли някой с теб?

— Аз, Питър! — отвърна от устните й Питър.

— Филип!

— Уилям!

— Джак!

Душите се преброиха с езика на Сеси.

Семейството зачака.

Сетне гласовете на четиримата младежи като един зададоха последния, най-страшен въпрос:

— Не спасихте ли *поне* едно тяло?

Членовете на Семейството потънаха на сантиметър в земята под бремето на отговор, който не дадоха.

— Но... — Сеси се надигна на лакти и докосна брадичката, устата и челото си, в които се бореха за място четирите живи призрака. — Но... какво ще *правя* с тях? — Очите й обходиха всички лица на двора. — Братовчедите ми не могат да останат! Не могат да останат в *главата* ми!

Онова, което извика после тя, или което забърбориха братовчедите, натикани като камъчета под езика й, или което казаха членовете на Семейството, тичащи като опърлени кокошки из двора, се изгуби.

С грохот като в деня на Страшния съд падна и останалото от плевника.

Пепелта отлетя със силен шепот, издухана от октомврийския вятър, който се надвеси над покрива на мансардата.

— Струва ми се — каза бащата.

— Няма какво да ти се струва, така е! — със затворени очи отсече Сеси.

— Трябва да шитнем братовчедите. Да им намерим временен приют докато им изберем нови тела...

— Колкото по-бързо, толкова по-добре — заявиха четири гласа от устата на Сеси, ту високо, ту тихо, ту средно.

Бащата продължи в мрака.

— В Семейството трябва да има някой с малко място в дъното на малкия си мозък! Доброволци!

Членовете на Семейството си поеха леден дъх. Всички мълчаха. Високо в своя таван, прабабата изведнъж промълви:

— С настоящото призовавам, назовавам и предлагам най-стария от старите!

Сякаш главите им бяха завързани на общ конец, всички се обърнаха и запремигнаха към далечния ъгъл, където техният древен нилски праядо се облягаше като сух сноп пшеница от второто хилядолетие преди Христа.

— Не! — изхриптя нилският им праотец.

— Да! — Прабабата затвори очните си пясъчни цепки и скръсти крехките си ръце на мъртвешки сивата си гръд. — Твое е цялото време на света.

— Повтарям, не! — прошумоля задгробната пшеница.

— Това е Семейството — прошепна прабабата, — всичките ни прекрасно странни роднини. Ние бодърстваме нощем, летим с ветровете и въздуха, бродим с бурите, четем мисли, правим магии, живеем вечно или хиляди години, все тая. С една дума, ние сме Семейството, на което можем да разчитаме и към което можем да се обръщаме, ако...

— Не, не!

— Шт. — Отвори се око, голямо колкото Звездата на Индия, припламна, помръкна и угасна. — Не е редно четирима диви мъже да са в главата на едно слабо момиче. И има на какво да научиш братовчедите. Ти си живял много преди Наполеон да нахлуе и да избяга от Русия и Бен Франклин да умре от шарка. Ще е добре душите на момчетата да се подслонят за кратко в *твоето* ухо. Това може да ги постегне. Ще го отречеш ли?

Древният праотец от Бели и Сини Нил издаде съвсем тихо шумолене.

— Добре тогава — каза крехкият спомен за дъщерята на фараона. — Чувате ли, деца на нощта!?

— Чуваме! — извикаха призраците от устата на Сеси.

— Тръгвайте! — заповяда четирихилядолетната мумия.

— Тръгваме! — отвърнаха четиримата.

И тъй като никой не си беше направил труда да каже кой братовчед да тръгне пръв, последва вълнение на призрачна тъкан, бурен повей на невидим вятър.

На древното лице на праядото се изредиха четири различни изражения. Четири земетръса разлюляха крехкото му тяло. Четири усмивки разкриха жълтите му зъби. Преди да успее да възрази, с четири различни походки и бързини той бе измъкнат от къщата, прекоси моравата и по изчезналите железопътни релси пое към града с многолюден смях в пшениченото гърло.

Семейството се надвеси от верандата и впери очи в задружното отдалечаване на едного.

Отново дълбоко унесена в сън, Сеси отвори уста, за да освободи ехото на четиримата.

По пладне на другия ден големият мътносив железен локомотив с пуфтене пристигна на гарата и завари членовете на Семейството нервно да крачат назад-напред по перона, подпирайки стария пшеничен фараон. Те почти го внесоха в купето, което миришеше на пресен лак и затоплен плюш. Затворил очи, по пътя нилският пътешественик сипеше проклетия с много гласове, на които никой не обръщаше внимание.

Подпряха го като сух царевичен сноп на мястото му, закрепиха шапка на главата му, все едно поставяха нов покрив на стара къща, и се обвърнаха към спаруженото му лице.

— Седни, праядо. Праядо, чуваш ли ме? Отдръпнете се, братовчеди, оставете стареца да говори.

— Тук съм. — Сухите му устни потръпнаха и подсвирнаха. — И страдам от *техните* грехове и мъки! О, проклетие, проклетие!

— Не!

— Лъже!

— Нищо не сме направили! — разнесоха се гласовете от различни страни на устата му.

— Престани!

— Тихо! — Бащата хвана древната брадичка и я разтърси, за да намести вътрешните кости. — На запад от Октомври е Соджърн, Мисури, не е далеч. Там имаме роднини. Чичовци, лели, някои с деца, други бездетни. Тъй като умът на Сеси може да пътува само по няколко километра, трябва да превозиш тези буйни братовчеди дотам и да ги сдобиеш с роднинска плът и умове.

— Но ако не успееш — прибави той, — върни ги тия глупаци пак тук невредими.

— Сбогом! — казаха четири гласа от древния сноп.

— Сбогом праядо, Питър, Уилям, Филип и Джак!

— Не ме забравяйте! — извика момичешки глас.

— Сеси! — ахнаха те. — Прощавай!

Влакът напевно потегли на запад от Октомври.

Влакът направи дълъг завой. Нилският праотец се наведе и проскърца.

— Е, това е то — прошепна Питър.

— Да — потвърди Уилям. — Това е то.

Влакът изсвири.

— Уморен съм — каза Джак.

— *Ти* ли си уморен! — изхриптя древният.

— Тук е задушно — поясни Филип.

— Очакваше се! Древният е на четири хиляди години, нали, старче? Черепът ти е гробница.

— Престанете! — Старецът се почука по челото. В главата му запърха птича паника. — Стига!

— Ето — прошепна Сеси и успокои паниката. — Наспах се и ще попътувам с теб, праядо, за да те науча да носиш гаргите и лешоядите в клетката си.

— Гарги! Лешояди! — запротестираха братовчедите.

— Тихо — каза тя и запуши устите им, като че ли тъпчеше тютюн в стара непочиствана лула. Някъде далеч тялото ѝ лежеше в

нейните египетски пясъци, ала умът ѝ кръжеше, докосваше, буташе, омайваше, пазеше. — Наслаждавайте се. Вижте!

Братовчедите погледнаха.

И наистина, да се скиташ из горните части на древната гробница беше като да оцелееш в сумрачен саркофаг, в който, свили прозрачни криле, спомените лежах на купчини, вързопи и пакети, забулени фигури, пръснати сенки. Тук-там, като самотен лъч кехлибарена светлина, някой особено ярък спомен греиваше и се превръщаше в златист час, в летен ден. Миришеше на изтъркана кожа и изгорени конски косми, носеше се едва доловима миризма на пикочна киселина от бъбречните камъни, които ги боляха, докато се ръгаха с полуневидими лакти.

— Гледайте! — мълвяха братовчедите. — О, да! Да!

Защото сега надничаха през прашните стъкла на древните очи и виждаха огромния, бълващ адски огън влак, който ги отнасяше, и постепенно преливащият в кафяво-зелен есенен свят се носеше покрай тях като пред къща с покрити с паяжини прозорци. Когато движеха устата на стареца, все едно биеха оловния език на ръждясала камбана. Звуците на света нахлуваха през кухите му уши като пращане на зле настроено радио.

— И все пак е по-добре, отколкото изобщо да нямаш тяло — отбеляза Питър.

Влакът с грохот прекоси един мост.

— Аз май ще се помотая наоколо — каза Питър.

Древният усети, че крайниците му се раздвижват.

— Стой! Легни! Седни!

Старецът силно стисна клепачи.

— Отвори ги! Искаме да виждаме!

Очните му ябълки се завъртяха.

— Идва едно прелестно момиче. Бързо!

— Най-красивото момиче на света!

Мумията не успя да се сдържи и отвори едното си око.

— О! — казаха всички. — Да!

Подхвърляна насам-натам от движението, младата жена се облягаше на стените, красива като нещо, което понякога можеш да спечелиш на карнавал, като нанижеш халката на празни бутилки от мляко.

— Не! — Старецът отново стисна клепачи.

— Отвори ги!

Очните ябълки обезумяха.

— Стига! — извика той. — Престанете!

Младата жена се люшна, сякаш се канеше да падне върху всички.

— Престанете! — извика невъобразимо старият пралядо. —

Сеси е тук, самата невинност.

— Невинност! — изрева таванът.

— Пралядо — тихо рече Сеси. — При всичките ми нощни разходки и пътувания аз не съм...

— Невинна! — извикаха четиримата братовчеди.

— Я гледайте! — възрази пралядото.

— *Ти* виж — прошепна Сеси. — В хиляди летни нощи съм се провирала през безброй прозорци на спални. Лежала съм в прохладата на снежнобели възглавници, в августовските жеги съм плувала гола в реките пред очите на птиците...

— Не искам да слушам!

— Да. — Гласът на Сеси заблужда по поляните на спомените. — Веднъж погледнах един младеж от лятното лице на младо момиче, после влязох в него и обляхнах с пламък онова завинаги лятно момиче. Въплъщавала съм се в съешаващи се мишки, кръжащи вълнисти папагалчета, ухажващи се гълъби, крила съм се в пеперуди, накацали по пъстро цвете.

— Проклятие!

— Возила съм се на шейни в декемврийски нощи, когато снегът вали, дъхът се кълби на пара от розовите ноздри на конете, има топли кожи за завиване, под които се крият на топло шестима младежи, копнеят, откриват...

— Стига!

— Браво! — викнаха братовчедите.

— ... вселявала съм се в една сграда от кости и плът, най-красивата жена на света...

Пралядото бе зашеметен.

Защото сякаш отгоре му се сипеше сняг и го караше да мълчи. Той усети разлюляване на цветя из челото си, повея на юлски утринен вятър — в ушите си, и извираща топлина — в крайниците си, издуване на гръд от плоските му древни гърди, под лъжичката го жегна огън.

Докато Сеси говореше, устните му омекнаха, зачервиха се, познаха поезия и може би щяха да я оставят да се излее на невероятни дъждове, изгърканите му и покрити с гробничен прах пръсти се разшаваха в скута му и придобиха цвят на сметана, мляко и топящ се ябълков сняг. Прадядото ги погледна, вцепени се и сви юмруци.

— Не! Върни си ми ръцете! Пречисти ми устата!

— Стига — каза един вътрешен глас, Филип.

— Губим си времето — заяви Питър.

— Хайде да *поздравим* младата дама — предложи Джак.

— Да! — отвърна Мормонският църковен хор от едно гърло.

Прадядото беше изправен на крака от невидими конци.

— Оставете ме на мира! — извика той и стисна като в менгеме очите, черепа и ребрата си, невероятно странно легло, което увисна, за да задуши братовчедите. — Стига!

Те заподскачаха в мрака.

— Помощ! Светлина! Сеси!

— Тук съм — каза Сеси.

Старецът усети, че го гъделичкаят зад ушите и по гърба. Дробовете му се напълниха с пух, носят му — със сажди.

— Уил, раздвижи левия му крак! Питър, десния, хайде! Филип, дясната ръка. Джак, отляво. Тичайте!

— С всичка сила. Напред!

Прадядото се втурна.

Ала не към хубавото момиче — той се олюля и насмалко да падне на пода.

— Чакайте! — извика древногръцкият хор. — Тя е тук! Някой го препъна. Кой е в краката му? Уил? Филип?

Прадядото отвори широко вратата, измъкна се на брулената от вятъра платформа и тъкмо се канеше да се хвърли в една нива със светкавично прелитащи покрай тях слънчогледи, когато:

— Статуи! — каза напъханият в устата му хор.

И той се превърна в статуя на задната платформа на бързо отдалечаващия се влак.

Прадядото се завъртя и отново се озова вътре. Влакът се стрелна по поредния завой и той седна в ръцете на една млада дама.

— Извинете! — Прадядото скочи.

— Извинен сте. — Тя подреди ръцете си.

— Никакви проблеми, не, не! — Страшно старото същество се строполи на седалката срещу нея. — По дяволите! Прилепи, в камбанарията! Проклятие!

Братовчедите стопиха въска в ушите му.

— Не забравяйте — изсъска зад зъбите си той, — докато вие вътре си играете на хлапета, аз съм Тут, току-що излязъл от гробницата.

— Но... — Камерният квартет заигра с клепачите му. — Ние ще те подмладим!

Те запалиха огън в корема му, бомба в гърдите му.

— Не!

Прадядото дръпна едно въже. Зейна тайна врата. Братовчедите се затъркаляха по безкраен лабиринт от пламтящи спомени: триизмерни форми, богати и топли като момичето отгатык пътеката. Братовчедите падаха.

— Внимавай!

— Изгубих се!

— Питър?

— Намирам се някъде в Уисконсин. Как се озовах тук?

— А аз съм на един кораб по река Хъдзън. Уилям?

— В Лондон съм — отдалеч извика Уилям. — Божичко! Според вестниците сега сме двайсет и втори август хиляда и осемстотната!

— Сеси?! Ти си го направила!

— Не, аз! — извика навсякъде прадядото. — Вие още сте в ушите ми, по дяволите, обаче живеете на местата от моето минало. Пазете си главите!

— Чакай! — спря го Уилям. — Това Големият каньон ли е, или твоят продълговат мозък?

— Големият каньон. През хиляда деветстотин двайсет и първа.

— Жена! — извика Питър. — Тук, пред мен.

И наистина тази жена беше красива като пролетта. Преди двеста години. Прадядото не си спомняше името ѝ. Тя бе непозната, минала покрай него с диви ягоди в един летен ден.

Питър протегна ръце към прелестното привидение.

— Назад! — извика прадядото.

И лицето на момичето избухна в летния въздух, и изчезна.

— Пфу! — ядоса се Питър.

Братовчедите му се развилняха, започнаха да разбиват врати и да отварят прозорци.

— Божичко! Вижте! — извикаха те.

Защото спомените на праждото лежаха един до друг като сардини, милион милиони, натрупвани със секунди, минути, часове. Тук смугло момиче решише косата си. Там русокосо момиче тичаше или спеше. Всички уловени в медени килийки с цвета на летните им лица. Усмивките им сияеха. Човек можеше да ги извади, да ги завърти в ръцете си, да ги отпрати, да ги повика да се върнат. Да извика: „Италия, хиляда седемстотин деветдесет и седма“, и те започваха да танцуват в топли павилиони или да плуват във вълни от светлина.

— Прабаба знае ли за всичко това, праждо?

— Има още!

— Хиляди!

Праждото отметна назад завеса от спомени.

— Ето!

Из лабиринта заблуждаха хиляди жени.

— Bravo, праждо!

Той ги усети от ухо до ухо да тършуват из градове, улички, стаи.

Докато Джак не хвана една самотна прелестна дама.

— Пипнах те!

Тя се обърна.

— Глупак! — прошепна жената.

Плътта ѝ изтля. Брадичката ѝ измършавя, скулите и очите ѝ хлътнаха.

— Това си *ти*, прабабо!

— Преди четири хиляди години — промълви тя.

— Сеси! — гневно извика праждото. — Напъхай Джак в куче, в дърво! Където и да е, само да не е в проклетата ми глупава глава!

— Вън, Джак! — нареди Сеси.

И Джак се подчини.

Влезе в червеношийката, кацнала на един от бързо прелитащите покрай влака стълбове.

Прабабата стоеше спаружена в мрака. Вътрешното зрение на праждото я докосна и отново я облече в младежка плът. В очите, скулите и косата ѝ се вля цвят. Той я скри на сигурно място в една овощна градина в Александрия от детството на времената.

Прадядото отвори очи.

Слънчева светлина ослепи останалите братовчеди.

Девојката все още седеше насреќа.

Братовчедите подскочиха зад погледа му.

— Глупаци! — казаха те. — Защо да си правим труда с миналото? Настояцето е сега!

— Да — прошепна Сеси. — Сега! Ще вкарам ума на прадыдо в нейното тяло и ще скрия сънищата ѝ в неговата глава. Той ще седи като глътнал бастун. Всички в него ще сме акробати, гимнастици, побъркани! Кондукторът ще отmine, без да ни забележи. Главата на прадыдо ще е пълна с див смях, голи тълпи, а истинският му ум ще е затворен в черепа на онова хубаво момиче! Какво забавление в един душен следобеден влак!

— Да! — извикаха всички.

— Не. — И прадыдото извади две бели таблетки и ги глътна.

— Стой!

— Пуст да опустее! — въздъхна Сеси. — А беше толкова хубав зъл план.

— Лека ноц, спокойни сънища — каза прадыдото. — А ти... — и със сънена нежност погледна девојката насреќа, — ... ти, млада госпожице, току-що беше спасена от участ, по-страшна от смъртта на четирима братовчеди.

— Моля?

— Невинност, бѣди все тѣй невинна ти — промълви старецът и заспа.

В шест часа влакът спря в Соджърн, Мисури. Едва тогава Джак можа да се върне от заточение в главата на червеношийката.

Нито един роднина в Соджърн не желаше да приеме буйните братовчеди, затова прадыдото се качи на обратния влак за Илинойс. Братовчедите в него зрееха като костилки от праскови.

И останаха там, всеки на различна територия от осветените от слънце или луна тавански покои на прадыдото.

Питър се засели в един спомен от 1840-а във Виена с побъркана актриса, Уилям заживя в Езерната област^[1] с една лепеноруса шведка от неопределена епоха, докато сновеше от завоевание на завоевание в Сан Франциско, Берлин, Париж и сегиз-тогиз се появяваше като похотлив проблясък в очите на прадыдото. А мъдрият Филип се

затвори в една библиотечна килия, за да изучи всички книги, които обичаше старецът.

Ала в някои нощи праждото се промъква на тавана при прабабата, вече не четири хиляди, а четиринадесетгодишна.

— Ти! На *твоята* възраст! — пищи тя.

И го отблъсква, и накрая дядото се предава и се смее с пет гласа, отстъпва, преструва се на заспал, буден с пет вида бдителност, готов за нов опит.

Може би след четири хиляди години.

[1] В Северозападна Англия. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 11

МНОГО ЗАВРЪЩАНИЯ

Невероятно, но каквото се качваше горе, трябваше да слезе долу.

С вихрушка от мрак над целия свят ветровете задухаха назад и каквото се извиси в небето, започна да се колебае на ръба на хоризонта и се изсипа върху американския континент.

Над цял северен Илинойс се струпаха буреносни облаци. Заваля, заваля върху души, върху отлетели криле, върху сълзи от хора, които се бяха отказали да пътуват, бяха дошли на Завръщането и бяха тъжни, вместо радостни.

В небесата на Европа и Америка онова, което бе започнало като весело събитие, сега се беше превърнало в нещо меланхолично, покрито с облаци на гнет, предразсъдъци и недоверие. Обитателите на Завръщането дойдоха на прага на Къщата, вмъкнаха се през прозорците, мансардите и избите и бързо се скриха, за да слисат Семейството, което се чудеше кой е дошъл. Второ Завръщане? Дали не настъпваше свършекът на света? Да, поне на техния свят. Този дъжд от души, тази буря от изгубени хора, струпани на покрива, натъпкани в избата сред бъчвите с вино, чакаше някакво откровение и това накара членовете на Семейството да се съберат на съвет и един по един да поздравят онези, които трябваше да се скрият от света.

И първата от тези странни изгубени души се намираще в един влак, пътуващ на север през Европа, пътуващ на север към мъглите, към прекрасните напоителни дъждове...

ГЛАВА 12

НА СЕВЕР С ОРИЕНТА

Старицата забеляза призрачния пътник в Ориент Експреса, който пътуваше от Венеция през Париж за Кале.

Този пътник явно умираше от някаква ужасна болест.

Той заемаше двадесет и второ купе в трети вагон, беше поръчал да му носят храната и едва по здрач отиде да седне във вагон-ресторанта, заобиколен от изкуствена светлина, звън на кристал и женски смях.

Пътникът с мъчително бавни крачки се приближи и седна на съседната маса до тази жена на достопочтена възраст с гръд като крепост, ведро чело и омекнали от времето очи, пълни с доброта.

До нея имаше черна медицинска чанта и в джоба на мъжкото ѝ сако беше пхнат термометър.

— О, божичко — промълви госпожица Минерва Холидей.

Тъкмо минаваше метрдотелът. Тя го хвана за лакътя и кимна към отсрещната маса.

— Простете, но какъде пътува онзи нещастен човек?

— За Кале и Лондон, госпожо. Ако даде Бог.

И побърза да се отдалечи.

Минерва Холидей изгуби апетит и се зазяпа в оня скелет, направен от сняг.

Мъжът и приборите пред него изглеждаха едно цяло. Ножовете, вилиците и лъжиците издаваха студен сребрист звън. Той омаяно ги слушаше, сякаш това бе гласът на собствената му душа — музика от друга сфера. Ръцете му лежаха в скута му като самотни кученца и когато влакът се наклони на един дълъг завой, тялото му се олюля и още малко и щеше да се катурне.

В този момент вагонът се изправи и сребърните прибори иззвъняха. Една жена в дъното се засмя.

— Не *вярвам!* — извика тя.

На което един мъж с още по-шумен смях отвърна:

— Аз също!

Това съвпадение предизвика ужасно топене в призрачния пътник. Съмнителният смях беше пронизал ушите му.

Той видимо се сви. Очите му хлътнаха и човек почти можеше да си представи как от устата му излиза студена пара.

Смаяна, госпожица Минерва Холидей се наведе напред, протегна ръка и се чу да прошепва:

— Аз вярвам!

Резултатът бе мигновен.

Призрачният пътник изправи рамене. Белите му скули възвърнаха цвета си. Очите му заблестяха с възроден огън. Главата му се завъртя и той погледна тази чудесна жена с думи, които изчеряваха.

Силно изчервена, възрастната медицинска сестра с огромната топла гръд потръпна, изправи се и с бързи крачки излезе от вагон-ресторанта.

Няма и пет минути по-късно госпожица Минерва Холидей чу метрдотела да бърза по коридора, да чука по вратите и да шепне. Когато минаваше покрай отворената ѝ врата, той я погледна.

— Случайно да сте...

— Не — каза тя, — не съм лекарка. Но съм медицинска сестра. Да не е онзи старец от вагон-ресторанта?

— Да, да! Моля ви, госпожо, елате!

Бяха отнесли призрачния мъж в купето му.

Госпожица Минерва Холидей надзърна вътре.

Там лежеше странният пътник, затворил сухите си клепачи, с уста — безкръвна рана. Единственият живот в него бе подскочането на главата му от движението на влака.

„Боже мой — помисли си тя, — той е *мъртъв!*“

— Ще ви повикам, ако имам нужда от вас — каза старицата.

Метрдотелът излезе.

Госпожица Минерва Холидей тихо затвори плъзгащата се врата и се обърна да погледне мъртвеца. Защото определено беше мъртъв. И все пак...

Ала накрая се осмели, протегна ръка и докосна китките, в които течеше ледена вода. И се дръпна като опарена от сух лед. После се наведе и прошепна в лицето на бледия мъж.

— Слушайте ме много внимателно. Много.

В отговор ѝ се стори, че чува едно-единствено изтупкване на ледено сърце.

— Нямам представа как се досетих — продължи тя. — Зная кой сте и от какво сте болен...

Влакът зави. Главата на мъжа люшна така, сякаш вратът му беше счупен.

— Ще ви кажа от какво умираете! — прошепна възрастната медицинска сестра. — Вие страдате от една болест — от хора!

Той отвори широко очи, като че ли го бяха простреляли в сърцето.

— Хората в този влак ви убиват — продължи госпожица Минерва Холидей. — *Те* са вашето нещастие.

Нещо като дъх се раздвижи зад затворената рана на устата му.

— Дааа... ааа.

Тя хвана китката му и потърси пулс.

— Вие сте от някоя централноевропейска страна, нали? Някъде, където нощите са дълги и когато вятърът духа, хората го *слушат*? Но сега нещата са се променили и вие сте се опитали да избягате, само че...

В този момент по коридора шумно премина група млади подпийнали туристи и заглуши думите им с буйния си смях.

Призрачният пътник се спаружи.

— Откъде... знаете... — промълви той.

— Когато бях шестгодишна, видях... срещнах човек като вас...

— Какво сте видели?

— В Ирландия, край Кайлшандра. Във вековната къща на чичо ми, пълна с дъжд и мъгла, късно една вечер по покрива изтрополиха стъпки и от коридора се чува звуци, сякаш беше влязла бурята, и накрая сянката дойде в моята стая. Седна на леглото ми и студът от тялото му ме вледени. Спомням си и зная, че не беше сън, защото сянката, която влезе, седна на леглото ми и зашепна... много... приличаше... на вас.

От дълбините на арктическата душа на болния старец се разнесе гробовен глас.

— И кой... и какво... съм аз?

— Вие не сте болен. И не умираете... Вие *сте*...

Свирката на Ориент Експреса нададе протяжен вой.

— ... призрак — каза госпожица Минерва Холидей.

— Дааа! — извика той.

Вик на потребност, признание, увереност. Мъжът почти се изправи.

— Да!

В този момент на прага се появи млад, жадуващ за практика свещеник. С блеснали очи, стиснал разпятието в едната си ръка, той зяпна отпуснатото тяло на призрачния пътник и извика:

— Може ли?...

— Последно причастие ли? — Старецът отвори едното си око като капак на сребърна кутия. — От вас ли? Не. — Той премести поглед към сестрата. — От нея!

— Господине! — възкликна младият свещеник.

Свещеникът отстъпи, стисна разпятието си като шнур за отваряне на парашут, обърна се и избяга.

Старата медицинска сестра продължаваше да наблюдава все по-странния си пациент. Накрая той попита:

— Как можете да ме нахраните?

— Ами... — Тя се засмя самоиронично. — Трябва да *измислим* начин.

Ориент Експресът отново нададе вой, сблъска се с нови километри от нощ и мъгла и с писък се вряза в тях.

— За Кале ли пътувате? — попита сестрата.

— А после за Дувър, Лондон и може би един замък край Единбург, където ще съм в безопасност...

— Това едва ли е възможно... — Думите ѝ сякаш го пронизаха в сърцето. — Не, не, чакайте, чакайте! — извика тя. — Не е възможно... без мен! Аз ще дойда с вас до Кале и после до Дувър.

— Но вие не ме *познавате!*

— О, но като малка ви сънувах много преди да срещна един като вас в мъглите и дъждовете на Ирландия. На девет години търсах Баскервилското куче в блатата.

— Да — отвърна призрачният пътник. — Вие сте англичанка, а англичаните *вярват!*

— Така е. Повече от американците, които се *съмняват*. Ами французите? Циници! Англичаните са най-добри. Едва ли има стара

лондонска къща без тъжна господарка на мъглите, която плаче преди зазоряване.

В този момент, разклатена от един дълъг завой, вратата на купето се отвори. От коридора нахлу отровен брътвеж, безумни приказки и нещо, което можеше да е само безмозъчен смях. Призрачният пътник се смали.

Минерва Холидей скочи, затръшна вратата и се върна, за да погледне своя спътник, когото познаваше от цял живот мятане насън.

— Всъщност точно кой сте *вие*? — попита тя.

Видял в лицето ѝ лице на тъжно дете, с което много отдавна може да се е срещал, призрачният пътник ѝ разказа живота си.

— Двеста години „живях“ на едно място край Виена. За да се спася от атаките и на атеисти, и на вярващи, се крих в библиотеки и пълни с прах хранилища и се хранех с митове и легенди. Изпадах в среднощни пристъпи на паника и ужас от препускащи коне, лаещи кучета, светкавично тичащи котараци... парченца, отчупили се от капаци на ковчезите... С годините сънародниците ми от невидимия свят един след друг изчезваха, когато замъците се срутваха или господарите даваха своите обитавани от призраци градини под наем на женски клубове и хотели. Прогонени отвсякъде, ние, призрачните скитници, затъвахме в катран и блата, съмнение, презрение или отвращение. Хората и липсата на вяра се удвояваха с всеки изтекъл ден и всичките ми призрачни приятели избягаха. Нямам представа къде. Аз съм последният и се опитвам да прекося Европа до някой безопасен, подгизнал от дъжд замък, където хората се плашат от саждите и дима на блуждаещите души, както си му е редът. Англия и Шотландия, за мен няма друго място!

Гласът му заглъхна и се възцари тишина.

— А как се казвате? — попита тя.

— *Нямам* име — промълви пътникът. — Хиляди мъгли са се стелили над родовия ни имот. Хиляди дъждове са мокрили надгробния ми камък. Следите от длето са изтрити от влагата, водата и слънцето. Името ми изчезна заедно с цветята, тревата и мраморния прах. — Той отвори очи. — *Защо* го правите? *Защо* ми *помагате*?

И сестрата най-сетне се усмихна, защото чу устните ѝ да изричат верния отговор:

— Никога не съм имала *забавление*.

— Какво забавление!?

— Водих живот на препарирана кукумявка. Не съм монахиня, но не съм се омъжвала. Грижих се за майка ми, която беше инвалид, и полуслепия си баща, посветих се на болници, легла на смъртници, викове нощем и гадни лекарства. Така че и аз съм нещо като призрак, нали? И сега, тази вечер, на шейсет и шест години, най-после открих във вас *пациент*! Великолепно различен, свеж, абсолютно *нов*. О, Господи, какво предизвикателство! Ще ви разхождам, ще ви помагам да избягвате хората във влака, тълпите в Париж, после в морето и на ферибота! Наистина ще е...

— Забавление! — извика призрачният пътник. Разтърсиха го пристъпи на смях. — Забавления? Да, *точно* такива сме ние!

— Но нали в Париж се забавляват дори когато горят на клада свещеници?

Той затвори очи.

— В Париж ли? А, да.

Влакът нададе вой. Нощта преваляше.

И пристигнаха в Париж.

И точно когато пристигнаха, едно момченце на пет-шест години претича покрай тях и замръзна на мястото си. Втренчи се в призрачния пътник и призрачният пътник му отвърна с подобие на антарктическите айсберги. Момченцето изписка и избяга. Възрастната сестра надникна навън.

Момченцето плачеше и бърбеше нещо на баща си в дъното на коридора. Бащата се затича към купето на призрачния пътник и извика:

— Какво става тук? Кой е уплашил...

И се закова пред вратата, и впери поглед в бледия обитател на бавно спирация Ориент Експрес. И удари спирачки на езика си.

— ... сина ми.

— Аз... — Французинът се отдръпна, ахна смаяно и прошепна:
— Простете ми! Много съжалявам!

И се обърна, и блъсна сина си с ръка.

— Много си непослушен!

Вратата се затвори.

— Париж! — завикаха кондукторите из влака.

— Тихо и бързо! — посъветва пациента си Минерва Холидей, докато извеждаше древния си приятел на перона, задръстен от нервни

пътници и пръснат навсякъде багаж.

— *Тоя се!* — извика призрачният пътник.

— Не и там, където ви вода! — Тя грабна кошницата си за пикник и го затегли към едно чудодейно свободно такси. Под бурното небе пристигнаха на гробището Пер Лашез. Огромните крила на портата се затваряха. Сестрата размаха шепа франкове. Портата замръзна.

Влязоха бавно сред десетте хиляди паметника. Имаше толкова много студен мрамор и толкова много скрити души, че старата медицинска сестра изпита внезапно замайване, болка в едната китка и мимолетно вледеняване на лявата половина на лицето. Поклати глава и отказа да го приеме. Продължиха да се лутат сред паметниците.

— Къде ще си направим пикник? — попита той.

— Където решим — отвърна спътничката му. — Но внимателно! Защото това е *френско* гробище! Натъпкано до пръсване с неверие. С цели армии от егоисти, които са изгаряли хора заради вярата им, само за да бъдат изгорени заради своята вяра на следващата година! Изберете вие!

Продължиха да вървят. Призрачният пътник кимна.

— Първият камък. Под него: *нищо*. Смърт окончателна, нито *шепот* от време. *Вторият* камък: жена, тайно вярвала, защото е обичала съпруга си и се е надявала отново да го види във вечността... там има шепот на дух, тупкане на сърце. *По-добре*. А сега третият надгробен камък: автор на страшни истории за едно френско списание. Но той е *обичал* своите нощи, своите мъгли, своите замъци. *Този* камък има нужната температура, също като хубаво вино. Тук ще седнем, скъпа госпожо, докато налеете шампанското и дойде време да хванем влака.

Тя му подаде чашата.

— *Можете* ли да пиете?

— Мога да опитам. — Той я взе. — Човек може само да опита.

Когато напуснаха Париж, призрачният пътник едва не „умря“. В коридорите нахлу група интелектуалци, току-що участвали в семинар за „погнусата“ на Сартър и в точене на локуми за Симон дьо Бовоар, и въздухът след тях остана нажежен и пуст.

Бледият пътник стана още по-блед.

Втората гара след Париж — ново нашествие! Качи се група немци, шумни в своята непочтителност към духовете на предците, изпълнени със съмнение в политиката, някои дори носеха книги като „Господ бил ли е тук все пак?“

Призракът от Ориент Експреса потъна още по-дълбоко в рентгеновата снимка на костите си.

— О, божичко — ахна госпожица Минерва Холидей, втурна се към купето си и се върна с водопад от книги.

— „Хамлет“! — извика тя. — Баща му, нали? „Коледна приказка“. Четири призрака! „Удъринг Хайс“. Кати се *завръща*, нали? За да витае из снеговете. А, „Завъртането на колелото“ и... „Ребека“! И любимата ми! „Маймунската лапа“^[1]! Коя?

Ала призракът от Ориент Експреса не отговори. Очите му бяха затворени, устните му бяха защити с ледени висулки.

— Чакайте! — възкликна тя.

И отвори първата книга...

Където Хамлет стоеше на стената на замъка и чуваше духа на баща си да стене. Тя започна:

Изслушай ме... Наближава часът, в който трябва да се върна, сред мъките на серните огънове...^[2]

И продължи да чете:

Духът съм аз на твоя клет баща, осъден за известно време нощем да бродя по земята...

И също:

... ако обичал си баща си нявга... О, боже!... То отмъсти за неговото грозно, ужасно, отвратително убийство...

И после:

... Убийство — грозно...

И влакът се носеше в нощта, докато тя изричаше последните думи на духа на Хамлетовия баща:

... Пази душата си... Прощавай! Сбогом! И не ме забравяй!

И Минерва Холидей повтори:

... и не ме забравяй!

И призракът от Ориент Експреса потръпна. Тя грабна друга книга:

... Марли още отначало беше мъртъв...^[3]

Влакът тътнеше по един здрачен мост над невидима река. Ръцете ѝ полетяха като птици.

— Аз съм призракът на миналите Коледи!^[4]

Сетне:

Призрачната рикша изплува от мъглата и затрополи...^[5]

И дали в устата на призрака от Ориент Експреса нямаше далечно ехо на конски подкови?

— „Тупкането, тупкането, тупкането под дъските на пода от Издайническото сърце на стареца!“^[6] — тихо извика медицинската сестра.

И ето! Като скок на жаба. Първото изтупкване на сърцето на призрака от Ориент Експреса за повече от час.

Немците в коридора изстреляха залп от неверие.

Ала *тя* светкавично поднесе лекарството:

Кучето изляя в блатото...^[7]

И ехото на онзи лай, онзи окаян зов, се разнесе от душата на нейния спътник, изтръгна се като вой от гърлото му.

Изгря луна и навън се появи една Жена в бяло. Докато старата сестра говореше, един прилеп, който се превърна във вълк, който се превърна в гущер, се покатери по една стена на челото на призрачния пътник.

И накрая влакът потъна в сън и госпожица Минерва Холидей остави последната книга да падне на пода с тропот на труп.

— Requiescat in pace^[8]? — със затворени очи промълви пътникът от Ориент Експреса.

— Да. — Тя се усмихна и кимна. — Requiescat in pace. — И двамата заспаха.

Появи се влага, която се превърна в мъгла, която се превърна в капки дъжд, като сълзи от бездънно небе.

И това накара призрачния пътник да разлепи устни, за да прошепне благодарност за мрачното небе и брега, обитаван от призраците на вълните, докато влакът не спря на мястото, където щеше да се превърне в кораб.

Призракът от Ориент Експреса остана последен в призрачния влак.

— Чакайте! — тихо и жалостиво извика той. — Този кораб! Там няма къде да се скрия! А и *митницата*!

Ала митничарите само хвърлиха поглед на бледото лице под тъмната шапка и наушниците и бързо дадоха знак на ледената душа да се качи на ферибота.

За да я заобиколят тъпи гласове, невежи лакти, пластове хора, които се блъскаха един в друг, докато корабът отплаваше. Сестрата видя, че крехката шушулка отново се топи.

Тълпата от хлапета, които пицяха, обаче я накара да каже:

— Бързо!

И повлече клетника след момчетата и момичетата.

— Не — извика старият пътник. — Шумът!

— Той е специален! — Сестрата го вмъкна през една врата. —
Лекарство! Ето!

Старецът зяпна.

— О — промълви той. — Това е... детска стая.

Тя го затегли към писъците.

— Деца! Време за приказка!

Те тъкмо се канеха отново да се затичат, когато сестрата прибави:

— Приказка за *призраци*!

И небрежно посочи към призрачния пътник, чиито бледи пръсти задърпаха шалчето на леденото му гърло.

— Всички паднете на земята! — заповяда медицинската сестра.

Децата с писъци нападаха около пътника от Ориент Експреса като индианци около типи. И вдигнаха погледи нагоре по тялото му към зейналата му уста, където виелиците поддържаха странна температура.

— Наистина вярвате в призраци, *нали*? — попита тя.

— О, *да*! — развикаха се те. — *Да*!

Старецът сякаш глътна бастун. Очите му хвърлиха най-крехката от всички кремъчни искрици. На бузите му разцъфнаха зимни рози. И колкото повече полягаха децата, толкова повече се извисяваше той и толкова по-топъл ставаше цветът му. Пътникът насочи ледения си показалец към лицата им.

— Аз — прошепна той. — Аз. — Мълчание. — Ще ви разкажа страшна приказка. За един *истински* призрак!

— О, *да*! — извикаха децата.

И призрачният пътник започна разказа си, и треската на езика му измисли мъгли и призова дъждове, децата се гушеха и се притискаха

едно към друго, огнище с въгленчета, на което той с наслада се грееше. И докато мъжът разказваше, отдръпналата се до вратата сестра Холидей видя онова, което нейният пациент виждаше по призрачното небе, страховитите скали, сивите скали, сигурните скали на Дувър, съвсем наблизко, шепнещите кули, мълвящите изби на замъците, където винаги бе имало призраци, и таваните все още бяха свободни. Старата сестра усети, че повдига ръка към термометъра в джоба си. Измери собствения си пулс. Мрак докосна очите ѝ за миг.

И после едно дете попита:

— Кой си ти?

Призрачният пътник събра паяжинния си саван, наточи въображението си и отговори.

И само свирката на ферибота, която съобщаваше, че пристигат, прекъсна дългия средноцен разказ. Родителите заприиждаха да отведат изчезналите си деца далеч от господина с ледени очи, чиято блънуваща уста ги караше да треперят, докато шепнеше ли шепнеше и докато измъкваша навън и последното съпротивляващо се дете. Старецът и сестрата останаха сами в детската стая. Фериботът престана да трепери, сякаш и той беше слушал и се бе наслаждавал на злокобните приказки.

— Не — отсече пътникът от Ориент Експреса, когато стигнаха до трапа. — Не ми трябва помощ. Гледайте!

И уверено заслиза. И също както децата бяха еликсир за руменината му, изправените му рамене и гласните му струни, колкото повече се приближаваше до Англия, толкова по-решителна ставаше крачката му, а когато стъпи на сушата, от тънките му устни бликна тих радостен смях и сестрата престана да се мръщи, и го остави да се втурне към влака.

И когато го видя да тича като дете, можеше само да се изпълни с нещо повече от щастие. Той тичаше и нейното сърце тичаше заедно с него и Минерва Холидей изведнъж с поразителна болка усети как отгоре ѝ се спусна капак от мрак — и изгуби свят.

Забързан, призрачният пътник не забеляза отсъствието на старата сестра, толкова много гореше от нетърпение да потегли.

Едва когато стигна до вагона си, усети, че нещо липсва, и се обърна.

Минерва Холидей я нямаше.

Ала пристигна след миг — изглеждаше по-бледа отпреди, но с невероятно сияйна усмивка. Тя се поколеба и едва не падна. Този път беше негов ред да я подхване.

— Скъпа госпожо — каза той, — вие бяхте извънредно любезна.

— Но аз не си тръгвам — тихо отвърна сестрата, като го гледаше и очакваше наистина да я види.

— Вие?...

— Идвам с вас — каза тя.

— Ами плановете ви?

— Промениха се. Вече няма къде другаде да ида.

Старицата леко се обърна да погледне през рамо.

На пристанището бързо се събираше тълпа и се надвесваше над някой, който лежеше на дъските. Мърмореха гласове, някой извика. Няколко пъти се чу думата „лекар“.

Призрачният пътник погледна Минерва Холидей. Сетне се озърна към тълпата и обекта на нейната тревога, който лежеше на пристанището: в краката им се въргаляха парчета от счупен термометър. Той отново се обърна към Минерва Холидей, която все още се взираше в термометъра.

— О, скъпа моя любезна госпожо — рече накрая старецът. — Елате.

Тя се вгледа в лицето му.

— Забавления?

Мъжът кимна.

— Забавления!

И ѝ помогна да се качи на влака, който скоро потегли и се понесе по релсите към Лондон, Единбург, блатата, замъците, тъмните нощи и дългите години.

— Чудя се коя е била? — загледан в тълпата на пристанището, промълви призрачният пътник.

— О, Господи — въздъхна старата сестра. — Така и не разбрах.

И влакът изчезна.

Минаха цели двадесет секунди докато релсите престанат да треперят.

[1] Произведения от Е. Бронте, К. Джеймс, Д. Дю Морие и У. У. Джейкъбс. — Б. пр. ↑

[2] Тук и нататък цитатите от „Хамлет“ са по превода на В. Петров. — Б.пр. ↑

[3] Ч. Дикенс, „Коледна приказка“. — Б.пр. ↑

[4] Ч. Дикенс, „Коледна приказка“. — Б.пр. ↑

[5] Р. Киплинг, „Призрачната рикша“. — Б.пр. ↑

[6] Е. А. По, „Издайническото сърце“. — Б.пр. ↑

[7] А.К. Дойл, „Баскервилското куче“. — Б. пр. ↑

[8] Да почива в мир (лат.) — Б.пр. ↑

ГЛАВА 13

НОСТРУМ ПАРАЦЕЛЗ ГЪРБИЦАТА

— Не ми казвайте кой съм. Не искам да зная.

Думите излетяха в тишината на големия плевник зад невероятно огромната Къща.

Изрече ги Нострум Парацелз Гърбицата. Той беше първият от трима пристигнали и сега заплашваше никога да не си замине, което превиваше гърбовете и измъчваше душите на всички, събрали се тук в здрача на дните след Завръщането.

Нострум П.Г., както го познаваха, имаше гърбица и подутина на устата. Едното му око също обикновено бе полузатворено или полуотворено, зависи как го гледаш, и очната ябълка под клепача беше чист огнен кристал.

— Или с други думи... — Нострум П.Г. замълча, после прибави: — Не ми казвайте какво *права*. Не искам да зная.

Членовете на Семейството, които се бяха събрали в големия плевник, озадачено зашушукаха.

Една трета от тях бяха отлетели и избягали с вълча походка по деретата на север и юг, изток и запад, оставяйки след себе си най-малко шестдесет братовчеди, чичовци, дядовци и странни гости. Защото...

— Защо казвам всичко това? — продължи Нострум П.Г.

Да, защо? Петдесетина чудати лица се наведоха напред.

— Войните в Европа опустошиха небето, разкъсаха облаците, отровиха ветровете. Даже западните океански небесни течения вонят на сярра. Казват, че от скорошните войни по китайските дървета нямало птици. И сега източните мъдреци са приковани там, където дърветата са пусти. Същото заплашва и Европа. Нашите сенчести братовчеди неотдавна се прехвърлиха в Англия, където можеха да се спасят. Но това е само предположение. Когато се срутят и последните английски замъци и хората се събудят от състоянието, което наричат суеверие, братовчедите спокойно може да се стопят и да се превърнат в прах.

Всички зяпнаха. Разнесе се тих вой и членовете на Семейството се разшаваха.

— Повечето от вас — продължи старецът — може да останат. Тук сте добре дошли. Има предостатъчно изби, тавани, бараки и праскови, така че се настанявайте. Само че обстоятелствата са неприятни. Затова казах онова, което казах.

— Не ми казвайте какво правя — повтори Тимоти чути от някого думи.

— Не искам да зная — прошепнаха петдесет членове на Семейството.

— Но сега — продължи Нострум П.Г. — вече *трябва* да знаем. През вековете не сме дали име, не сме поставили обозначение на онази символна същност, която... сме. Да започваме.

Ала преди някой да започне, на входа на къщата се възцари пълна тишина, такава тишина, каквато може да е резултат от вибрациите на гръмовно чукане, което така и не се е разнесло. Сякаш грамадна уста с надути с вятър бузи бе лъхнала върху вратата и я беше разтърсила, за да оповести всички полуневидими неща, които бяха и не бяха там.

Призрачният пътник носеше всички отговори.

Никой не можеше нито да си представи, нито да проумее как се е спасил призрачният пътник и е прекосил света до Октомврийска земя, северен Илинойс. Само можеше да се гадае, че някак се е задържал в изоставените манастири, празните черкви и пустите гробища в Шотландия и Англия и накрая е отплавал с призрачен кораб, за да слезе в Мистично пристанище, Кънектикът, откъдето е пресякъл гората, за да се добере до северен Илинойс.

Това се случи една нощ, когато нямаше много дъжд, освен няколко облака, плъзнали се над земята и накрая изсипали товара си над предната веранда на голямата Къща. На входа проблесна сияние, защракаха ключалки и когато вратите се отвориха широко, най-сетне се появи прекрасна нова партия емигранти от Семейството: призрачният пътник и Минерва Холидей, които изглеждаха забележително мъртви за толкова мъртви същества.

Бащата на Тимоти надникна навън към това полудоловено вибриране на студен въздух и усети разум, който можеше да отговаря на въпроси преди да са зададени. И затова накрая попита:

— Вие от нас ли сте?

— Дали съм *от* или с вас ли? — отвърна призрачният пътник. — А вие какво сте, или ние, или нас? Може ли да се назове? Има ли форма? Каква е околната му среда? Рода ли сме с есенните дъждове? От мочурливите блата ли израстваме? Приличаме ли си със здрачните мъгли? Дали пълзим, или тичаме? Сенки върху разрушена стена ли сме? Или пращинки, изкихани от надгробни статуи на ангели със счупени криле? Дали висим, летим или се гърчим в октомврийска ектоплазма? Или сме стъпки, чути, за да се събудим и ударим черепи в заковани с пирони капаци? Може би сме туптене на сърце, стиснато в лапа, пръсти или зъби? Нашите братовчеди изтъкават ли живота си като онова същество, което виси на шията на момчето? — Той посочи с ръка.

Арах в мрачно мълчание заразвива макарата на паяжинната си жлеза.

— С *това* ли се гушим? — Ново посочване.

Мишока изчезна под елека на Тимоти.

— Безшумно ли се движим? Там?

Ануба се почеса в крака на момчето.

— Не сме ли зървания в огледало, невидими, но присъстващи? Не живеем ли в стените като бръмбарите мъртви часовничета, които отмерват времето? Дали засмукваният в комините въздух е нашето ужасяващо дишане? Не сме ли облаци, които смразяват луната? Или сме водосточен говор от устите на капчуците? Дали спим денем и в прелестните нощи се роим? Или сме милиардите на Мидас, които се сипят от есенните дървета, листопад, който шумоли с отсечени срички? Какво, какво, о, *какво* сме ние? И кой сте вие, и аз, и всички околни въздишки на мъртви, ала безсмъртни викове? Не питайте за кого бие на умряло камбаната. Тя бие за вас, мен и всички призрачни ужасии, които безименни се скитат в окована смърт като Марли. Истината ли казвам?

— О, да! — възкликна бащата. — Заповядайте!

— Да! — извика Нострум Парацелз Гърбицата.

— Заповядайте — повтори Тимоти.

— Заповядайте — изобрази с движения Ануба, Мишока и осмокракият Арах.

— Заповядайте — промълви Тимоти.

И призрачният пътник се хвърли в обятията на своите братовчеди, за да измоли да го приютят за хиляди ноци и във въздуха се издигна хор от „да“ като обърнат наопаки дъжд, вратата се затвори и призрачният пътник и неговата чудна медицинска сестра най-сетне си бяха у дома.

ГЛАВА 14

ОКТОМВРИЙЦИТЕ

Заради студения дъх на призрачния пътник обитателите на Есенната къща изпитаха възхитително вледеняване, разклатиха древните метафори в таванските си черепи и решиха да се съберат на още по-голям съвет на октомврийците.

След края на Завръщането се очертаха някои страшни истини. Щом дървото остана голо на есенния вятър, по клоните мигновено накацах с главата надолу проблеми, разпериха криле и оголиха остри като иглички зъби.

Метафората беше крайна, ала Есенният съвет бе сериозно нещо. По предложение на призрачния братовчед членовете на Семейството най-после трябваше да решат кои и какви са. Мрачните непознати трябваше да бъдат индексирани и картотекирани.

Кой от невидимите огледални образи беше най-стар?

— Аз — разнесе се таванският шепот. — Аз — изхриптя с беззъбите си венци една хиляди пъти прабаба. — Аз и никой друг.

— Речено — сторено — заяви Томас Високия.

— Съгласен съм — каза мишокът-джудже в сенчестия край на дългата заседателна маса, притиснал към махагоновата повърхност осеяните си с египетски петна длани.

Нещо под капака на масата издаде думкащ смях. Никой не си направи труда да погледне.

— Колко от нас думкат по маси, колко вървят, пълзят и тичат? Колко отвличат слънцето, колко засенчват луната?

— Не толкова бързо — възрази Тимоти, който имаше задачата да записва фактите, каквито и да бяха те.

— Колко клона на Семейството са смъртно свързани?

— Ние — казаха други тавански гласове, вятърът, който проникваше през напуканите греди и виеше на покрива. — Ние сме октомврийците, есенният народ. Такава е истината в бадемовата черупка, в шушулката на татула.

— Прекалено мъгляво — възрази Томас Ниския, който, за разлика от името си, беше висок.

— Хайде да заобиколим масата на пътешествениците, онези, които са вървели, тичали, пълзели, крачили във времето и пространството, по въздух и по земя. Според мен ние сме в Двадесет и едното присъствия, окултно сливане на различните притоци от листа, брулени от дървета на десетки хиляди километри, за да се изсипят тук.

— Защо е цялата тази суетня? — попита следващият по старост господин на масата, който беше отглеждал лук и пекъл хляб за фараонските гробници. — Отлично знаем какво прави всеки от нас. Аз пека ръжения хляб и връзвам пресния лук, който радва с уханието си царете на нилската долина. Аз организирам банкети в залата на Смъртта, където седят на златни тронове тринайсет фараона, чийто дъх е мая и зелена тръстика, чието дихание е вечен живот. Какво друго трябва да знаете за мен или за когото и да било друго?

— Твоята информация е достатъчна — кимна Високия. — Но ние се нуждаем от безлуннонощни резюмета от всички. С тези данни ще можем да останем заедно, когато тази безсмислена война достигне своята кулминация!

— Война ли? — сепна се Тимоти. — Каква война? — После се плесна с длан по устата и се изчерви. — Извинете.

— Няма нищо, момко — отвърна бащата на целия мрак. — Чуйте ме, искам да разкажа историята на надигащата се вълна на неверие. Юдейско-християнският свят е опустошен. Горящата къпина на Мойсей няма да изгори. Христос го е страх да излезе от гробницата си, та да не би Тома Неверни да не го познае. Сянката на Аллах се топи по пладне. Християните и мюсюлманите се възправят срещу свят, разкъсван от много войни, за да поведат една по-голяма. Мойсей не е слязъл от планината, защото изобщо не се е качвал. Христос не е умрял, защото изобщо не се е раждал. Всичко това, напомням ви, е от огромно значение за нас, тъй като ние сме обратната страна на монетата, хвърлена във въздуха, за да се падне ези или тура. Кой ще победи, праведните или нечестивите? О, вижте, отговорът е: нито едните, нито другите. Не само че Иисус е самотен и Назарет е в руини, но и населението като цяло не вярва в Нищо. Няма място нито за славни, нито за ужасни. Ние също сме в опасност, затворени в гробницата с един неразпнат дърводелец, отнесени заедно с горящата

къпина, докато мазилката на Черното теке на Изтока се напуква и то се срутва. Светът е във война. Не ни наричат „Врага“, не, защото така ще ни дадат плът и материалност. Трябва да видиш лицето или маската, за да зачеркнеш единия и да заличиш другия. Те воюват срещу нас, като се преструват, не, като се уверяват един друг, че ние не притежаваме плът и материалност. Това е война на въображение. И ако ние вярваме така, както вярват онези неверници, ще пръснем костите си по ветровете.

— О — промълвиха многото сенки на съвета. — Не.

— Да — потвърди бащата в своя древен саван. — Преди войната просто се водеше между християните, мюсюлманите и нас. Докато вярвах в своя праведен живот и не вярвах в нас, ние имахме повече от митична плът. Имахме с какво да се борим за оцеляване. Но сега светът е пълен с воители, които не нападат, а просто се извържат или минават през нас, които дори не ни обявяват за полунедействителни, и ние останахме без оръжие. Още една вълна на пренебрежение, още един колосален валеж на нищо отникъде, и апокалипсисът с един пренебрежителен повей ще духне нашите свещи. По света ще захиха нещо като пясъчна буря и нашето Семейство ще изчезне. Погубено от един-единствен израз, който, ако се вслушаш или разчиташ на него, просто заявява: вие не съществувате, не сте съществували, никога не ви е имало.

— О. Не. Не, не — разнесе се шепот.

— Не толкова бързо — като се мъчеше да записва всичко, каза Тимоти.

— Какъв е бойният план?

— Моля?

— Е, ти нахвърли свирепите очертания на Армагедон — отбеляза тъмната невидима втора майка на Тимоти Видимия, добре осветения, лесно откриваемия. — Съвсем ни унищожи с думи. А сега ни възкреси, та да станем половин октомврийци и половин братовчеди на Лазар. Ние знаем с кого се борим. А сега, как ще победим? Контраатаката, моля.

— Така е по-добре — прехапал език между зъбите си, рече Тимоти, като пишеше по-бавно под по-бавната диктовка на майка си.

— Проблемът е, че трябва да накараме хората да вярват в нас само до известна степен! — заяви призрачният пътник. — Ако

прекалено много повярват в нас, ще изковат чукове и ще подострят колове, ще направят разпятия и огледала. Тъй или иначе, все сме обречени. Как да се борим, без да се появяваме, за да влизаме в бой? Как да се проявяваме, без да правим образа си прекалено ясен? Да убеждаваме хората, че не сме мъртви, и че в същото време сме надлежно погребани?

Мрачният баща се замисли.

— Да се разселим — каза някой.

Всички на масата като един се обърнаха да зяпнат устата, от която се беше изсулило това предложение. Устата на Тимоти. Той вдигна поглед, разбрал, че неволно се е обадил.

— Я пак? — нареди баща му.

— Да се разселим — със затворени очи повтори момчето.

— Продължавай, малкия.

— Ами, я се вижте, всички сме само в една стая — рече Тимоти.
— Я се вижте, всички сме само в една Къща. Я се вижте, всички сме само в един град!

И млъкна.

— Е? — настоя покритият със саван родител.

Тимоти изписука като мишле, в резултат на което Мишока се появи изпод елека му. Паякът на шията му затрепери. Ануба измяука.

— Е — продължи Тимоти, — в Къщата имаме само толкова място, колкото за всички листа, които падат от небето, за всички животни, които скитат из гората, за всички прилепи, които летят, за всички облаци, които идват, за да изсипват дъжда си. Останаха ни само няколко кули, една от които вече е заета от призрачния пътник и неговата медицинска сестра. Останаха ни само толкова изби, колкото за старото вино, останаха ни само толкова килери, колкото вътре да висят паяжинните ектоплазми, остана ни само толкова място в стените, колкото за новите мишки, останаха ни само толкова ъгли, колкото за паяжините. Поради тази причина трябва да измислим как да разселим душите, да разселим хората от Къщата на безопасни места из страната.

— И как ще го направим?

Тимоти усети, че всички го наблюдават, защото в крайна сметка той още бе дете, а съветваше всички тези древни същества как да живеят — или по-точно как да излязат и да не са мъртви.

— Има кой да го направи. Тя може да потърси място за душите, кухи тела и празни животи, и щом намери големи съсъди, които не са пълни, и малки шишенца, които са полупразни, може да вземе тези тела и да изпразни тези души, и да направи място за онези от нас, които искат да пътуват.

— И кой е това, я повтори? — каза някой.

— Името ѝ ли? — попита Тимоти. — Ами, Сеси.

— Да — потвърди един прелестен глас.

И таванският ѝ глас заговори:

— Все едно че ще сея цветя в някое бъдеще време. Ще взимам по една душа със себе си, ще се отправям над земята и ще ѝ намирам подходящо място. На няколко километра оттук, далеч от града, има една ферма, изоставена преди години по време на прашна буря. Търси се доброволец. Кой ще излезе напред и ще ми позволи да го отведа на това далечно място, където да се засели, да отглежда деца и да съществува далеч от опасностите на градовете? Кой?

— Хм, защо да не съм аз? — с могъщо размахване на криле в отсрещния край на масата каза чичо Ейнар. — Мога да летя и с твоя помощ ще стигна дотам, ако поемеш душата ми и поддържаш ума ми.

— Да, чичо Ейнар — отвърна Сеси. — Ти, крилатият, наистина си подходящ. Готов ли си?

— Да — потвърди чичо Ейнар.

— Добре тогава, да започваме.

ГЛАВА 15

ЧИЧО ЕЙНАР

— Ще отнеме само минутка — рече добрата жена на чичо Ейнар.

— Отказвам — заяви той. — И това ми отнема само *секунда*.

— Цяла сутрин съм се трудила — настоя тя. — А ти отказваш да ми помогнеш, така ли? Кани се да вали.

— Нека си вали — извика чичо Ейнар. — Нямам намерение да ме удари гръм само за да изсуша дрехите ти.

— Но ти го правиш *страшно* бързо.

— Повтарям ти, отказвам. — Огромните му брезентови криле нервно се разшаваха на гърба му.

Тя му подаде тънко въже, на което бяха закачени току-що изпрани дрехи. Чичо Ейнар презрително ги завъртя в ръце.

— Значи все пак се стигна до това — горчиво измърмори той. — До това, до това, до това.

След всички дни и седмици на търсене, през които се беше носила на ветровете над земи и места, които не бяха съвсем подходящи, Сеси най-последно бе открила пуста къща. Тя го прати там да си търси жена и убежище от невярващия свят и чичо Ейнар се оказа захвърлен във фермата.

— Не плачи, пак ще намокриш дрехите — каза жената. — Поподскачай, изсуши ги, и всичко ще свърши за миг.

— Изсуши ги — ужасно обиден я имитира той. — Дано загърми, дано завали!

— Ако беше хубав слънчев ден, нямаше да те моля. Толкова пране... Ще трябва да го просна вътре...

Това го убеди. Ако мразеше нещо, това бяха накачени из стаята дрехи — човек трябваше да се провира под тях. Той разпери огромните си криле.

— Но само до оградата на пасището — каза чичо Ейнар.

— Само! — извика тя.

Завъртане... той подскочи и крилете му заплющяха в хладния въздух. Понесе се ниско над фермата, повлякъл след себе си въжето с дрехите, за да ги изсуши с въздушната струя от полета си.

— Дръж!

Той се върна и просна сухите като прясна пшеница дрехи върху чистите одеяла, които бе опънала жена му.

— Много благодаря!

— Ха! — викна той и отлетя да помисли под киселата ябълка.

Красивите копринени криле на чичо Ейнар висяха като морскозелени платна зад гърба му и шумоляха, когато кихаше или се завърташе прекалено бързо.

Мразеше ли крилете си? Нищо подобно. На млади години винаги беше летял нощем. Нощите бяха време за крилати мъже. Денят криеше опасности, винаги бе крил и винаги щеше да крие, ала нощем, о, нощем той се рееше над далечни земи и още по-далечни морета. Без да го заплашва нищо.

Ала вече не можеше да лети нощем.

На идване към тази проклета нещастна ферма беше изпил прекалено много червено вино. „Ще се оправя“ — мрачно си каза той, докато под утринните звезди летеше над огрените от луната хълмове. И тогава... от небето...

Синя Божия или природна мълния! Електрически стълб, невидим до последния момент на тъмния фон на нощта.

Като пате в кълчища! Страхотно цвъртене! Лицето му почерня от огньовете на Свети Елм. Той отблъсна пламъците с могъщо размахване на криле и падна.

Сблъсъкът му с огряната от луната поляна произведе звук като от грамаден телефонен указател, хвърлен от небето.

Стана рано на другата сутрин. Мокрите му от росата криле трепереха. Още беше тъмно. На изток се опъваше бинтът на изгрева. Скоро бинтът щеше да се покрие с петна и полетите щяха да са забранени. Не му оставаше друго освен да се скрие в гората и да

изчака в най-дълбоките гъсталаци, докато следващата нощ скриеше размахването на крилете му в небето.

И така го откри бъдещата му жена.

През деня, който бе топъл, младата Брунила Уексли беше излязла да издои една изгубена крава — носеше сребърно ведро, вървеше из храсталака и молеше невидимата крава да се прибере, защото иначе вимето ѝ щяло да се пръсне от неиздоеното мляко. Фактът, че кравата най-вероятно ще се прибере, когато наистина се нуждае от доене, не занимаваше Брунила Уексли. Това беше повод да се разходи из гората и да подъвче глухарчета и когато се натъкна на чичо Ейнар, правеше тъкмо това.

Заспал край един храст, той приличаше на мъж под зелен покрив.

— О! — трескаво рече Брунила. — Мъж. В палатка.

Чичо Ейнар се събуди. Палатката се разгърна зад гърба му като голямо зелено ветрило.

— О! — ахна Брунила, търсачката на крави. — Мъж с криле. Да, да, най-сетне. Сеси каза, че ще те прати! Ти си Ейнар, нали?

Беше страхотно да видиш крилат мъж и тя бе горда да се запознае с него. Заговори го и след час вече бяха стари приятели, а след два Брунила съвсем престана да обръща внимание на крилете му.

— Изглеждаш посмачкан — отбеляза тя. — Дясното ти крило е доста зле. По-добре ми позволи да се погрижа за него. И без това няма да можеш да летиш. Сеси каза ли ти, че живея сама с децата си? Аз съм нещо като астроложка, изключително странна и чудата, почти смахната. И, както виждаш, много грозна.

Той заяви, че било тъкмо обратното и че нямал нищо против смахнатите.

Но дали не се бояла от него, попита чичо Ейнар.

— По-точно е да се каже, че ти завиждам — отвърна Брунила. — *Може ли?* — И с предпазлива завист погали големите му зелени ципести криле. Той потръпна и попрехапа език.

И не му оставаше друго освен да отиде в дома ѝ, където Брунила щеше да намаже с мехлем синините и — о, божичко! — изгарянето между очите му.

— Имаш късмет, че не си ослепял — каза тя. — Как се случи?

— Предизвиках небесата! — отвърна чичо Ейнар и ето че стигнаха във фермата ѝ, без да забележат, че са извървели два

километра, тъй като не откъсваха очи един от друг.

Е, денят изтече, после друг. Дойде време, когато чичо Ейнар ѝ благодари на прага и ѝ каза, че трябва да си върви. В края на краищата Сеси искаше той да се запознае с много други подходящи кандидатки в далечната страна преди да реши къде да свие криле и да се засели.

Беше тъмно и чичо Ейнар трябваше да измине много километри до следващата ферма.

— Благодаря ти и сбогом — каза той, разпери криле, понечи да отлети в здрача... и се блъсна право в един клен.

— О! — извика Брунила и се втурна към безжизненото му тяло.

Това реши всичко. Когато след час се свести, той разбра, че никога вече няма да лети нощем. Бе изгубил деликатното си нощно осезание. Крилатата телепатия, която му посочваше стълбовете, дърветата и кабелите на пътя му, ясното зрение и нагласата, които го водеха между скали, кули и борове — всичко беше изчезнало. Нямахше го и далечния глас на Сеси. Онзи удар по лицето му... сините електрически пламъци го бяха лишили от осезание, може би завинаги.

— Как ще се върна в Европа? — жалостиво изпъшка чичо Ейнар.
— Ако искам някой ден да отлетя там?

— О — забила очи в пода, рече Брунила Уексли. — На кого му трябва Европа?

И те се ожениха. Церемонията бе кратка, макар и малко объркана, ала свърши добре. Чичо Ейнар стоеше до булката си и си мислеше, че няма да посмее да отлети обратно за Европа денем, единственото време, през което виждаше нормално, защото се боеше да не го видят и застрелят, но това вече нямаше значение, тъй като Брунила беше до него и Европа все по-малко го привличаше.

Нямаше нужда да вижда много добре, за да лети право нагоре или да се спуска. Затова бе съвсем естествено в първата им брачна нощ да вземе Брунила и да я издигне в облаците.

В полунощ един фермер на осем километра от дома им погледна нагоре и видя слабо сияние и прашчене.

— Мълнии — заключи той.

Двамата се спуснаха във фермата едва призори с росата.

Бракът прихвана. Тя страшно се гордееше с крилете му и ѝ беше приятно да си мисли, че е единствената жена на света, омъжена за крилат мъж. „Коя друга може да се похвали с такова нещо? — питаше огледалото си Брунила. И отговорът гласеше: — Никоя!“

Чичо Ейнар, от своя страна, откри вълшебна красота, скрита под лицето ѝ, дълбока нежност и разбиране. Внесе някои промени в храненето си, за да се приспособи към нейния начин на мислене, и внимаваше да не събаря с криле порцелановите съдове и да не разлива газениците. Също така промени режима си на сън, тъй като и без това не можеше да лети нощем. Тя на свой ред подреди столовете така, че да са удобни за крилете му, и му говореше неща, които му харесваха.

— Всички живеем в пашкули — каза Брунила. — Аз съм замесена от обикновено тесто. Но някой ден ще разперя криле, не помалко здрави и красиви от твоите!

— Ти отдавна си ги разперила — отвърна чичо Ейнар.

— Да — трябваше да признае тя. — И зная точно кога се случи това. В гората, когато търсех една крава и открих палатка! — И двамата се засмяха, и в този миг някаква скрита красота я изтегли от грозотата ѝ като меч от ножница.

Що се отнасяше до децата без баща, три момчета и едно момиченце, които бяха толкова жизнерадостни, че сякаш имаха криле, те изникваха като отровни гъби в горещ летен ден, за да помолят чичо Ейнар да седне под ябълката, да ги полюлее с криле и да им разкаже диви нощни приказки за младост и небесни пътешествия. И той им разказваше за ветровете и облаците, за това какво е в устата ти да се топи звезда, за вкуса на планинския въздух, какво е да си камъче, хвърлено от връх Еверест, превръщащо се в зелено цвете, разперващо криле точно преди да потъне във вечния сняг!

Такъв беше неговият семеен живот.

И ето че този ден чичо Ейнар седеше под дървото, нетърпелив и груб, не защото го искаше, а тъй като след дълго чакане така и не бе възвърнал своето нощно осезание. Унило отпуснат, той приличаше на зелен летен слънчобран, зарязан след края на сезона от безразсъдни летовници, доскоро търсили убежище под неговата сянка. Нима вечно

щеше да виси тук, изпълнен със страх от летенето, освен като сушилня на дрехи за своята добра жена или като люлка за децата в знойните августовски дни? Боже мили! Мисли!

Неговата единствена професия, летенето, изпълняване на семейни задачи по-бързо от бурите, по-светкавично от телеграфите. Стрелваше се като бумеранг над хълмове и долини и кацаше като перце.

А сега? Горчивина! Крилете на гърба му потръпнаха.

— Тате, полюлей ни — каза дъщеричката му.

Децата стояха пред него и се взираха в мрачното му лице.

— Не — отсече той.

— Полюлей ни, тате — каза големият му син.

— Денят е студен, скоро ще завали — отвърна чичо Ейнар.

— Духа вятър, тате. Той ще издуха облаците — отбеляза вторият му, съвсем мъничък син.

— Ще дойдеш ли да ни гледаш, тате?

— Бягайте, бягайте — рече им Ейнар. — Оставете татко да помисли.

И отново потъна в спомени за стари небеса, нощни небеса, облачни небеса, всякакви небеса. Нима бе обречен да лети над пасищата от страх да не го видят как чупи крилете си в плевника или как се блъска в оградата? Ха!

— Ела да ни гледаш, тате — помоли момиченцето.

— Отиваме на хълма — прибави едното момче. — С всички градски деца.

Чичо Ейнар захапа юмрука си.

— На кой хълм?

— На Хълма на хвърчилата, разбира се! — едновременно извикаха те.

Той ги погледна.

Всяко от децата притискаше голямо хартиено хвърчило към задъханата си гръд. Лицата им бяха окъпани в очакване и руменина. В ръчичките си стискаха кълбета бяла връв. От хвърчилата, боядисани в червено, синьо, жълто и зелено, висяха опашки от памучни и копринени ивици.

— Ще пускаме хвърчила! Ела да гледаш!

— Не — повтори чичо Ейнар. — Ще ме *видят*!

— Можеш да се скриеш и да гледаш от гората. Искаме да ни видиш.

— А хвърчилата? — попита той.

— Сами си ги направихме. Знаем как.

— Откъде?

— Ти си нашият татко! — мигновено извикаха те. — *Оттам!*

Чичо Ейнар ги огледа.

— Празник на хвърчилата значи, а?

— Да!

— Аз ще победея — заяви момиченцето.

— Не, аз! — възразиха момчетата. — Аз, аз!

— Господи! — изрева чичо Ейнар и скочи с оглушително плющение на криле. — Деца! Деца, обичам ви, обичам ви!

— Какво? Какво е станало? — Малчуганите заотстъпваха.

— Нищо! — извика Ейнар, разпери криле и отново ги сви. Бам! Те се удариха едно в друго като цимбали и въздушната струя повали децата на земята. — Имам го, *имам* го! Пак съм свободен, свободен! Огън в комина! Пера на вятъра! Брунила! — викна той към къщата. Жена му надникна навън. — Свободен съм! — повтори Ейнар, зачервен и висок. — Слушай! Не ми трябва нощта! Вече мога да летя денем! Отсега нататък ще летя *всеки* ден, всеки ден от годината, и никой няма да разбере, никой няма да ме застреля, и... и... но, Господи, губя време! Гледайте!

И пред очите на смаяното си семейство той грабна памучната опашка на едно от хвърчилата, завърза я за колана си, хвана кълбото връв, захапа единия му край между зъбите си, даде другия на децата си и полетя във висините заедно с вятъра!

И дъщеря му и синовете му се затичаха по поляните, като размотаваха връвта в дневното небе, пищяха и се препъваха, а Брунила стоеше на верандата, махаше с ръка и се смееше и знаеше, че отсега нататък семейството ѝ радостно ще тича и лети.

Децата стигнаха до далечния Хълм на хвърчилата и спряха, стиснали кълбото връв в нетърпеливите си, горди пръстчета, като теглеха, насочваха и дърпаха.

Градските хлапетии дотичаха със *своите* малки хвърчила, пуснаха ги на вятъра и видяха голямото зелено хвърчило, което се носеше в небето.

— О, о, какво хвърчило! — възкликнаха те. — О, о! Искам и аз да си имам такова! О, какво хвърчило! Откъде го взехте?!

— Татко ни го направи! — извикаха гордата дъщеря и двамата чудесни синове, възторжено задърпаха връвта и тътнещото хвърчило в небето се понесе и описа грамаден и вълшебен възклицателен знак в един облак!

ГЛАВА 16

ШЕПНЕЩИТЕ

Списъкът беше дълъг, потребността бе очевидна.

Проявите на тази потребност приемаха много форми. Едни бяха от плът, други бяха преходни и се развиваха от въздуха, трети се образуваха от облаците, четвърти от вятъра, пети просто от нощта, ала всички се нуждаеха от убежище, място, където да бъдат прибрани, в избата, на тавана или като каменни статуи на мраморната тераса на Къщата. И само шепнеха. Човек трябваше много внимателно да се заслуша, за да чуе потребностите:

— Спотаявайте се. Не мърдайте. Не говорете и не се изправяйте. Не давайте ухо на виковете на топовете. Защото виковете им са гибел и смърт — без призраци и духове. Те не ни казват „да“, на нас, великата армия от страховити възкресени, а „не“, ужасяващо „не“, което кара прилепа да пада без криле, вълка — да лежи безсилен, покрива всички ковчези с лед и ги заковава със скрежа на Вечността, от който никой от Семейството не може да изпусне дъха си, за да се понесе на вятъра като пари и мъгли.

— Останете, о, останете в голямата Къща, спете с издайнически сърца, които барабанят по дъсчения под. Останете, о, останете, нека цари тишина. Крийте се. Чакайте. Чакайте.

ГЛАВА 17

ТИВАНСКИЯТ ГЛАС

— Аз съм незаконородено дете на пантите на великата Тиванска стена — каза то. — Какво разбирам под „незаконородено“, а също под „панти“? Грамадна врата в стената на Тива, нали така?

Всички на масата нетърпеливо кимнаха.

— Когато построиха стената и вдигнаха двукрилата порта от огромни трупи — продължи мъглата в парата в тихата кихавица на една сянка, — изобретиха първите панти на света, на които да закачат портите, за да се отварят лесно. А те се отваряха често, за да пропускат богомолци, дошли да се поклонят на Изида, Озирис, Бубастис или Ра. Но върховните жреци още не бяха овладели фокуси, не бяха усетили, че боговете трябва да имат гласове или поне да им се кади тамян, та когато димът се издига, човек да подрежда спиралите и валмата и да разчита символите или въздуха и пространството. Тамянът се появи по-късно. Те не знаеха, но имаше нужда от гласове. Аз бях такъв глас.

— О? — Членовете на семейството се наведоха напред. — И?

— Измислиха панти от масивен бронз, вечност от метал, ала не бяха изобретили смазката, та пантите да се движат тихо. И когато голямата тиванска порта се отвори, аз се родих. Отначало гласът ми беше съвсем тих, само писукане, но скоро се превърна в еквивалент на рев на боговете. Скрит, таен рев, невидими, чрез мен говореха Ра и Бубастис. Смаяни, богомолците обръщаха също толкова голямо внимание на моите срички, на моите писъци и скърцане, колкото и на златните маски и на юмруците на кредиторите си!

— Никога не съм мислил за това — искрено изненадан, отбеляза Тимоти.

— Помисли — изгубен на три хиляди години във времето, каза гласът на тиванските порти.

— Продължавай — настояха всички.

— И когато стана ясно, че богомолците накланят глави, за да чуят моите забулени в тайнственост и очакващи разтълкуване

пророчества, вместо да смажат бронзовите панци, назначиха лектор, висш жрец, който превеждаше и най-малкото ми проскърцване като намек от Озирис, като знак от Бубастис, като одобрение от самото Слънце.

Присъствието прекъсна разказа си и даде няколко примера за скърцането на пантите. Истинска музика.

— След като се родих, никога не умрях. Малко оставаше. Въпреки смазките, които караха портите и вратите по света да замълчат, винаги имаше една врата, една панта, където се подслонявах за нощ, година или човешки живот. Така обиколих континентите — със собствен език, със своя съкровищница от знания, и сега почивам при вас, представител на всички отваряния и затваряния на големия свят. Не поставяйте масло и грес, дори не мажете със сланина местата ми за отдих.

Тих смях, към който се присъединиха всички.

— Как да те запишем? — попита Тимоти.

— Като член на племето на говорещите без дъх, без нужда от въздух. Независимите говорители на нощта посред бял ден.

— Я пак го повтори.

— Тихият гласец, който пита мъртвеца на райската порта: „Познал ли си възторг през живота си?“ Ако отговорът е „да“, ще те приемат на небето. В противен случай падаш, за да гориш в ада.

— Колкото повече въпроси задавам, толкова по-дълги стават отговорите ви.

— „Тиванският глас“. Така запиши.

Тимоти записа.

ГЛАВА 18

ПОБЪРЗАЙ ДА ЖИВЕЕШ

Мадмоазел Анжелина Маргьорит може и да беше странна, за някои — чудата, за мнозина — кошмарна, ала определено бе загадка на обърнатия наопаки живот.

Тимоти научи за нейното съществуване много месеци след онова величествено, паметно, щастливо Завръщане.

Защото тя живееше, съществуваше или според окончателния анализ се *криеше* в сянката на голямото дърво, зад което имаше плочи с важни за Семейството имена и дати. Дати от времето, когато моряците от Испанската армада бяха слезли на ирландския бряг при местните жени, за да заченат момчета с тъмна и момичета с още по-тъмна коса. Имената напомняха за веселите времена на Инквизицията и кръстоносните походи — деца, които щастливо яздеха по мюсюлмански гробове. Някои камъни бяха по-големи от другите и бяха поставени в чест на вещиците от един масачузетски град. Плочите се бяха изправяли на местата си, когато Къщата бе приемала обитатели от други векове. А какво лежеше под тях знаеха само един малък гризач и един още по-малък паякообразен.

Ала името Анжелина Маргьорит накара Тимоти да ахне. То меко се плъзгаше по езика. Истинска красота.

— Кога е умряла? — попита той.

— По-скоро попитай — поправи го бащата — кога ще се *роди*.

— Но тя е била родена много отдавна — възрази момчето. — Не мога да прочета датата. Определено...

— Ако можеш да се довериш на моите уши и мозък — прекъсна го високият мършав мъж на масата, който от час на час ставаше все по-висок, по-мършав и по-блед — тя определено ще се *роди истински* след две седмици.

— Колко *дни* са две седмици? — попита Тимоти.

Бащата въздъхна.

— Провери. Тя няма да остане род камъка си.

— Искаш да кажеш...

— Стой нащрек. Когато надгробната плоча затрепери и земята се раздвижи, най-после ще видиш Анжелина Маргьорит.

— И ще бъде ли толкова хубава, колкото името си?

— Богове, да. Нямам търпение старата вещица да се подмлади и да си върне красотата. Ако имаме късмет, тя ще е кастилска роза. Анжелина Маргьорит чака. Върви да видиш дали е будна. *Хайде!*

Тимоти се затича — единият му мъничък приятел бе на бузата му, вторият — под елека му, третият го следваше.

— О, Арах, Мишок, Ануба — викна той, докато бързаше по коридорите на старата мрачна Къща, — какво иска да каже татко?

— Тихо — прошумоляха до ухото му осемте крака.

— Слушай — разнесе се ехото от изпод елека му.

— Отдръпни се — каза котката. — Пусни ме да водя!

И когато стигна до гроба с избелелия, гладък като моминска буза камък, Тимоти коленичи и долепи ухо с невидимия тъкач вътре към хладния мрамор, за да могат и двамата да чуват.

Момчето затвори очи.

Отначало: каменна тишина.

И пак: нищо.

Тъкмо се канеше смутено да скочи на крака, когато цъкането в ухото му каза: „Чакай“.

И дълбоко под земята чу нещо, което му заприлича на изтупкване на погребано сърце.

Пръстта под коленете му три пъти бързо запулсира.

Тимоти падна по гръб.

— Татко не ме е излъгал!

— Да — разнесе се шепот в ухото му.

— Да — повтори косматата топка под елека му.

Ануба замърка.

Да!

Не се върна при избелелия надгробен камък, защото беше толкова страшен и тайнствен, че Тимоти се разплака, без да знае защо.

— О, нещастната жена.

— Не е нещастна, миличък — каза майка му.

— Но тя е *мъртва!*

— Но тя отдавна е мъртва. Търпение.

И все пак не можеше да отиде при нея, затова прати приятелите си да послушат и да се върнат при него.

Туптенето на сърцето се ускорявало. Земята нервно треперела. В ухото му се изтъка килим. Джобът на блузата му се гърчеше. Ануба тичаше в кръг.

„Наближава времето.“

И после през една дълга нощ след току-що отлетяла буря мълния прониза гробището, за да открие празника...

И Анжелина Маргьорит се роди.

В три часа през нощта, призрачната нощ, Тимоти погледна през прозореца и видя процесия от свещи да осветява пътеката до дървото и надгробния камък.

С чадър в ръката, бащата погледна нагоре и даде знак. Паникьосан или не, Тимоти трябваше да присъства.

Когато пристигна, Семейството вече се беше събрало около гроба, всички със запалени свещи.

Бащата подаде на Тимоти малка лопата.

— Някои лопати заравят, други копаят. Ти ще си първият, който ще започне да разрива пръстта.

Тимоти хвърли лопатата.

— Вдигни я — каза бащата. — Хайде!

Момчето заби лопатата в гроба. Прозвуча пресекливо изтупкване на сърце. Надгробният камък се пропука.

— Добре! — Бащата също започна да копае. Другите го последваха — и накрая момчето видя най-красивия златен сандък на света с кралските кастилски символи на капака. Извадиха го и с много смях го положиха под дървото.

— Как могат да се *смеят*? — проплака Тимоти.

— Скъпо дете — отвърна майка му. — Това е триумф над смъртта. Всичко се обръща с главата надолу. Тя не е погребана, а *отгребана*, чудесно основание за радост. Донеси вино!

Той донесе две бутилки и напълни десетина чаши, вдигнаха ги и десетина гласа прошепнаха:

— О, ела, Анжелина Маргьорит, като девойка, момиче, бебе, и оттам към утробата и вечността преди Времето!

Сандъкът се отвори.

И под капака имаше пласт от...

— Лук?! — възкликна Тимоти.

И наистина, пролетно зеленият лук покриваше всичко като буйна трева от нилските брегове и изпълваше въздуха с острия си мирис.

А под лука...

— Хляб! — ахна Тимоти.

Шестнадесет самунчета, току-що изпечени, със златиста коричка като капака на ковчега, а отвътре се носеше уханье на тесто и топла фурна.

— Хляб и лук — каза най-старият чичо под своя египетски саван, опрян на една градинска саксия. — Аз посадих този лук и хляб. За дългото пътуване не по течението на Нил към забравата, а обратно към изворите му, Семейството, и после към времето на семето, нара с хиляди пъпки, по една съзряваща всеки месец, заобиколени от живот, милиони, молеци да се родят. И така?...

— Хляб и лук. — Тимоти се присъедини към усмивките. — Лук и хляб!

Извадиха лука и хляба и видяха паяжинно було, което покриваше лицето в ковчега.

Майката даде знак.

— Тимоти?

Той отстъпи назад.

— Не!

— Тя не се страхува да я *видят*. Не бива да се боиш да я *видиш*. Хайде.

Тимоти хвана и дръпна.

Булото се вдигна във въздуха като бял дим.

И там лежеше Анжелина Маргьорит с лице, обърнато към светлината на свещите, със затворени очи и уста, обгръщаща едва забележима усмивка.

И тя бе радост, наслада, прелестна играчка, опакована и доставена от друго време.

Светлината на свещите замъждука при гледката. В отговор Семейството позна земетръс. Възклицанията наводниха въздуха. Тъй като не знаеха какво да правят, те се възхищаваха на златистата коса, на прекрасните високи скули, на извитите като лъкове вежди, на

малките съвършени уши, на доволната, ала не и самодоволна уста, свежа от хилядолетния сън, на нежните хълмчета на гърдата ѝ, на дланите ѝ, като махала от слонова кост, на крачката ѝ, толкова мънички и молеци да бъдат целувани, че сякаш нямаха нужда от обувки. Мили Боже, те щяха да я *отнесат навсякъде!*

Навсякъде, помисли си Тимоти.

— Не разбирам — каза той. — Как е възможно?

— Възможно е — прошепна някой.

И шепотът идваше от устата на това оживяло създание.

— Но...

— Смъртта е загадъчна. — Майката погали Тимоти по бузата. — Животът — още повече. Избирай. И независимо дали ще се разпаднеш на прах в края на живота, или ще стигнеш до младост и ще се върнеш до раждането и по-рано, това е доста *странно*, нали?

— Да, но...

— Приеми го — вдигна чашата си с вино бащата. — И тържествуй за това чудо.

И Тимоти наистина видя чудото, тази дъщеря на времето, с младежко лице, което ставаше все по-младо, да. Тя сякаш лежеше под бавно и спокойно течащ поток от бистра вода, която обливаше страните ѝ със сенки и светлина, трепкаше по клепачите ѝ и пречистваше плътта ѝ.

В този момент Анжелина Маргьорит отвори очи. Те бяха нежносини като деликатните венички по слепоочията ѝ.

— Е — прошепна тя. — Това раждане ли е, или прераждане?

Всички тихо се засмяха.

— Едното или другото. Другото или нито едно. — Майката на Тимоти протегна ръка. — Добре дошла. Остани при нас. Съвсем скоро ще заминеш, за да изпълниш възвишеното си предопределение.

— Но... — за кой ли път възрази Тимоти.

— Никога не се съмнявай. Просто *бъди*.

С час по-млада, отколкото преди минута, Анжелина Маргьорит хвана ръката на майката.

— Има ли торта със свещички? Това първият ми рожден ден ли е, или деветстотин деветдесет и *деветият*?

В търсене на отговора се изпи още вино.

Залезите се харесват, защото изчезват.

Цветята се харесват, защото увяхват.

Ничиите кучета и котки се харесват, защото скоро няма да ги има.

Това не са единствените причини, ала в сърцето на утринните приветствия и следобедните смехове лежи обещанието за сбогуване. В сивата муцуна на старото куче виждаме прощаването. На умореното лице на стар приятел четем дълги пътувания без завръщане.

Така беше и с Анжелина Маргьорит и Семейството, но главно с Тимоти.

„Побързай да живееш“ бе мотото, извезано на един огромен килим, по който вървяха или тичаха всяка минута на всеки час от деня, през който прелестната девойка изпълваше живота им. Защото пред погледите им тя се подмладяваше от деветнадесет на осемнадесет и половина, а после и осемнадесет и една четвърт, макар да протягаха ръце, за да спрат това безкрайно и красиво обратно развитие.

— Почакай ме! — извика веднъж Тимоти, видял, че лицето и тялото ѝ се топят от красота на красота, като запалена свещица, която не престава да гори.

— Хвани ме, ако можеш! — И Анжелина Маргьорит се затича по поляната, следвана от разплакалото момче.

Уморена и с много смях, тя падна и го зачака да се строполи наблизко.

— Настигнах те — извика той. — Хванах те!

— Не — нежно възрази Анжелина Маргьорит и стисна ръката му. — Никога, скъпи братовчеде. Слушай.

И му обясни:

— Известно време ще съм на осемнайсет, после на седемнайсет и шестнайсет, и, о, Тимоти, докато съм на тази възраст, бързо трябва да си намеря любим в града, мимолетна любов, и не бива да разкривам, че идвам от този хълм и тази Къща, а да се наслаждавам преди да стана на петнайсет, четиринайсет и тринайсет, сетне на невинните дванайсет преди да започнат тръпките и да потече кръвта, и след това на единайсет, щастлива в неведението си, и на десет — още пощастлива. И ако някъде по дългия път назад, Тимоти, ние с теб успеем

да се хванем приятелски ръка за ръка, да свържем тела в радостта, ще бъде чудесно, нали?

— Не те разбирам!

— На колко си години, Тимоти?

— На десет, струва ми се.

— А, да. Значи наистина не разбираш.

Изведнъж тя се наведе и така го целуна по устата, че тъпанчетата му се спухаха и го заболя мекото място на черепа.

— Това дава ли ти известна представа какво ще пропуснеш като не се влюбиш в мен? — попита Анжелина Маргьорит.

Тимоти се изчерви. Душата му изскочи от тялото му и побягна.

— Почти — прошепна той.

— Накрая ще трябва да си отида — каза тя.

— Това е ужасно! — извика момчето. — Защо?

— Трябва, мили братовчедо, защото ако остана твърде дълго на което и да е място, с месеците ще забележат, че през октомври съм била на осемнайсет, през ноември — на седемнайсет и шестнайсет, по Коледа — на десет, напролет — на две и една, и сетне съм потърсила някаква плът, която да ми стане майка, и съм се скрила в утробата ѝ, за да посетя онова Завинаги, от което всички идваме, за да видим Времето и да изчезнем във Вечността. Така е казал Шекспир.

— Нима?

— Животът е гостуване, допълнено със сън. Тъй като съм различна, аз идвам от съня на Смъртта. Бързам да се скрия в съня на Живота. Идващата пролет ще съм семе в медената пита на някоя девойка/съпруга, готова за сблъсъци, зряла за живот.

— Наистина си странна — призна Тимоти.

— Много.

— Имало ли е много като теб от началото на света?

— Поне на нас са ни известни малцина. Но нима не съм щастливка, да се родя от гроба и сетне да ме погребат в лабиринта на някоя малка невеста?

— Нищо чудно, че другите празнуват. Толкова много смях и вино! — възкликна Тимоти.

— Нищо чудно — съгласи се Анжелина Маргьорит и се наведе, за да го целуне отново.

— Почакай!

Късно. Устните ѝ докоснаха неговите. Тъмна червенина плъзна по ушите му, опари тила му, счупи и излекува краката му, разтуптя сърцето му и заля цялото му лице. Мощен двигател заработи в слабините му и умря безименен.

— О, Тимоти — рече тя, — колко жалко, че не можем истински да се срещнем, ти — на път към своя гроб, а аз — към сладката забрава на плътта и възраждането.

— Да — потвърди момчето, — жалко.

— Знаеш ли какво означава „сбогом“? Означава „Бог да е с теб“.

Сбогом, Тимоти.

— Какво?!

— Сбогом!

И преди той да успее да се изправи, Анжелина Маргьорит бе изтичала в Къщата, за да изчезне завинаги.

Някои казваха, че по-късно я видели в селото почти седемнадесетгодишна, седмица след това — в един град в другия край на окръга, откъдето си тръгнала на шестнадесет, после в Бостън. На колко? На петнадесет! И накрая на кораб за Франция, дванадесетгодишно момиче.

Оттам историята ѝ потъва в мъгла. Скоро се получи писмо с описание на петгодишно дете, което няколко дни останало в Прованс. Един пътник от Марсилия видял двегодишно момиченце, което се смеело в ръцете на млада жена и бърбело нещо нечленоразделно за някакъв окръг, град, дърво и Къща. Но това, заявиха други, били врели-некипели.

Последната вест за Анжелина Маргьорит дойде от един италиански граф, който минаваше през Илинойс. След като се наслади на храната и вината в една странноприемница в средните части на щата, той разказа за забележителната си среща с някаква бременна римска графиня, чиито очи имали цвета на очите на Анжелина и устните ѝ били като тези на Маргьорит, и притежавала душевното сияние и на двете. Ала и това сигурно бяха глупости!

Пепел при пепелта, прах при прахта?

По време на една вечеря със Семейството Тимоти попи сълзите си със салфетката си и каза:

— Анжелина означава „ангел“, нали? А Маргьорит е цвете?

— Да — потвърди някой.

— Добре тогава — промълви момчето. — Цветя и ангели. А не пепел при пепелта. Прах при праха. Ангели и цветя.

— Да прием за това — казаха всички.

И пиха.

ГЛАВА 19

КОМИНОЧИСТАЧИТЕ

Но те бяха нещо повече.

Спускаха се надолу и се издигаха нагоре, ала всъщност не чистеха шахтите на комините.

А ги обитаваха. Идваха от далечни места, за да се заселят там. И никой не можеше да каже дали са въздушни, шепот на дух, подобие на призрак, илюзия за светлина, сянка, дали приспиват, или будят душата.

Пътуваха в облаците, високите летни пухести облаци, и по време на буря падаха долу със страшни мълнии. А често се спускаха и от безоблачно небе и разклащаха цели акри пшеница или вдигаха булото на сипещия се сняг, сякаш за да видят крайното си местоназначение: Къщата и деветдесет и деветте или, според някои, стоте комина.

Деветдесет и деветте или стоте комина, които пуфтяха към небесата и молеха да бъдат напълнени, да бъдат нахранени, и този кух шепот притегляше от атмосферата всеки минаващ вятър, всеки вихър, от всички посоки.

И безформените и невидими ветрове пристигаха един след друг, носейки подобие на своите стари вихри със себе си. И ако изобщо имаха имена, това бяха мусон, сироко или сантана. И деветдесет и деветте или стоте комина ги оставяха да пресяват, блуждаят, падат и настаняват своите летни настроения и зимни повеи в саждивите тухли, за да се преобразят в приятен ветреца в августовски ден, да огласят късните нощи с вой на умиращи души или да повтарят онова меланхолично страдание на звука, сирената за мъгла, далеч на полуостровите от живот, захвърлени на корабокрушенски скали, хиляди погребения едновременно, плач на погребални морета.

Пристиганията се бяха случили много преди, после по време и дълго след Завръщането, без смесване на същности извън огнището или по комина. Те бяха спокойни като котки, огромни същества, които не се нуждаеха от компания и храна, защото се хранеха със самите себе си и това напълно ги задоволяваше.

Наистина бяха като котки, с начала на външните Хебриди или появи в Китайско море, мълниеносни урагани, безнадеждно захвърлени от нос Хорн или пратили на юг ледени въздишки, за да се срещнат с буйно прекосяващ Залива огнен дъх.

И така, всички комини в Къщата бяха напълно обитаеми, с ветрове от памет, които познаваха най-старите бури и разказваха за ужасите си, стига да запалиш цепениците долу.

А ако гласът на Тимоти се стрелнеше нагоре по един или друг комин, зимата в Мистично пристанище изплакваше приказка или някоя лондонска мъгла на път за Запада зашепваше, замърморваше, засъскваше без устни за своите мрачни дни и непрогледни нощи.

И всички казваха, че имало деветдесет и девет, а според някои, сто вида вълшебни времена, племе от температури, древни вихри, скорошни горещини и студове, търсеци и откриващи подходящи убежища, където да се скрият и да изчакат някой подгизнал от дъжд вятър да ги отпусти, за да се присъединят към въртележките на нова буря. Тогава Къщата се превръщаше в огромна изба от спотаени викове, чути, ала невидени, мнения от чист въздух.

Понякога, когато не можеше да заспи, Тимоти лягаше пред едно или друго огнище и викаше в комина, за да призове среднощна компания и да развърже езиците на ветровете, пътуващи по света. И тогава призрачните приказки се понасяха като тъмен сняг по тухления комин, за да докоснат ушите му, да хвърлят Арах в истерия, да разтреперят Мишока и да накарат Ануба да се надигне, познала странни приятели.

И така, Къщата беше дом на видими и главно на невидими създания, стаите на Семейството бяха заобиколени от ветрове и климати от всички времена и места.

Невидими в комините.

Пазещи спомени за утрини.

Разказващи за залежи, изгубени във въздуха.

Деветдесет и деветте или стоте комина, съвсем празни.

Освен тях.

ГЛАВА 20

ПЪТЕШЕСТВЕНИЧКАТА

Призори бащата надникна в таванското пространство на Сеси. Тя тихо лежеше на речните си пясъци. Той поклати глава и ѝ махна с ръка.

— Хм, ако ми кажеш каква полза има от нея, ще изям крепа на предните прозорци. По цяла нощ спи, закусва и после проспива деня.

— О, тя е много услужлива! — поясни майката и го поведе надолу по стълбището. — Та тя е един от най-активните членове на Семейството. Каква полза има от твоите двама братя, които по цял ден спят и не вършат нищо?

Те се плъзнаха през уханието на черните свещи. Черният креп на перилата прошумоля при преминаването им.

— Е, ние работим нощем — отвърна бащата. — Какво да направим, когато сме старомодни, както се изразяваш ти?

— Нищо не можете да направите, разбира се. Всеки от Семейството не може да е възрастен. — Тя отвори вратата на избата и двамата навлязоха в мрака. — Какъв късмет, че аз *изобщо* не се нуждая от сън. Ако се беше оженил за някоя спяща през нощта, какво щеше да излезе от този брак! Всеки от нас е различен. Всеки е шантав. Така е в Семейството. Сеси е само ум, чичо Ейнар е само криле, а пък Тимоти си е съвсем нормален. Ти спиш денем. Аз съм будна през целия си живот. Така че не е трудно да разбереш Сеси. Тя помага по хиляди начини. Праща ума си до зарзаватчийницата вместо мен! Или се вмъква в главата на месаря, за да провери дали ми дава прясно месо. Предупреждава ме, когато има опасност клюките да провалят следобеда ми. Тя е нар пътешественик, пълен с полети!

Спряха в избата до голям празен махагонов сандък. Бащата се настани вътре.

— Само да помагаше малко повече — рече той. — Трябва да настоя Сеси да си намери истинска работа.

— Наспи се — отвърна майката. — До залез-слънце може да си на друго мнение.

И затвори сандъка.

— Е — каза той.

— Добро утро, скъпи — отвърна тя.

— Добро утро — разнесе се приглушеният му глас.

Слънцето изгря. Майката побърза да се качи горе.

Сеси се събуди от дълбок сън.

Погледна действителността и реши, че предпочита и се нуждае от своя безумен и специален свят. Мъглявите очертания на сухия пустинен таван ѝ бяха познати, както и звуците от долните етажи на Къщата, която по залез цялата кипеше от оживление и пърхане на криле, ала сега по пладне все още се отличаваше с онази мъртвешка тишина, присъща на обикновения свят. Слънцето висеше в небето и египетските пясъци, които бяха нейно ложе, само чакаха умът ѝ с тайнствена ръка да ги докосне и да запише по тях маршрута на пътешествията ѝ.

Тя усещаше и знаеше всичко това, ето защо с усмивка на сънуваща се отпусна върху дългата си красива коса, вместо възглавница, за да заспи и засънува, и в сънищата си...

... се отправи на пътешествие.

Умът ѝ се плъзна над цветните лехи, нивите, зелените хълмове, над древните сънливи улици на града, понесе се на вятъра и заобиколи влажното дърво. Цял ден щеше да лети из небето. Умът ѝ щеше да влиза в наежени кучета, да яде вкусни кокали, да души препикани дървета, да чува както чуват кучетата, да тича както тичат кучетата, само в усмивки. Това бе нещо повече от телепатия, нагоре по един комин и надолу по друг. Това беше достъп до лениви котки, стари моми, весели момиченца, любовници на утринни легла, после розови неродени бебенца с мънички сънуващи мозъци.

Къде щеше да иде днес?

Тя реши.

И отиде!

Точно в този момент в смълчаната Къща долу нахлу истинско безумие. Един мъж, побъркан чичо с такава репутация, че можеше да стресне всеки от Семейството и да го накара да се скрие в собствените си полунощи. Чичо от времената на Трансилванските войни, луд

господар на ужасно владение, който беше набучвал враговете си на кол и ги бе оставял да умрат от страшна смърт. Този чичо, Джон Несправедливия, преди няколко месеца беше пристигнал от мрачна южна Европа, само за да открие, че няма място за неговата разложена личност и страховитото му минало. Семейството бе странно, може би необикновено, в известна степен рококо, ала не и такъв бич, чума, гибел, каквито представляваше той с яркочервените си очи, остри като бръснач зъби, криви нокти и глас на милион набучени на кол души.

Миг след безумното си нахлуване в тихата по пладне Къща, съвсем пуста освен Тимоти и майка му, които пазеха, докато другите спяха под заплахата на слънцето, Джон Ужасния ги изблъска с лакти от пътя си и се заизкачва с гръмовен глас, за да смути сънните пясъци около Сеси, вдигайки сахарска буря около нейния покой.

— Проклятие! — извика той. — Тя тук ли е? Да не съм закъснял?

— Върви си — каза навъсената майка, която заедно с Тимоти го последва в таванските предели. — Да не си сляп? Нея я няма и може да не се върне с дни!

Джон Ужасния, Несправедливия подритна пясък към спящата девойка. После я хвана за китката, за да потърси скрит пулс.

— Проклятие! — отново извика той. — Повикай я. Тя ми *трябва*!

— Чу ме! — Майката се приближи към него. — Никой не бива да я докосва. Трябва да бъде оставена както си е.

Чичо Джон завъртя глава. Продълговатото му тъмночервено лице беше сипаничаво и безчувствено.

— Къде е отишла? *Трябва* да я намеря!

— Можеш да я намериш в детето, което тича в дерето — тихо отвърна майката. — Можеш да я намериш в рака под един камък в потока. А може да играе шах зад лицето на стареца на площада пред съда. — Устните ѝ кисело се свиха. — А може и да е тук, да те гледа и да се смее, кой знае. Може и тя да говори, за да те подиграе.

— Защо... — Той тежко се обърна. — Ако се бях *сетил*...

— Разбира се, че *не* е тук — продължи майката. — А ако беше, нямаше да разберем. — В очите ѝ проблесна изящна дяволитост. — Защо ти *трябва*?

Чичо Джон се заслуша в звъна на далечна камбана. Сетне ядосано поклати глава.

— Нещо... вътре... — Той замълча и се наведе над топлото спящо тяло. — Сеси! Върни се! Можеш, ако поискаш!

Вятърът тихо задуха край огрените от слънцето прозорци. Пясъкът под неподвижните ѝ ръце се развълнува. Далечната камбана отново заби и той се заслуша в сънения ѝ летен екот.

— Правил съм ѝ услуги. Миналия месец, ужасни мисли. Канех се да се кача на влака и да отида в града за помощ. Обаче Сеси може да улови тези страхове. Може да изчисти паяжините, да ме направи като нов. Разбираш ли? *Трябва да ми помогне!*

— След всичко, което стори на Семейството ли? — попита майката.

— Нищо не съм сторил!

— Когато нямахме място, когато Къщата се пръскаше по шевовете, ти ни прокле...

— Винаги сте ме мразили!

— Може би се страхувахме от теб. Ти имаш страшно минало.

— Това не е причина да ме отблъсквате!

— Напротив. Въпреки това, ако имаше място...

— Лъжи. Лъжи!

— Сеси няма да ти помогне. Семейството няма да го одобри.

— Проклето да е Семейството!

— Ти *вече* ни прокле. През месеца след нашия отказ неколцина изчезнаха. Пускаше слухове в града и е само въпрос на време да дойдат за нас.

— Възможно е! Пия и се раздрънквам. Ако не ми помогнете, може да продължа да пия. Тия проклети камбани! Сеси може да ги спре.

— Тези камбани — отвърна прелестният женски призрак. — Кога започнаха да бият? Откога ги чуваш?

— Откога ли? — Той замълча и се ококори, сякаш за да се взре в миналото. — Откакто не ме пуснахте да вляза. Откакто отидох и... — Чичо Джон се вцепени.

— Откакто отиде да се раздрънкаш и накара ветровете да задухат в погрешната посока край стрехите ни ли?

— Нищо такова не съм направил!

— Написано е на челото ти. Говориш едно, а заплашваш с друго.

— Тогава слушай — каза Джон Ужасния. — Слушай, спящата. — Той се втренчи в Сеси. — Ако не се върнеш до залез, за да прочистиш ума ми, да ми проясниш главата...

— Имаш списък на всички наши най-скъпи души, които ще издадеш с пиянското си дрънкане, а?

— *Ти* го каза, не аз.

Той затвори очи. Далечната камбана, свещената камбана пак биеше. Биеше ли биеше ли биеше.

— Чу ме! — надвика екота чичо Джон.

И изскочи от тавана.

Тежките му обувки затропаха по стълбището. Когато заглъхнаха, бледата жена се обърна и погледна спящата.

— Сеси — тихо я повика тя. — Върни се!

Тишина. Сеси лежеше неподвижно, колкото и дълго да чака майка ѝ.

Джон Ужасния, Несправедливия обиколи нивите и градските улици, като я търсеше във всяко дете, което ближеше сладолед, и във всяко бяло кученце, което отиваше само в някое нетърпеливо очаквано никъде.

Чичо Джон спря да избърше лицето си с кърпичка. Страх ме е, помисли си той. Страх ме е.

Видя морзова азбука от птици, накацали по високите телефонни кабели. Дали Сеси не бе там и не му се смееше с острите си птичи очи, не подреждаше перата си и не пееше?

Далечно като в сънлива неделна утрин отново чу камбаните да звънят в главата му. Озова се в чернота, в която се носеха бледи лица.

— Сеси! — извика чичо Джон на всичко, навсякъде. — Зная, че можеш да ми помогнеш! Разтърси ме! Разтърси ме!

Застанал до рекламата на градската дрогерия за компания, Джон силно разтърси глава.

Ами ако изобщо не я откриеше? Ами ако ветровете я отнесяха в Елджин^[1], където тя ужасно обичаше да прекарва времето си? В лудницата. Дали в момента не разбъркваше шарените като конфети мисли на побърканите?

Далеч в следобеда една голяма метална свирка въздъхна и запиця — влакът се носеше сред облаци пара по мостове над долини и студени реки, през царевични ниви и тунели, под арките на могъщи

орехи. Джон стоеше и се страхуваше. Ами ако Сеси се скриеше в главата на машиниста? Тя обичаше да се вози на чудовищни локомотиви. Да дърпа шнура на свирката и да разцепва с писъка ѝ спящата нощ или сънливия ден.

Той закрачи по една сенчеста улица. С периферното си зрение зърна сред клоните на недалечния глог старица, сбръчкана като сушена смокиня, гола като семе на магарешки бодил, с кедров кол, забит в гърдите.

Нещо изписка и се удари в главата му. Кос, който отлетя с косми от косата му в човката си.

— Проклятие!

Видя птицата да кръжи в очакване на нова възможност.

Чу пърхане.

Размаха ръце.

Хвана птицата! Тя записка в шепите му.

— Сеси! — извика на дивото черно същество чичо Джон.

— Сеси, ще те убия, ако не ми помогнеш!

Птицата пронизително изцвъртя.

Той силно стисна пръсти, много силно!

И без да поглежда назад, се отдалечи от мястото, където хвърли мъртвата птица.

Спусна се в дерето и на брега на потока избухна в смях — помисли си, че членовете на Семейството се щурат като полудели в опит да измислят как да избягат от него.

Дълбоко във водата лежаха огромни очи и се взираха нагоре.

В знойните летни дни Сеси често влизаше в меката сивота на рачешките глави и надничаше от черните им кръгли очи в краищата на чувствителните им очни стълбчета, за да усети бавното уверено течение на потока, неговата прохлада и мека светлина.

Тя можеше да е наблизко, в катеричките или дори... божичко, мисли!

В горещината на летните обеда Сеси се вмъкваше в амеби, трепкащи дълбоко във философски мрачните води на кладенците. В дните, когато светът сънуваше кошмари от жега, проникнала във всяко нещо на земята, тя лежеше на прохладното кладенчово дъно.

Джон се препъна и се просна в потока.

Камбаните забиха още по-силно. И покрай него сякаш се понесе процесия от тела. Бели като червеи същества се движеха като марионетки. Вълните люлееха главите им и разкриваха лицата на членовете на Семейството.

Седнал във водата, той се разплака. После се изправи и целият разтреперан, излезе на брега и се заизкачва по склона. Можеше да направи само едно нещо.

Късно следобед Джон Несправедливия, Ужасния влезе в полицейския участък. Едва се държеше на крака и гласът му измъчено хриптеше.

Шерифът свали крака от бюрото и зачака побърканият мъж да си поеме дъх.

— Идвам да съобщя за едно семейство — каза той. — Семейство греховни злодеи, които живеят, които се крият видими, но невидими, тук, там, наблизно.

Шерифът се понадигна.

— Какво семейство? И злодеи, казвате? — Той взе молива си. — Къде точно?

— Те живеят... — Побърканият млъкна. Нещо го бе ударило в гърдите. Ослепителни светлини изгаряха очите му. Той се олюля.

— Можете ли да ми дадете име? — заинтригувано попита шерифът.

— Казват се... — Отново усети ужасен удар. Църковните камбани *избухнаха!*

— Гласът ви, божичко, гласът ви! — извика Джон.

— Какво ми е на гласа?

— Звучи като... — Джон кимна към лицето на шерифа. — Като...

— Да?

— Това е *нейният* глас. Тя е зад вашите очи, зад вашето лице, на езика ви!

— Страхотно — с невероятно мек и сладък глас усмихнато рече шерифът. — Та щяхте да ми дадете име, семейство, място...

— Няма смисъл. Щом тя е тук. Щом езикът ви е *нейният* език. **Богове!**

— Опитайте — каза милият, нежен глас зад лицето на шерифа.

— Семейството е! — извика олюляващият се луд мъж. — Къщата е! — И се просна по гръб, отново улучен в сърцето. Камбаните ехтяха. Църковните камбани го използваха за железен език.

Джон извика едно име. Извика едно място.

После изхвърча от стаята.

След известно време лицето на шерифа се отпусна. Гласът му се промени, стана нисък и груб. Споменът сякаш го смая.

— Какво каза някой? — запита се той — Проклятие. Какво беше онова име? Бързо, запиши го. Ами къщата? Къде каза някой?

Шерифът погледна молива си.

— А, да — накрая въздъхна той. И пак: — Да.

Моливът се раздвижи. Шерифът записа.

Капакът на тавана рязко се отвори навътре и се появи ужасният несправедлив мъж. И се наведе над сънуващото тяло на Сеси.

— Камбаните — запушил ушите си с длани, каза Джон. — Твои са! Трябваше да се сетя. Измъчваш ме, наказваш ме. Престани! Ще те изгорим! Аз ще доведа тълпата. О, Господи, главата ми!

И с последен съкрушителен замах заби юмруци в ушите си, и се строполи мъртъв на пода.

Самотната жена в Къщата отиде да погледне трупа, а в сенките Тимоти усети, че приятелите му изпадат в паника и се скриват.

— О, майко — каза тихият глас на Сеси от будните ѝ устни. — Опитях се да го спра. Не успях. Той изрече нашето име, каза къде живеем. Дали шерифът ще го запомни?

Самотната среднощна жена не знаеше какво да ѝ отговори.

Тимоти слушаше от сенките.

От устните на Сеси, първо далечен, сетне близък и ясен, се разнесе звънът на камбаните, камбаните, ужасните свещени камбани.

Звънът на камбаните.

[1] Град в Илинойс. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 21

ЗАВРЪЩАНЕ В ПРАХТА

Тимоти се размърда в съня си.

Кошмарът дойде и не искаше да си иде.

В главата му се запали покривът. Прозорците затрепериха и се пръснаха. Из огромната Къща полетяха криле.

Момчето извика и рязко седна на леглото. Почти незабавно от устните му се изплъзна една дума, последвана от цял порой:

— Неф. Прашната вещица. Безброй хиляди пъти прабаба...
Неф...

Тя го викаше. Цареше пълна тишина, и все пак тя го викаше. Знаеше за огъня, бясното размахване на криле и пръсналите се прозорци.

Тимоти дълго седя неподвижно.

— Неф... прашната... Хиляди пъти прабаба...

Родена в смъртта две хиляди години преди трънения венец, Гетсиманската градина и празната гробница. Неф, майката на Нефертити, царствената мумия, която беше плавала на мрачен кораб покрай пустите планини, бе се изкатерила по Плимутската скала и оттам беше стигнала до Литъл Форт в северен Илинойс, където бе оцеляла след нощните атаки на Грант и утринните отстъпления на Лий. Дълго я местиха от стая в стая, от под на под, докато накрая не вдигнаха това тънко конопено въже, този кафяв тютюнев лист, тази семейна реликва, лека като балсово дърво, и не я качиха във високите тавани, където беше забравена от Семейство, жадуващо за спасение и забравящо незапомнените останки от смърти.

Зарязана в таванската тишина сред плаващи във въздуха златисти пращинки, тази древна гостенка се хранеше с мрак, дишаше само спокойствие и ведрина и чакаше някой да разрине натрупаните любовни писма, играчки, стопени свещи и свещници, дрипави поли, корсети и вестници от спечелени и после изгубени войни.

Някой да се разрови, да потърси и да открие.

Тимоти.

Не я бе посещавал от месеци. Месеци. О, Неф, помисли си той.

Неф от тайнствения остров се събуди, защото той дойде и започна да рови и хвърля настрани, докато лицето ѝ със защитите ѝ очи не се появи, заобиколено от есенни листа, хартии и миши кости.

— Прабабо! — извика Тимоти. — Прости ми!

— Не... толкова... високо... — прошепна гласът ѝ, вентрилоквистки срички от четири хиляди години на тихо ехо. — Ще... ме... счупиш.

И наистина, от увитите ѝ в превръзки рамене се посипа сух пясък, йероглифите по нагръдника ѝ се разръфаха.

— Виж...

Тънка спирала от прах се надигна от изрисуваната ѝ гръд, където боговете на живота и смъртта сковано позираха като високи редове древна царица и пшеница.

Тимоти се ококори.

— Това. — Той докосна лицето на малко момче, появило се в едно от полетата на светите гърди. — Аз ли съм?

— Да.

— Защо ме повика?

— За... щото... това... е... краят. — Думите бавно се ронеха като златисти трошички от устните ѝ.

В гърдите на Тимоти заподскача зайче.

— Краят на какво!?

Единият защит клепач на старицата съвсем лекичко се повдигна и разкри кристален проблясък. Тимоти вдигна поглед към таванските греди, където се насочи лъчът.

— Това *нашата* къща ли е? — попита той.

— ... Дааа... — отвърна му шепотът. Тя отново затвори клепача си, но повдигна другия.

Пръстите ѝ затрепериха като крака на паяк върху изображенията по гърдите ѝ. — Това...

— Чичо Ейнар! — възкликна Тимоти.

— Крилатият ли?

— *Летял* съм с него.

— Добро дете. Ами *това*?

— Сеси!

— И тя ли лети?

— Без криле. Праща ума си...

— Като призраците ли?

— Които използват ушите на хората, за да гледат през очите им!

— Ами това? — Пръстите се разшаваха.

На мястото, където сочеше, нямаше символ.

— Аха — засмя се Тимоти. — Братовчед ми Ран. Невидим. Няма *нужда* да лети. Може да ходи навсякъде, без никой да го усети.

— Късметлия. А това, това и *това*?

Сухият ѝ показалец задраска по гърдите ѝ.

И Тимоти назова всички чичовци и вуйчовци, лели, братовчеди, племенници и племеннички, които бяха живели в Къщата вечно или стотици години, плюс-минус лошото време, бурите или войните. Имаше тридесет стаи, пълни с паяжини, нощни цветя и кихавици на ектоплазми, които позираха в огледалата, за да бъдат отвявани от пеперуди мъртвешки глави или траурни водни кончета.

Тимоти назова всяко йероглифно лице и старицата едва забележимо кимна с крехката си глава. Пръстите ѝ се спряха на последния символ.

— Въртопа на мрака ли докосвам?

— Тази Къща, да.

И наистина беше така. Там лежеше същата тази Къща, украсена с лазурит, кехлибар и злато, каквато трябва да бе била по времето, когато неизвестният Линкълн беше пристигнал в Гетисбърг.

И пред очите на момчето украсите започнаха да треперят и да се отлющват. Земетресение разлюля касите и ослепи златните прозорци.

— Тази нощ — скръбно прошепна прахът и се посипа върху себе си.

— Изтекло е толкова много време! — извика Тимоти. — Защо точно *сега*?

— Това е епохата на откритията. На картините, които летят по въздуха. На звуците, които се носят по ветровете. На нещата, виждани от мнозина. На нещата, чувани от всички. На десетките милиони, които пътуват по пътищата. Няма изход. Разкрити сме от думите във въздуха и образите, пращани със светлинни лъчи в стаи, където седят деца и техните родители, докато Медуза говори на всички и иска наказание.

— За какво?

— Няма нужда от причина. Това просто е откритието на часа, безсмислените тревоги и екскурзии в края на седмицата, паниката на нощта, никой не пита, стоварват се смърт и гибел, докато децата седят пред своите родители, вцепенени в арктическа магия на нежелани слухове и ненужни клевети. Няма значение. Тъпият ще говори, глупавият ще предположи, а ние сме изгубени.

— Изгубени... — повтори тя.

И Къщата на гърдта й, и гредите на Къщата над момчето затрепериха в очакване на още трусове.

— Скоро ще се появят пороите... Наводнение от хора...

— Но какво сме сторили?

— Нищо. Просто сме оцелели. И онези, които дойдат, за да ни удавят, ни завиждат, задето сме живели толкова много векове. Тъй като сме различни, трябва да бъдем отнесени. Шт!

И йероглифите й пак потръпнаха, и таванът въздъхна и проскърца като кораб в бурно море.

— Какво можем да направим? — попита Тимоти.

— Да се разбягаме във всички посоки. Те не могат да проследят толкова много полети. Къщата трябва да се опразни в полунощ, когато те ще дойдат с факли.

— Защо с факли?

— Винаги има огън и факли, факли и огън.

— Така е. — Тимоти усети, че езикът му се раздвижва, и споменът го смая. — Гледал съм филми. Нещастни бягащи хора и други, които ги гонят. И факли. И огън.

— Добре тогава. Повикай сестра си. Сеси трябва да предупреди всички останали.

— Вече го направих! — извика един глас от нищото.

— Сеси!?

— Тя е при нас — изхриптя старицата.

— Да! Чух всичко — потвърди гласът от гредите, прозореца, килерите, стълбището. — Аз съм във всяка стая, във всяка мисъл, във всяка глава. Скриновете вече са изпразнени, багажът е събран. Къщата ще опустее много преди полунощ.

Невидима птица докосна клепачите и ушите на Тимоти и кацна зад очите му, за да запремигва към Неф.

— Наистина, Красавицата е тук — каза Сеси с гърлото и устата на Тимоти.

— Глупости! Искате ли да чуете още една причина времето да се развали и да дойде пороят? — попита старицата.

— Кажй ни я, Неф. — Тимоти усети кроткото присъствие на сестра си зад използваните си като прозорци очи.

— Те ме мразят, защото съм съкровищница от знание за Смъртта. Това знание е проклятие за тях, а не полезно бreme.

— Смъртта... — започна Тимоти и Сеси довърши: — смъртта помни ли се?

— О, да. Но само от мъртвите. Вие живите сте слепи. Но ние, които сме се изкъпали във Времето и сме се преродили като деца на земята и наследници на Вечността, спокойно се носим в реки от пясък и потоци от мрак и сме подложени на облъчване от звездите, чиято светлина пътува милиони години, за да завали по земята и да ни открие в нашите градини от вечно скрити души като грамадни семена под мраморните пластове и барелефните скелети на змиевидни птици, които летят в пясъчника с криле, широки милиони години и дълбоки колкото един дъх. Ние сме пазителите на Времето. Вие, които вървите по земята, познавате само мига. Тъй като се движите и живеете, не можете да пазите. Ние сме хранилища на мрачни спомени. Урните ни пазят не само нашите светлини и безмълвните ни сърца, но и нашите кладенци, по-дълбоки, отколкото можете да си представите, където в здрача на подземните изгубени часове, превързани в полунощ, дремят всички смърти на света, смъртите, върху които човечеството е изградило нови постройки от плът и укрепления от камък, вечно издигащи се нагоре, докато ние продължаваме да потъваме и потъваме. Ние натрупваме. Ние сме помъдрели от сбогувания. Нима не признаваш, малкия, че четирийсет милиарда смърти са огромна мъдрост и че тези четирийсет милиарда под земята са щедър дар, за да могат да живеят живите?

— Да, струва ми се.

— Няма какво да ти се струва, малкия. Бъди сигурен. Аз ще те науча и това знание, което е важно за живите, защото единствено смъртта може да освободи света, за да се роди отново — това е твоето сладко бreme. И тази нощ започва задачата ти. *Сега!*

В този момент лъскавият медальон в средата на златния ѝ нагръдник проблесна. Светлината огря тавана като хиляди летни светулки и сякаш щеше да подпали сухите греди. Таванът като че ли се завъртя от нахлулия блясък и топлина. Всяка летва, дървена керемидида и дъска заскърца и се разшири, а Тимоти вдигна ръце, за да пропъди рояците, вперил поглед в огнената гръд на Неф.

— Огън! — извика той. — Факли!

— Да — изсъска невъобразимо старата жена. — Факли и огън. Нищо не остава. Всичко изгаря.

И с тези думи от изображението на древната Къща на гърдите ѝ се вдигна дим.

— Нищо не остава! — извика Сеси, едновременно навсякъде като светулките, които заплашваха да изгорят гредите. — Всичко си отива!

И Тимоти запремигва и се наведе, за да види крилатия, спящата Сеси, Невидимия чичо (невидим, освен преминаването му като вятър през облаци или снежни виелици, вълци, тичащи в ниви с черна пшеница, прилепи в зигзаговидни полети, поглъщащи луната), и още цял куп други лели, чичовци и братовчеди, които крачеха по пътя и се отдалечаваха от града. Или се издигаха в небето и се подслоняваха на дървета, отдалечени на километри от опасността, от лудостта на факлите, която бушуваше на гърдите на древната мумия. През прозореца Тимоти можеше да види истинската тълпа, която прииждаше с факли към Къщата като поток от лава, пеш, с колела и коли, с буря от крясъци, давещи гърлата им.

И тогава момчето усети, че дъските на пода се раздвижват като везни, от които са вдигнали тежестите. Освободен, скелетът на Къщата започна да расте, ветровете всмукваха свободните стаи, развяваха призрачните завеси и широко отвориха входната врата, за да посрещнат факлите, огъня и обезумялата тълпа.

— Всичко си отива! — за последен път извика Сеси.

И напусна очите, ушите, телата и умовете им, върна се в тялото си и се затича толкова леко и бързо, че краката ѝ не оставяха следи в тревата.

Последва бясно раздвижване. Около Къщата се случваха всякакви неща. По димоотводите фучеше въздух. Деветдесет и деветте или стоте комина въздишаха или стенеха и скърбяха. Керемидите

сякаш отлитаха от покрива. Размахваха се криле. Носеше се ужасяващ плач. Всички стаи бяха изпразнени. И насред целия този хаос, насред цялото това вълнение, насред всичко това, Тимоти чу прабабата да пита:

— Ами сега, Тимоти?

— Какво?

— След час Къщата ще е празна. Ще останеш съвсем сам и ще се приготвиш за дълго пътуване. Искам да дойда с теб. Може би няма да сме в състояние да си приказваме много по пътя, но преди да тръгнем, насред всичко това трябва да ти задам един въпрос. Все още ли искаш да си като нас?

Тимоти дълго се замисли и накрая отвърна:

— Ами...

— Говори. Мислите ти са ми известни, но трябва да ги изречеш.

— Не, не искам да съм като вас — каза Тимоти.

— Това да не е началото на мъдрост?

— Не зная. Много мислих. Наблюдавах всички ви и реших, че искам да живея така, както винаги са живели хората. Искам да зная, че съм роден и може би трябва да приема факта, че ще умра. Но като ви гледам, виждам, че всички тези дълги години нищо не са променили.

— Какво искаш да кажеш? — попита прабабата.

Нахлу силен вятър, полетяха искри и опърлиха сухите й превръзки.

— Ами, всички ли сте щастливи? Много ми е мъчно. Понякога нощем се будя и плача, защото разбирам, че имате всичкото това време, всички тези години, но това не ви е направило много щастливи.

— О, да, Времето е бreme. Прекалено много знаем, прекалено много помним. Наистина сме живели прекалено дълго. Най-правилно е, Тимоти, пълноценно да изживееш живота си, да се наслаждаваш на мига и след много години с радост да осъзнаеш, че си използвал всяка своя секунда, всеки свой час, всяка своя година и че си любимо дете на Семейството. А сега да се приготвим за тръгване.

— А сега — изхриптя старата Неф, — ти ще си моят спасител, малкия. Вдигни ме и ме понеси.

— Не мога! — извика Тимоти.

— Аз съм семе от глухарче. Ще ме вдигнеш на един дъх, с едно изтупкване на сърцето си. Хайде!

Така и стана. С един дъх, с едно докосване на ръцете му опакованият подарък от земята преди Спасителите и разделянето на Червено море се издигна във въздуха. И видял, че може да носи този възроп от сън и кости, Тимоти заплака и се затича.

Сред хаоса от криле и ивици призрачна светлина бързото преминаване на мрачни облаци над долините предизвика такова въздушно всмукване, че всички комини, деветдесет и девет или сто, издишаха, запищяха и изхвърлиха огромно количество сажди и вятър от Хебридите, въздух от далечните Тортуги и циклони от Канзас. Този изригнал вулкан от тропичен и после от арктичен въздух връхлетя и разцепи облаците, от които се заизлива ужасен порой, истински потоп. Той угаси огъня и превърна Къщата в черни полуразвалини.

И също така уталожи гнева на тълпата и тя се отдръпна, и като шляпаше из водата, се разпръсна по домовете си, оставяйки бурята да измие фасадата на празната черупка само с една голяма камина и комин, издигнал гърлото си право нагоре, където чудодейно висяха жалки останки, поддържани от няколко греди и един спящ дъх.

Там лежеше Сеси и тихо усмихната на хаоса, посочваше на хилядите членове на Семейството накъде да летят и вървят, да се носят с вятъра, да се оставят земята да ги привлича, да са листа, паяжини, отпечатък от конско копито, усмивка без устни, зъб без уста, козина без кости, саван от утринна мъгла, невидими души от коминни гърла, само внимавай и слушай, върви, върви на изток, върви на запад, крий се в дърветата, спи в тревата, яхни чучулигите, тичай с кучетата, накарай котките да се погрижат за теб, спотаи се във ведро от кладенец, огъвай селските легла и възглавници без отпечатък от тяло и глава, буди се призори с колибритата, живей при нощните пчели, слушай, слушай внимателно!

Дъждът доизми овъглената обвивка, спря и останаха само стелец се дим и половин Къща с половин сърце, половин бял дроб и Сеси, компас на техните сънища, завинаги диспечер на далечните им местоназначения.

Отидоха си всички, понесоха се в поток от сънища към далечни селца, гори и ферми, и заедно с тях — майката и бащата във виелица от шепот и молитви, като викаха сбогом и обещаваха някой ден да се завърнат, за да потърсят своя изоставен син. Сбогом, сбогом, о, да,

сбогом, казваха заглъхващите им гласове. Сетне се възцари тишина, освен Сеси, която продължаваше меланхоличното сбогуване.

И Тимоти усещаше и съзливо разбираше всичко това.

Той спря под едно дърво на километър и половина от Къщата — сега тя сияеше от искри и димът над нея скриваше небето и луната. В този момент по пътя мина някаква таратайка и фермерът, който седеше зад волана, погледна далечното сияние и детето, кимна към горящата Къща и попита:

— Какво става там?

— Де да знаех — отвърна Тимоти.

— Какво *носиш*, малкия?

И намръщено погледна продълговатия вързоп под мишницата му.

— Събирам ги — рече момчето. — Стари вестници. Комикси. Стари списания. Някои от много отдавна. Боклуци. — Вързопът под мишницата му прощумоля на нощния вятър. — Боклуци, обаче...

— И аз бях същият — засмя се фермерът. — Ама вече не съм. Искаш ли да се повозиш?

Тимоти кимна и погледна за последно към Къщата, и видя искрите, които се стрелкаха в небето като светулки.

— Качвай се.

И потеглиха.

ГЛАВА 22

ОНАЗИ, КОЯТО ПОМНИ

Много дни и седмици мястото над града пустееше. Когато започнаха дъждовете и удряха мълнии, от овъглените развалини сегизтогиз се издигаха едва забележими валма дим и се стелеха над останките, хлътнали в пълната с натрошени бутилки изба, и над черните скелети на таванските греди, рухнали отгоре, за да скрият погребаните вина. Когато нямаше дим, над руините се носеха облаци прах и в тях проблясваха и изчезваха спомени за Къщата.

Един ден по пътя се появи младеж, сякаш излизаше от някакъв сън или от тихите вълни на спокойно море, за да се озове пред изоставената Къща, като че ли едновременно знаеше и не знаеше какво е имало някога в нея.

Вятърът въпросително прошумоля в голите клони на дърветата.

Той внимателно се заслуша и отговори:

— Том — каза младежът. — Том беше, нали? Познаваш ли ме? Помниш ли ме?

Клоните се разлюляха утвърдително.

— Тук ли си сега? — попита той.

„Почти — разнесе се шепот. — Да. Не.“

Сенките се раздвижиха.

Вратата на Къщата проскърца и бавно се отвори. Младежът се приближи до стълбището.

Вятърът протяжно зави в големия комин.

— Ако вляза и почакам, какво тогава? — загледан в огромната фасада на безмълвната Къща, попита той.

Вратата се разклати на пантите си. Няколкото останали прозореца тихо се раздрънкаха и отразиха първите звезди.

Младежът чу, ала не чу шепота край ушите си.

„Влез. Почакай.“

Той стъпи върху първото стъпало и се поколеба.

Гредите на Къщата се отдръгнаха, сякаш за да го привлекат.

Още една крачка.

— Не зная. Какво? Какво търся ли?

Тишина. Къщата чакаше. Вятърът чакаше в дърветата.

— Ан? *Ти* ли си? Не, нея отдавна я няма. Но имаше друга. *Почти* зная името ѝ. Какво?...

Гредите нетърпеливо изскърцаха. Той се качи на третото стъпало, а после и догоре и застана пред широко отворената врата, през която вятърът дълбоко си пое дъх, сякаш за да го всмуче вътре. Ала младежът стоеше съвсем неподвижно и със затворени очи се опитваше да види под клепачите си едно сенчесто лице.

„Почти зная името“ — помисли си той.

„Влез. Влез.“

Младежът влезе.

Къщата едва доловимо хлътна, сякаш отгоре ѝ се бе отпуснала нощта или върху покрива се беше спуснал облак.

Във висините на тавана имаше сън в заспала плът.

— Кой е там? — тихо извика той. — Къде си?

Вдигна се тавански прах и образува сянка.

— А, да, да — каза младежът. — Спомних си. Прекрасното ти име.

Сетне се заизкачва по стълбището, което водеше към очакващия го таван на Къщата.

Пое си дъх.

— Сеси — промълви младежът.

Къщата потрепери.

Лунна светлина обля стълбището.

Той се качи.

Входната врата съвсем бавно се залюля и тихичко се затвори.

ГЛАВА 23

ПОДАРЪКЪТ

На вратата се почука и Дуайт Уилям Олкот вдигна поглед от снимките, току-що получени от някакви разкопки край Карнак. Беше сит, иначе нямаше да отговори на почукването. Той кимна, което, изглежда, беше достатъчно, защото вратата мигновено се отвори и вътре надникна една плешива глава.

— Зная, че е странно — каза помощникът му, — но е дошло едно дете...

— Наистина е странно — прекъсна го Д.У. Олкот. — Обикновено тук не идват деца. Има ли среща?

— Не, но твърди, че след като видите подаръка, който ви носи, ще се съгласите на среща. *Впоследствие.*

— Необикновен начин за уреждане на срещи — замислено рече Олкот. — Да го приема ли? Момче е, нали?

— Изключително момче, така каза, и носел древно съкровище.

— Това вече е прекалено! — засмя се уредникът. — Да влезе.

— Вече влязох. — Стиснал нещо под мишница, Тимоти бързо се приближи.

— Седни — каза Д.У. Олкот.

— Ако не възразявате, ще остана прав. Тя обаче може би ще има нужда от два стола.

— Два стола ли?

— Ако не възразявате, господине.

— Донеси още един стол, Смит.

— Веднага, господине.

Двата стола бяха донесени, Тимоти вдигна продълговатия, лек като балсово дърво подарък и го постави отгоре им, така че вързопът да се вижда добре.

— Виж, младежо...

— Тимоти — каза момчето.

— Виж, Тимоти, аз съм зает човек. Казвай по каква работа идваш.

— Добре, господине.

— Е?

— Четири хиляди и четиристотин години и деветстотин милиона смърти, господине.

— Боже мой, това е голяма дума. — Д. У. Олкот даде знак на Смит. — Още един стол. — Столът беше донесен. — А сега наистина трябва да седнеш, синко. — Тимоти седна. — Я повтори.

— Предпочитам да не го повтарям, господине. Звучи като лъжа.

— И все пак — бавно каза Д.У. Олкот, — защо аз ти вярвам?

— Просто имам такова лице, господине.

Музейният уредник се наведе напред и се втренчи в бледото, напрегнато лице на момчето.

— Ей Богу, наистина имаш такова лице — промълви той.

— А какво имаме тук? — продължи уредникът и кимна към нещото, което приличаше на катафалка. — Знаеш ли думата „папирус“?

— Всички я знаят, господине.

— Момчетата, предполагам. Свързано е с ограбените гробници и Тут. Момчетата знаят думата „папирус“.

— Да, господине. Елате да погледнете, ако искате.

Уредникът явно *искаше*, защото вече бе на крака.

Приближи се да погледне и започна да рови като в кантонерка, тютюнев лист по тютюнев лист, тук с глава на лъв, там с ястребово тяло. Пръстите му се движеха все по-бързо, докато накрая не ахна, сякаш ударен в гърдите.

— Малкия — попита уредникът и отново въздъхна. — Откъде намери тези неща?

— *Това* нещо, господине. И не съм го намерил, то намери мен. Каза, че било като игра на криеница. Аз го чух. И после вече не беше скрито.

— Боже мой! — ахна Д.У. Олкот, като с две ръце разтваряше „рани“ в крехкото нещо. — Твое ли е?

— Обратното също е вярно, господине. Аз съм неин и тя е моя. Ние сме от едно семейство.

Уредникът погледна момчето в очите.

— Пак ти вярвам.

— Слава Богу.

— Защо благославяш Бог?

— Защото ако не ми вярвате, щеше да се наложи да си тръгна. —

Тимоти понечи да стане.

— Не, не! — извика Д.У. Олкот. — Недей. Но защо говориш така, като че ли това нещо те притежава, като че ли сте роднини?

— Защото това е Неф, господине — поясни момчето.

— Неф ли?

Тимоти протегна ръка и загърна една разместена превръзка.

Дълбоко изпод отворите в папируса можеха да се видят защитите очи на невъобразимо древната старица със скрито поточе на видимост между клепачите. От устните ѝ се посипа прах.

— Неф, господине — повтори момчето. — Майката на Нефертити.

Уредникът се върна на стола си и взе кристалната гарафа.

— Пиеш ли вино, момко?

— До днес не, господине.

Тимоти дълго седя и чака. Накрая господин Д. У. Олкот му подаде чашка вино. Отпиха и ученият каза:

— Защо ми донесе това... нея?

— Това е единственото безопасно място на света.

Уредникът кимна.

— Вярно е. И ти предлагаш... — Той замълча за миг. — Неф. За продан ли?

— Не, господине.

— Тогава какво искаш?

— Ако тя остане тук, господине, веднъж дневно да ѝ говорите.

— Тимоти засрамено впери очи в обувките си.

— Ще ми повярваш ли, ако ти кажа, че ще го правя, Тимоти?

Момчето вдигна поглед.

— О, да, господине. Ако *обещаете*.

Отправи очи към уредника и продължи.

— И нещо повече, да я *слушате*.

— Тя говори, така ли?

— Много, господине.

— Сега говори ли?

— Да, но трябва да се наведете към нея. Аз вече съм свикнал. След време и вие ще свикнете.

Д.У. Олкот затвори очи и се заслуша. Отнякъде се носеше шумолене на древни папируси, което го накара напрегнато да сбърчи лице.

— Какво? — попита той. — За какво говори тя?

— За всичко, каквото може да се каже за смъртта, господине.

— Всичко ли?

— Четири хиляди и четиристотин години, както вече отбелязах, господине. И деветстотин милиона души, които са умрели, за да можем да живеем ние.

— Това е много смърт.

— Да, господине. Но аз се радвам.

— Защо говориш така?

— Няма нищо лошо, господине. Защото, ако *те* бяха живи, ние нямаше да можем да се движим. И да дишаме.

— Разбирам какво имаш предвид. Тя знае всичко *това*, нали?

— Да, господине. Дъщеря ѝ е била Красавицата, която беше там. А тя е Онази, която помни.

— Призракът, който казва, че плътта и душата допълват историята на Книгата на мъртвите ли?

— Така ми се струва, господине. И още нещо — прибави Тимоти.

— Да?

— Ако не възразявате, пропуск за музея.

— За да можеш да я посещаваш когато поискаш ли?

— Дори след работно време.

— Мисля, че може да се уреди. Ще трябва да подпишем някои документи, разбира се, и да проверим автентичността.

Момчето кимна.

Мъжът се изправи.

— Глупаво е да питам, но тя още ли говори?

— Да, господине. Приближете се. Не, *още* по-близо.

Тимоти го побутна по лакътя.

Далеч край храма на Карнак пустинните ветрове въздъхнаха. Далеч между лапите на един грамаден лъв пясъкът се успокои.

— Слушайте — каза Тимоти.

ПОСЛЕСЛОВ

КАК СЕ СЪБРА СЕМЕЙСТВОТО

Как ми хрумват идеите и колко време ми трябва, за да ги развия?
Петдесет и пет години или девет дни.

В случая с „От прахта родени“ материалът се появи през 1945 г. и беше завършен през 2000-та.

В случая с „451° по Фаренхайт“ идеята ми хрумна един понеделник и след девет дни бях готов с първия кратък вариант.

Сами виждате, всичко зависи от непосредствената страст. „451° по Фаренхайт“ беше необикновена книга и я писах в необикновено време: онзи период на лов на вещици, който завърши през петдесетте години с Джоузеф Маккарти.

Семейство Елиот в „От прахта родени“ се роди в детството ми, когато бях седемгодишен. Всяка година на Все светии леля Нива ни взимаше с брат ми в старата си таратайка и ни водеше в Октомврийска земя да берем царевични стъбла и тикви. Носехме ги в дома на баба ми и дядо ми и поставяхме тикви във всички ъгли, закачахме царевични стъбла на верандата и нареждахме листата от масата в трапезарията по стълбищата, така че трябваше да се пързалиме по перилата, вместо да слизаме.

Тя ме качваше на тавана, облечен като вещица с въсъчен нос, скриваше брат ми под таванската стълба и канеше гостите да се покатерят през нощта, за да влязат в къщата. Цареше буйно веселие. С тази моя вълшебна леля, едва десет години по-голяма от мен, са свързани едни от най-хубавите ми спомени.

Израснал сред чичовците, лелите и баба си, аз започнах да разбирам, че част от тази история трябва да се запише, за да се съхрани за вечността. Затова на двадесетина години започнах да разработвам идеята за това Семейство, странно, може би необикновено, в известна степен рококо — чиито членове можеха да са, а можеха и да не са вампири.

Когато завърших първия разказ за това забележително Семейство, го публикувах в списание „Странни истории“ за чудесната сума от половин цент на дума. Там отпечатах много от първите си произведения, без да разбирам, че те ще надживеят списанието и ще оцелеят до наши дни.

Когато повишиха хонорара ми на един цент на дума, реших, че съм забогатял. Творбите ми се появяваха една след друга и аз ги продавах за по петнадесет, двадесет, дори понякога двадесет и пет долара.

Когато свърших „Завръщане у дома“, първия разказ за моето Семейство, редакцията на „Странни истории“ незабавно го отхвърли. Още отначало имах проблеми с тях, тъй като те се оплакваха, че моите разкази не били за традиционни призраци. На тях им трябваша гробища, късни нощи, странни минувачи и удивителни убийства.

Не можех постоянно да призовавам призрака на Марли, колкото и да го обичах, наред с всички други привидения, които бяха измъчвали Скрудж. От „Странни истории“ искаха първи братовчеди на героите на Едгар Алан По или на хвърлената тиквена глава на Уошингтън Ървинг.

Аз просто не бях способен на това — непрекъснато опитвах, но разказите ми се превръщаха в истории за хора, които откриват скелета в самите себе си и се ужасяват от него. Или за буркани, пълни с невъобразими същества. „Странни истории“ неохотно приемаха някои от тях. Затова когато в редакцията им пристигна „Завръщане у дома“, те извикаха „Стига!“ и ми върнаха разказа. По онова време не знаех какво да правя с него, защото в Съединените щати нямаше пазар за такива съчинения. Интуитивно го пратих в списанието „Мадмоазел“, на което предишната година бях имал късмета да продам един разказ. Изтекоха много месеци. Е, мислех си аз, сигурно се е изгубил. Накрая получих телеграма от редакторите, в която пишеше, че били обмисляли да променят разказа, за да отговаря на характера на списанието, но вместо това щели да променят характера на списанието, за да отговаря на разказа!

Подготвиха цял октомврийски брой, изграден около моето „Завръщане у дома“, и възложиха на Кей Бойл и други да напишат октомврийски съчинения, за да допълнят броя. Използваха талантливия Чарлз Адамс, който по онова време бе ексцентричен

карикатурист в „Ню Йоркър“ и започваше да рисува своето странно и великолепно „Семейство Адамс“. Той създаде забележителен подлистник с моята октомврийска Къща и членовете на моето Семейство, носещи се в есенния въздух и тичащи по земята.

След отпечатването на разказа имах няколко чудесни срещи с Чарлз Адамс в Ню Йорк. Обсъждахме идеята за сътрудничество: за определен период аз щях да напиша още разкази и Адамс щеше да ги илюстрира. Накрая щяхме да ги издадем в книга. Годиците си течаха, някои разкази бяха написани, двамата поддържахме връзка, ала всеки вървеше по пътя си. Моите планове за книга бяха забавени от късмета да ми възложат написването на сценарий за „Моби Дик“ на Джон Хюстън. Но през годините постоянно се връщах към своето любимо семейство Елиот. Онзи някогашен сдържан разказ „Завръщане у дома“ се превърна в крайъгълен камък за житиеописанието на Семейството: тяхната поява и смърт, техните приключения и несгоди, тяхната любов и скръб. Когато написах и последната история, скъпият ми Чарлз Адамс беше преминал в онази Вечност, обитавана от съществата от неговия и моя свят.

Това накратко е историята на „От прахта родени“. Освен това бих могъл да прибавя, че всичките ми герои се основават на роднините, които в детските ми октомврийски вечери идваха в дома на баба ми. Чичо Ейнар е истински, както и всички други братовчеди, чичовци и лели в книгата. Въпреки че отдавна са мъртви, те продължават да живеят и се носят по комините, стълбищата и таваните на моето въображение, съхранени с много обич от онзи приятел, който някога бе фантастично млад и невероятно впечатлен от чудото на Все светии.

Рей Бредбъри,

лято на 2000 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.